

Sredi Kranja že več let stoji nedograjeno poslopje. To je Sindikalni dom. Hiša, ki bi morala biti središče kulturnega življenja v mestu. Trenutno pa je v njej le kino in mala dvorana, v kateri se stiska »Svoboda«. Levi del stavbe je še nedodelan, zadaj pa je v spodnjih prostorih skladišče gumijevih izdelkov.

Kdaj mislijo poslopje dograditi, smo povprašali tovariša Vinka Hafnerja, predsednika Občinskega ljudskega odbora Kranj.

Odgovor: »Pred kratkim smo razpravljali o tem. Sedaj je prevzel pobudo za dograditev Občinski sindikalni svet, ki bo imenoval nov Gradbeni odbor. Na novo bodo pretresli sedanji gradbeni načrt. Vprašanje je

namreč, če je sploh treba zgraditi veliki oder in popolnoma preurediti fasado. Z drugimi besedami, ali je res potrebno 100 milijonov za dokončanje vseh del.

Torej vendarle določena korist zaradi odlašanja!

Tovariš Bečan, predsednik Občinskega sindikalnega sveta pa je dejal: »Menimo, da bi del sredstev za dograditev doma morali prispevati člani sindikatov sami, nekaj bi dale sindikalne podružnice in Občinski sindikalni svet, ostalo pa delovni kolektivi.«

Dograditev Sindikalnega doma je pereč problem, ker izgradnja objektov družbenega standarda v naših industrijskih središčih postaja osnovna naloga v letu 1957.

Vaš stari znanec in prijatelj »Glas Gorenjske« prihaja k vam v povsem novi obleki. Tak se je napotil k svojemu dvojnemu življenjskemu jubileju. Točno leto dni je namreč zdaj, odkar je začel prihajati v gorenjske domove dvakrat na teden, ob ponedeljkih in petkih. Hkrati stopa »Glas Gorenjske« že v deseto leto svojega življenja.

Ko je prihajal k vam, dragi bralci, je »Glas Gorenjske« imel odprta ušesa za vaše želje in predloge, da bi ugotovil, kako vam ugaja in kaj še pogrešate v svojem listu. Razpisal je tudi nagradno anketo o svoji vsebini in obliki. Zdaj začenja uresničevati dosedanje predloge iz ankete.

Za zdaj, žal, še ni moč uresničiti želje večine anketirancev, naj bi »Glas Gorenjske« — zlasti ob ponedeljkih — izhajal na več straneh kot doslej. Upajmo pa, da tudi to sčasoma pride na vrsto. Zato pa bo list za zdaj bolj izkoristil svoj sedanji obseg, tako, da bo postal po vsebini bogatejši, po obliki pa pestrejši. Ponedeljske številke bodo seznanjale bralce predvsem z nedeljskimi dogodki, tako da se bodo čimbolj približale dnevnemu tisku. Petkove številke pa bodo na kolikor moč priljuden in privlačen način obravnavale aktualna vprašanja z vseh družbenih področij, v obliki reportaž, člankov, fotoreportaž, razgovorov in podobno. Razna poročila bomo odslej objavljali v zgoščenih oblikah, zato pa bomo laže kot doslej zajeli več dogodkov, ki zanimajo bralce. Družinsko in pionirsko stran smo združili, zato pa bo ta skupna stran izhajala redno v vsaki petkovi številki. Kmetijska stran bo odpadla, ker bomo kmetijstvo obravnavali v sklopu celotnega gospodarstva. Seveda bo v vsaki petkovi številki še nadalje imel besedo tudi gorenjski bodičar, v vsaki — ponedeljkovi in petkovi številki — pa se bosta nadaljevala podlistek in slikanica, ki smo ju danes začeli objavljati na zadnji strani. Dvakrat več kot doslej bo v listu tudi fotografij in ilustracij.

»Glas Gorenjske« bo ob njegovem jubileju najbolj razveselilo, če bo v svoji novi obleki vsaj deloma lahko zadovoljil želje svojih bralcev. Vse dopisnike in sodelavce pa vabimo, da še nadalje zvesto sodelujejo ter pomagajo izpolnjevati naše gorenjsko glasilo.

Tale nova obleka je sicer draga, dokaj dražja kot dosedanja, vendar bomo tudi v prihodnje še ostali pri dosedanji naročnini, da bi gorenjsko ljudsko glasilo »Glas Gorenjske« lahko še bolj povečalo vrste svojih naročnikov in bralcev.

Bralcem, naročnikom, sodelavcem in vsem delovnim ljudem na Gorenjskem srečno in veselo v novem letu 1957!

Uredništvo in uprava

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

POGLED NAZAJ IN NAPREJ OB NOVEM LETU

Mušmel

Ob zaključku leta ocenjujemo svoje enoletno delo. Gospodarske organizacije ugotavljajo v zaključnih računih uspešnost preteklega obdobja, ki jo prikazujejo v materialnih, predvsem pa v vrednostnih pokazateljih. Enako delo mora opraviti tudi celotna družba in njene posamezne teritorialne enote, le s to razliko, da tu ne gre samo za prikaz finančnih pokazateljev, temveč predvsem za to, kako se g'blejajo enosti in razvijajo procesi med ljudmi, ki odsevajo materialno osnovo. Z drugimi besedami, gre za oceno, če celotna naša izgradnja, ki jo usmerjajo posamezne družbene enote, ustreza materialnim osnovam družbe, ali ta izgradnja ustreza poziciji in zahtevam proizvajalcev, ali se politična družbenih činiteljev sklada z gesli, ki jih proglašajo.

Naša družbena ureditev temelji na družbenih sredstvih za proizvodnjo (razen tistih, ki služijo osebnemu delu). To je materialna osnova socialistične družbe, katere program je izražen v geslu: »Od vsakega po njegovih sposobnostih, vsakemu po njegovem delu.« To geslo socializma zveni lepo, toda delati si utvare o hitri možnosti njegove uresničitve v družbi s tako zapleteno socialno strukturo, kakršno prinese dediščina vsake kapitalistične družbe, bi bila enako nevarna zaboda, kot zakrivanje oči pred dejstvi in delovanjem objektivnih činiteljev in pred napakami, ki jih delamo.

Družbena lastnina sredstev za proizvodnjo pomeni, da delovni človek ne more biti več najemni delavec kapitalista ali države, temveč mora postati svoboden in samostojen ustvarjalec svoje lastne usode. Iz tega izhajata za praktično delo dve nalogi. Prvič, gre za očiten prevrat v funkcijah delavcev: delavčeva funkcija ne more biti več mehanično opravljanje nalog meznega delavca, ki je prodal svojo delovno silo in jo s tem stavil pod oblast kapitalista ali države, temveč je njegova funkcija v razvijanju in razširjanju proizvodnega procesa, ki mora postati prostovoljna akcija svobodnih, zavednih, združenih delavcev z izkoriščanjem najnovejših tehničnih pridobitev. Drugič, gre za ustrežajoč mehanizem direktne demokracije, za tak politični sistem, v katerem se uveljavlja pobuda slehernega proizvajalca in državljana. Razvijanje materialnih sil in družbenih odnosov, t. j. odnosov med ljudmi v tej smeri, je tista sila resničnega socializma, ki lahko edino vodi do blaginje vseh delovnih ljudi.

Pozornost naše javnosti v zadnjem času je pod vtisom razprave o načelih naše gospodarske politike v bodočem letu, ki je bila v Zvezni ljudski skupščini. Le-ta je v mnogem osvetlila nekatere slabosti našega do-

sedanjega dela in predvsem s pomočjo zaključkov tov. Kardelja pokazala pot naprej: treba je z vsemi silami delati za stabilizacijo našega političnega in demokratičnega mehanizma in zagotoviti ustrezne spremembe v gospodarski politiki, ki jo ta stabilizacija zahteva. V bistvu ne gre za načelno nič novega, le za hitrejšo izpolnjevanje nalog, ki smo jih doslej včasih odlagali ali preveč zastavljali.

Pod stabilizacijo političnega in demokratičnega mehanizma si zamislija tov. Kardelj utrditev »ekonomskih in družbenih odnosov v družbeni bazi in jih napraviti neodvisne od vsakdanje politike državnega aparata«. Gre torej za to, da, izhajajoč iz družbene baze — podružabljenih proizvajalnih sredstev — utremo pot delovanju ustreznega političnega in demokratičnega mehanizma, ki bo skladen z materialnim razvojem. Jasneje povedano, da našim delavskim svetom in komunam kot osnovnim činiteljem družbenega samoupravljanja krepiamo njihov »ekonomski in politični status«, t. j. da jih pravilneje ekonomsko stimuliramo pri naporih za krepitev gospodarske moči ter pri vključevanju individualnih in družbenih interesov ter jim zagotovimo pravilno mesto v sistemu naše demokracije.

Moj namen ni obravnavati tiste osnovne proporce, ki jih mora zagotoviti celotna naša družba za pravilnejše stimuliranje in krepitev tega mehanizma. To presega mejo lokalnih činiteljev in je tako in tako bilo pojasnjeno v razpravah v Zvezni ljudski skupščini. Za delo v lokalnem merilu, prav tako pa tudi za naše delovne kolektive, je predvsem važno to, da razumemo celoten mehanizem družbenega gibanja in da znamo v splošnih zaključkih najti konkretna napolnila za stvarno akcijo. Tu lahko predvsem zaključimo, da prazno ponavljanje splošno sprejetih načel ne pomeni nič, če ljudje v vsakdanjem delu ne uveljavljamo teh načel. Iz tega gledišča poskušamo obravnavati nekaj problemov, zlasti takih, ki so dokaj odvisni od delovanja subjektivnih sil.

Sodim, da je vzrok za včasih neuspešno delo v nepravilno zastavljeni politični akciji, s katero želimo uresničiti te in take ukrepe. Zaman se jezimo na neuspehe, če sem in tja še vedno ne razumemo vloge in načina dela političnih delavcev, kakršnega zahteva demokratični sistem, ki ga gradimo. Če želimo, da bo delavec s spremenjenimi funkcijami postal resnično zavesten upravljalec zaupanega mu premoženja, če usmerjamo vse sile v rast njegove zavesti, potem je vsakršna politična akcija že vnaprej obsojena na neuspeh, če ne upošteva stopnje v izgradnji sistema družbenega mehanizma in, kar je zlasti važno za politične delavce — če ne upošteva demokratičnih prijemov. Take naše akcije so čisto obremenjene z birokratskim namesto z demokratičnim pojmovanjem. Ni namreč dovolj, če se za določeno politično (Nadaljevanje na 5. str.)

V SLIKI IN BESEDI

Medtem ko v gorah že smučajo (spodaj), pa je v dolini še premalo snega, da bi si človek nataknil smučič — vendar kar dovolj, da ga lahko poštono spodnese. Naš fotoreporter je na lovu za zimskimi motivi ujel najtale prizor (desno zgoraj): najprej deset centimetrov snega, na snegu aktovka, na aktovki kolo in čez vse to lastnik kolesa in aktovke.

KAKOR VSAKO LETO JE TUDI LETOS OBISKAL KRANJSKE OTROKE DEDEK MRAZ. (Spodaj)

naš razgovor

Kranjski otoci bi se radi sankali v Savskem logu

V sredo popoldne je bil Park Svobode v Kranju preurejen v ljubko praviljično vas. Kako tu-

di ne? Ob šestih zvečer so letaki najavljali prvi prihod dedka Mraza. Gruče otrok so se zbirale pred prikupnimi, pisano obarvanimi hišicami že uro prejzgodaj.

Alenka Rojšek, učenka prvega razreda osnovne šole, je pripovedovala, da bi za Novo leto najraje dobila smučič, ker je za igrače že prevelika. »Seveda, pa še ne vem, če sem se dovolj pridno učila,« je v dvomu pristavila.

Pionir Jaka Korenčan je tudi že vnaprej vedel za novoletno darilo. »Dedek Mraz mi bo letos prav gotovo prinesel knjigo »Solzice«, je dejal. »Lepa je in enkrat sem jo že prebral. Letos pa je razen tega še v se-

znamu obveznega domačega čtiva.«

Nato se je tudi mala Bitenčeva Anica ustavila pri svojih sošolcih. »Samo aktovko odnesem domov, potem pa se spet vrnem, da bom slišala, kaj bo lepega povedal dedek Mraz,« je hitela pripovedovati. »Za novoletno darilo bom dobila samo balon — lep pisan balon, ki ga bom lahko po milji volji napihovala.«

Isto željo je izrekel tudi Boris. Tatjana je pisala dedku Mrazu, naj bi rekel dobro besedo za ureditev sankališča v Savskem logu. Zdaj je tam pušto in zapuščenno, kranjski otroci pa si tako želijo nemotenega zimskega veselja na snegu.

J. O.

TE DNI PO SVETU

V torek so se že začela očiščevalna dela na Sueškem prekopu...

Egiptovska vlada je privolila v pobudo Organizacije združenih narodov...

Kot se je izvedelo iz Jeruzalema, Izraelci ne bodo dopustili...

Namesto dosedanjega predsednika sovjetske državne gospodarske komisije...

Nemiri v Indoneziji so povzročili precej pozornosti v svetovni javnosti...

Kot poročajo iz Jeruzalema, se egiptovski komandos smrti še vedno bori...

Nova japonska vlada s predsednikom Tanzanom Išibajšijem je sklenila...

Ciril Banks je prvi britanski poslanec, ki je po agresiji na Egipt obiskal...

V Budimpešti še vedno ni vse mirno. Vendar, kot poročajo, so sovjetske...

Sirijska je obtožila Francijo in Veliko Britanijo, da sta hoteli strmo...

Tipanje javnega mnenja je zlasti v zahodnih državah precej razširjeno...

Podpredsednik Združenih držav Amerike Nixon je v četrtek po prihodu...

IZDAJA OKRAJNI ODBOR SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR...

LJUDJE IN DOGODKI

KUJMO ŽELEZO, DOKLER JE VROČE!

Zadnji vojak anglo-francoskih oboroženih sil je zapustil egiptovsko ozemlje...

Po nesrečnem napadu na malo državo ob Nilu, ki je porušil šteje pravkar vzpostavljeni most...

Umik napadalnih čet je že samo po sebi dovolj zgovorno priznanje...

njim pa vendar še niso rešena vsa vprašanja, ki so nastala z agresijo. Tu sta predvsem dva problema...

Ciščenje prekopa je vsekakor stvar, ki ne prizadeva samo Egipta. Morda sta še bolj zainteresirani za čimprejšnjo usposobitev prekopa...

lidarni Arabci v drugih petrolejskih deželah Bliznjega vzhoda pa so s sabotažami uničili veliko število naftovodov...

Brzkone ne bomo mogli niktoli točno oceniti vse izgube, ki jo bosta Anglija in Francija utrpeli na gospodarskem področju zaradi svoje nepremišljene diplomatske in vojaške poteze...

Velikanske izgube, ki so si jih prizadejali sami napadalci, pa jih nikakor ne odvezujejo doživetosti, da poravnajo tudi škodo, ki so jo prizadejali Egiptu...

zila prepričanje, da morajo vsi škodo poravnati agresorji, ker bi drugače vsako popuščanje pred njimi lahko samo spodbudilo tudi druge napadalske skomine...

Po razpletu sueške drame sta torej ti dve vprašanji na dnevnem redu. S tem pa seveda še niso izčrpani vsi problemi, ki pretresajo pečene puščave Bliznjega vzhoda...

MARTIN TOMAZIČ

kratko, vendar zanimivo

TRETJE REDNO ZASEDANJE SKUPŠČINE OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

V ponedeljek je zasedala v Kranju skupščina OZSZ. Razpravljali so o poročilu, ki je obravnavalo delo na probleme zavoda...

V »PLAMENU« SO RAZPISALI 120.000 DIN NAGRADE ZA IZBOLJŠANJE SMUČARSKEGA OKOVJA

Strokovnjaki so ugotovili, da smučarsko okovje, ki ga izdeluje tovarna »Plamen«, ne ustreza več zahtevam sodobne opreme...

DS TOVARNE »PLAMEN« SE ZAVZEMA ZA POCENITEV HRANE ABONENTOM

Delavec, ki se hrani v gostilni »Spk« v Kropi, se stalno pritožuje, da je znesek 5200 dinarjev mesečno prevelik. Delavski svet tovarne »Plamen« je zadalil upravo podjetja, naj se posvetuje z vodstvom gostilne in abonentom o možnosti izboljšave...

DEDEK MRAZ V KROPI

Kroparske pionirje bo obiskal dedek Mraz v soboto popoldne. Osnovna šola in SKUD »Stane Zagar« sta pripravila najmlajšim prijetno presenečenje. De-

dek Mraz bo razdelil pionirjem in cicibanom slaščice ter praktična darila.

MENGEŠ DOBI KANALIZACIJO, RESEN PA BO BLATA IN PRAHU

V Mengšu bodo kmalu dokončali kanalizacijska dela po glavni cesti. Veliki bager kranjskega »Projekta« vsak dan izkoplje vsaj 10 metrov jarka...

VSA HIŠA BI ŠLA, CE...

V enonadstropni hiši poleg Tovarne usnja v Kamniku je stanovanec v nedeljo popolnoma prebudil močan pok. Med kuhinjo in kopalnico je goren leseni tram, ki ga je vžgala preveč segreta cev...

DVE PROMETNI NESREČI V ENEM DOPOLDNEVU

Dne 25. t. m. ob 7.45 se je dogodila prometna nezgoda na cesti III. reda Kranj-Cirče pred hišno številko 51. Voznik osebnega avtomobila J.K. je prpeljal s stranske ceste na glavno cesto...

— In se zaletel v sprednji del osebnega avtomobila. Strokovna komisija je ocenila okoli 200.000 dinarjev na osebnem avtomobilu in na tovrnem 60.000 din škodo.

Ta dan ob 9.10 uri je prišlo do prometne nesreče tudi v Drulovki. — Voznik avtomobila S-1944 J.K. je vozil iz smeri Medvode-Labore po cesti III. reda. V vasi Drulovka je privozil iz naspotne smeri voznik tovrnega avtomobila S-2523 last Opekarne Vodice...

PODJETJE »COKLA« NA BLEJSKI DOBRVI V NOVIH PROSTORIH

Obrotno podjetje »Cokla« na Blejski Dobravi, ki izdeluje predvsem zaščitna sredstva za industrijske delavce, se je preselilo iz dosedanjih tesh, za delo neprilagodnih delavnic v nove prostore. Predvidevajo, da bodo v novih prostorih zaposlili do 60 delavcev.

POPRAVEK

V prejšnji številki našega lista z dne 24. decembra se je vrnila neljuba pomota. V članku »Pokvarjena živila ne spadajo v trgovino«, na drugi strani našega lista, je pomotoma izpadla vejica pri količini sira in se mora pravilno glasiti: ..., da je smel poslovođa K.B. na zalogi okoli 5,85 kg sira

OSS O POVIŠANJU PLAČ

Na svoji razširjeni seji v četrtek je predsedstvo Okrajnega sindikalnega sveta razpravljalo o tem, kako naj bi ob povišanju ravnih tarifnih postavk uveljavili tarifno politiko na Gorenjskem in je sprejelo stališče...

Povišanje ravnih tarifnih postavk naj se opravi s 1. januarjem 1957, hkrati pa naj se uveljavijo tudi izplačevanje po revidiranih tarifnih postavkah. Posebej je treba obravnavati podjetja, ki želijo uveljavitev povišanja ravnih tarifnih postavk odložiti zaradi uporabe analitične ocene delovnih mest kot osnove za določitev novih tarifnih postavk.

Povišanje tarifnih postavk ne more biti linearno. OSS vztraja pri tem, naj se s temi zvišanji popravijo najobčutnejše napake in vrednotenju posameznih delovnih mest ter ustvarijo pogoji za uveljavitev ustrežnejših razponov v tarifnih pravilnikih, predvsem za kritična delovna mesta.

Novo tarifne postavke v okviru povišane ravnih je praviloma določiti tako, da ne bo nihče izgubil 500-dinarskega dodatka. Nižjim skupinam se mora v celoti zagotoviti razen 500-dinarskega dodatka, predvideno 5% povišanje ravnih tarifnih postavk. Gospodarske organizacije naj določijo nove tarifne postavke v okviru te ravnih tako, da bo zagotovljena tudi stimulativnejša tarfna politika. V izjemnih primerih lahko gospodarske organizacije na račun ravnih višje skupine zvišajo raven nižje skupine, vendar bo OSS skupno z organi delavskega upravljanja gospodarske organizacije vsak tak primer posebej obravnaval.

Predvideno 10% povišanje ravnih tarifnih postavk za višje skupine delavcev in uslužbencev je uporabiti tako, da se bodo povišale tarifne postavke predvsem za kvalificirana in visokokvalificirana delovna mesta delavcev v proizvodnji in za kader, ki neposredno operativno organizira in vodi proizvodnjo.

KAJ SODIMO O...

novoletnem praznovanju

Gospodinja: Letos bom z možem in otroci silvestrovala doma. Pripravila bom dobro večerjo, boljše kakor sicer. Mož bo kupil nekaj vina, sama pa bom spekla kako malenkost. Zaradi majhnih otrok ne moreva nikamor na silvestrovanje in — tako bo tudi najceneje.

Uslužbenec: Zabav bo povsod dovolj. Res je, da je Silvestrovo samo enkrat na leto, toda na ta dan nekateri ljudje malo nepremišljeno zapravljajo. Jaz ne mislim iti na nobeno javno zabavo, ker je tam veliko ljudi, ki se med seboj ne poznajo, zato tako praznovanje ni vedno prijetno. Zelo lepo je biti na ta večer neke daleč v hribih. Verjetno pa bom letos s svojimi najbližjimi prijatelji silvestroval kar doma.

Servirka: Mislim, da bom za ta praznik neke v zgornjem kotu Gorenjske. Veselila sem se že. Pri naši službi pa navadno vsak načrt propade. Kot vse kaže, bom zadnji dan v letu še vse do desete ure zvečer v službi. Zato bom morala najbrže silvestrovati doma.

Študent: Mislim, da po zabavišnih ne bo posebnega navala. Ker je sedaj že veliko prostora oddanega, bom šel pač tja, kjer še ni vse rezervirano. Končno tudi — veliko moj študentski žep ne premore.

Kljub temu, da so se razen zadnjega vsi ti, ki smo jih vprašali, kaj sodijo o novoletnem praznovanju, odločili, da bodo silvestrovali doma, pa je skoro ves prostor po zabavišnih že davno rezerviran. Vsi torej le ne bodo doma. Toda kjerkoli že bodo — naj jim bo kar se da prijetno.

Lj.

naša kronika

S SEJE OBLO KRANJ V KRANJU BO TREBA MISLITI NA USTANOVITEV USLUŽBENOSTNEGA BIROJA ZA KNJIGOVODSTVO

Občinski ljudski odbor je na svoji seji, 27. t. m. razpravljal o tem, da bi bilo za izboljšanje računovodske in administrativne službe kakor tudi tehnične organizacije dela v trgovini, gostinstvu, obrti in kmetijskih združenjih, treba misliti na ustanovitev uslužbenostnega biroja za organizacijo in vodenje knjigovodstev. Knjigovodje, ki danes opravljajo to službo, so večinoma samouki in prav zaradi tega se dogajajo številne nepravilnosti. Z ustanovitvijo knjigovodskega centra pa bi ti tovariši delali pod strokovnim nadzorstvom in imeli možnost, da se več nauče.

V prihodnjem letu bo ObLO tudi učinkoviteje ukrepal glede izboljšanja vzgojne in pospeševalne dejavnosti kmetijskih združenj, ki je do sedaj trpela na račun pridobitnih dejavnosti.

USTANOVITEV KOMUNALNE BANKE OKRAJA KRANJ

Okrajni ljudski odbor je na večrajšnji seji sprejel sklep o ustanovitvi Komunalne banke okraja Kranj. Ustanovitelji komunalne banke, ki ima sedež v Kranju, so: OLO Kranj ter občinski ljudski odbori Bled, Kranj, Radovljica, Sk. Loka in Trzin.

PODJETJE »ZELENJAVA« KRANJ SME TRGOVATI TUDI NA DEBELO

Na petkovi seji je OLO Kranj sklenil dovoliti trgovskemu podjetju »Zelenjava« Kranj, da sme trgovati na območju okraja tudi na debelo. Doslej edini grosist »Sadje« je torej dobil konkurenco, zato morda lahko pričakujemo, da bo to ugodno vplivalo sčasoma na oskrbo trga z zelenjavo in sadjem v našem okraju.

ZASEDANJE DS »PLAMEN« KROPA

Pred dnevi je v »Plamenu« v Kropi zasedal delavski svet. Udeleženci so razpravljali o izpolnjevanju plana v letu 1956.

1956 ŽIVLJENJE GORENJSKIH OBČIN 1957

PRESEDNIK OBLO KRANJ:

NAČIN DOLOČANJA PRORAČUNSKIH SREDSTEV OBČIN MORA BITI V PRIHODNJE USTREZNEJŠI

pospešena gradnja več kot 100 zasebnih hiš. Ta graditev pa bo dala svoje očitne rezultate šele v letu 1957. Z uspešno stanovanjsko gradnjo in z njo povezanim porastom prebivalstva pa se bo v prihodnjih letih še bolj zaostrilo že zdaj tako pereče pomanjkanje komunalnih naprav, šolskih prostorov itd.

Glede izgledov za leto 1957 danes še ni mogoče niti stvarnega reči. Vsekakor se bo pospešeno nadaljevala stanovanjska graditev. Z gotovostjo se lahko računa tudi na znatno večja sredstva za razvoj obrti, trgovine in gostinstva. Glede rešitve drugih perečih vprašanj mesta in podeželja pa tudi v letu 1957 že zaradi objektivnih okoliščin ne moremo računati na bistvene izboljšave. Kar bo občina imela sredstev, bodo nedvomno uporabljena predvsem za nadaljnjo graditev že pred leti začelih objektov, v katere so vložena znatna družbena sredstva, ki so zdaj neizkoriščena. Se posebej bo treba misliti na graditvo šolskih prostorov in komunalnih ureditev stanovanjskih naselij, zlasti pa na izboljšavo elektrifikacijskega omrežja.

V obravnavanju teh težav pa moramo biti strpni in objektivno ocenjevati, kakšne možnosti ima občina in celotna skupnost za njihovo postopno rešitev. Kljub temu pa je treba poudariti, da je postal dosednji način določanja proračunskih sredstev občinam in okrajem, ki se ni oziral na njihovo gospodarsko razvitanost in iz nje izvirojoče potrebe, docela neznošen in nepravilčen. Zato računamo, da se bodo že v bližnji prihodnosti vendarle našli tudi načini za določanje sredstev občinam, ki bodo izhajali iz stvarnih gospodarskih činiteljev in zagotovili lokalnim skupnostim uspešnejše reševanje neodložljivih krajevnih težav. Saj je to sestavni del naših skupnih naporov za dvig življenjske ravni delovnih ljudi in hkrati pogoj za uspešen razvoj samoupravljanja v komunah.

PRESEDNIK OBLO TRŽIČ:

LOVRO CERAR

Do spomladi 26 novih stanovanj

Naša gospodarska dejavnost se je v letu 1956 dobro razvijala, kljub težavam, ki so nastale zaradi pozno sprejete občinskega družbenega plana. Z organizirano gradbeno dejavnostjo smo pričeli šele v drugem polletju in se je zavlekla v pozno jesen. Tudi letos smo največ sredstev dali za gradnjo stanovanj. Občina namerava do spomladi zgraditi 26 novih stanovanj, katerih gradnja se je večinoma začela v IV. tromesečju letos. Velika zainteresiranost

PRESEDNIK OBLO JESENICE:

ZLASTI NUJNO POTREBNO JE NOVO ŠOLSKO POSLOPJE

Predsednik Občinskega ljudskega odbora Jesenice tovariš Maks Dolinar je ob zaključku leta 1956 izjavil na nekatera vprašanja našemu sodelavcu naslednje:

»Ob pričetku letošnjega leta je bilo delo ljudskega odbora oteženo, ker prenos bivših občin Kranjska gora, Dovje in Zirovnica, še ni bil v celoti opravljen. Brž ko je bil končan prevzem poslov likvidiranih občin, se je čutila potreba po ustanovitvi nekaterih novih svetov.

Tako smo ustanovili svet za kmetijstvo in gospodarstvo, svet za turizem in svet za telesno vzgojo. Delo teh svetov je bilo pozitivno. Sploh moram ugotoviti ob koncu leta pozitivno delovanje vseh svetov, saj ni bilo primera, da bi Občinski ljudski odbor razveljavil sklep kakšnega sveta.

»Kako pa je bilo s finančno politiko?»

»Finančna politika je bila ob sprejetju proračuna kompleksna. Plan je bil sprejet z zakasnitvijo in določeni instrumenti niso dali garancije za dohodke. Položaj so popravili zvezni predpisi, ki so omogočili brezobrestni kredit kakor tudi ostvaritev dohodkov v zadnjem četrtletju. Med uspehe spada tudi razširitev obrata »Cokla« na Blejski Dobravi iz skromne kletne delavnice s 7 ljudmi, do podjetja, ki ima krasno urejene obratne prostore in zaposluje že 37 ljudi, predvsem žensko delovno silo in bo razširil v najkrajšem času število zaposlenih še za 15 do 20. To sicer malo podjetje je že do konca novembra letošnjega leta ustvarilo finančni plan proizvodnje. Uspehi smo nadalje izločiti iz Zelezarne nekatere neproizvodne obrate in tako organizirati podjetje za uslužnostne namene. S tem se je v podjetju izboljšala kvaliteta dela, povečal zaslužek delavcev, Zelezarna pa se je razbremenila. Računamo, da bomo okrepili to podjetje z ostalo obratno dejavnostjo, kakor s ključavnarstvom, kleparstvom, inštalaci-

jo in podobnim, ki je predvsem potrebna za predvidene gradnje. Med drugim smo sprejeli odloke o zazidalnih površinah na celotnem območju jeseniške občine in perspektivni plan gradnje za prihodnjih 5 let.

Novogradnje bodo obsegale v glavnem: stanovanjske stavbe ter komunalne naprave, ki jih bodo te stavbe zahtevale.

»Ali razen individualne gradnje nimate v načrtu nobene večje gradnje za prihodnje leto?»

»Najbolj nujna je gradnja novega šolskega objekta. Izražam osebno prepričanje, da nam bo ob pomoči okraja in republike uspelo že v prihodnjem letu pričeti gradnjo tega objekta. Nujna je tudi ureditev pokopališča na Blejski Dobravi in komunalnih naprav, ki jih terjajo novogradnje, ureditev trga pred postajo, gradnja dveh otroških vrtecev, kakor tudi gradnja zimskega kopališča. Upam, da se bomo že v prihodnjem letu lahko lotili gradnje zaprte tržnice za bančni poslopljem, ki je Jesenicam nujno potrebna. Predvidevamo tudi gradnjo trgovske poslopja poleg poslopja Narodne banke, saj na Jesenicah kakšnega večjega trgovskega poslopja za enkrat še nimamo.

Predsednik Oblo Jesenice tovariš Maks Dolinar je ob koncu razgovora z našim sodelavcem čestital k Novemu letu vsem občanom jeseniške občine ter vsem bralcem Glasa Gorenjske.

PRESEDNIK OBLO MEDVODE:

SODELOVANJE VOLIVCEV IN aktivnost krajevnih odborov

Med največje letošnje uspehe v naši občini lahko prištevamo razširitev tovarn »Sora«, »Teskilka«, »Color« in pa montažo četrtga kuhališča v Celulozi, na področju negospodarskih investicij, ki so bile letos nekoliko manjše, pa dograditev stanovanjskega petorčka v Preski, mostu v Trnovci, zaključek elektrifikacije Zlebe—Studenčice, s čimer so elektrificirana vsa naselja v občini, ter ureditev ozirca večja popravila v šolah. Pri vsem tem moramo dati posebno priznanje volivcem za njihovo sodelovanje in pa kolektivom.

V letu 1957 predvidevamo dograditev vodovoda Senica—Ladja, Rakovnik, Sora Dol s priključkom na Medvode. S tem bomo uredili preskrbo z vodo v celotni medvoški kotlini. Predvidevamo gradnjo vodovoda Moše in Dragočajna, ker so vsi studenci sedaj zaliti (z nastankom akumulacijskega bazena za medvoško elektrarno). Podjetja bodo gradila 27 stanovanj. Lotiti se je treba gradnje gimnazijskega poslopja. Problem prostorov za šolo v Medvodah je nedvomno precejšen, saj nam dokazujejo to podatki: sedanje poslopje je bilo grajeno za 230 učencev, sedaj pa jih je na šoli 504. Predvideva se gradnja ceste Preska—Studenčice in dograditev ceste Osredek—Grabče—Topol. To gradnjo bomo kombinirali z občino Dobrova pri Ljubljani. Na področju kmetijstva računamo z gradnjo hlevov v Pirničah pri kmetijskem posestvu KZ Medvode.

Načrt za leto 1957 bo moč uresničiti le tedaj, če bodo volivci oziroma vsi, ki so na tem osebno zainteresirani (predvsem gre za gradnjo vodovoda, cest in stanovanj) pokazali enako pripravljenost za sodelovanje kot lani in letos. Na uresničitev tega načrta pa lahko računamo tudi zaradi aktivnosti krajevnih odborov Senica—Ladja—Sora, Vaše, Preska, Spodnje Pirniče in drugih.

FRANCE MRAVLJE

PRESEDNIK OBLO DOMŽALE:

INDUSTRIJSKO PROIZVODNJO ovira izrabljen strojni park

najnujnejše dopolnitve obstoječih kapacitet. Sestavljeni in potrjeni pa so investicijski programi, za katere so potrebna sredstva v višini poldruge milijarde. Rezultat teh vložnih sredstev bi bilo povečanje bruto proizvoda za 30% povprečja zadnjih 3 let.

Nekatera industrijska podjetja so odprla lastne prodajalne (Toko, Univerzale), kar je dvignilo planirani odstotek blaga za osebno potrošnjo za 5%.

Letos je šlo za nova stanovanja 60.965.000 din. Korisniki so bili politično teritorialne enote (19 milijonov), gospodarske organizacije (10 milijonov) in posamezniki (25 milijonov din). — vsekakor bo nujno temu problemu v bodoče posvetiti še večjo skrb. Novogradnja v Zlatem polju je v četrti fazi in vse kaže, da bo šola v šolskem letu 1956/57 že služila svojemu namenu.

Na ureditev čakajo še mnogi komunalni problemi. Načrti za gradnjo kanalizacije čakajo ponovno na sredstva in so shra-

njeni v predalih občine. V delu so načrti za vodovod ter je ljudski odbor prepričan, da bo v letu 1957 moč najti sredstva, da bi se lotili gradnje. Z odlašanjem gradnje kanalizacije in vodovoda proti namreč domžalskemu prebivalstvu resna nevarnost kužnih epidemij.

Povečanju proizvodnje v kmetijstvu je predvidena regulacija Rače, Radomlje in Rovščice. Z regulacijo bi zavarovali 1400 ha do sedaj zamočvirjene zemlje. Letos smo asfaltirali 3 km ceste v centru Domžal, vendar delo še ni pri kraju. Velikega pomena bo ustanovitev protituberkuloznega dispanzerja, ki bo pričel obratovati v prvih mesecih leta 1957.

delavcev za gradnjo stanovanjskih hiš v zadrugah in ostalih je pogoj, da se bo občina v letu 1957 lahko posvetila urejanju drugega važnega problema — komunalni izgradnji. Ena takih stanovanjskih zadrug je že ustanovljena v Bombažni, predmestni in tkalni in ima 56 članov.

Pri komunalni izgradnji mislim predvsem na večje gradnje, ki se jih bo nujno treba lotiti v prihodnjem letu, n. pr. pripravljala dela za gradnjo velikega vodovoda Bistrica—Podbrezje—Naklo. To je zelo pomembno za kranjsko in tržiško občino in ga bosta tudi obe financirali.

V Tržiču kaže tudi popolnoma urediti posamezna naselja, pričeti graditi kopališča, vodovode in novo pekarijo, za katero smo sredstva že zagotovili.

Za zelo pomembno nalogo smatram utrjevanje oblastvenih in delavskih organov. V naši občini je bilo letos opaziti veliko delavnost tako občinskega odbora kot vseh njegovih svetov, volivci pa neposredno sodelujejo pri delu občine na zborih volivcev.

PRESEDNIK OBLO ŽELEZNIKI:

Vodovod, šola, stanovanja

Kot največji letošnji uspeh smatramo dograditev 9-stanovanjskega poslopja za občinske

uslužbenca, zgraditev zajetja, rezervarja in 2,9 km dolgega glavnege cevovoda za vodovod Zeleznički, Češnjica in Studeno. Važna je dograditev vodovoda v dražgoško šolo in učiteljskega stanovanja ter 2 sob za razred in šolsko kuhinjo, da šolski pouk ne bo več v razpadajoči baraki. KZ Martinj vrh je uredila dvofazno elektrifikacijo do vseh hiš na Jesencu in v Martinj vrhu. Kmetijska zadruga Češnjica pa je v naši dolini najlepše uredila svoje trgovske, gostinske in pisarniške prostore. Naš perspektivni plan za prihodnje leto računa z dogradit-

Tržičar

Šport in telesna vzgoja šport in telesna vzgoja šport

NAŠI SKAKALCI SE ŽE PRAVLJAJO V PLANICI

V razgovoru z dr. Dečmanom, referentom za skoke pri Smučarski zvezi Slovenije, smo zvedeli, da so začeli 24. t. m. v Planici prvi skakalni tečaj kot del sistematičnih priprav za skoke na veliki skakalnici, ki bodo od 8. do 10. marca 1957. Tečaj vodi Rudi Finžgar, Franc Pribošek je pa trener.

Skakalnice v Planici so pripravljene. Najprej se bodo urili v terenskem smučanju, nato pa na malih skakalnicah. Oskrbnik planiških skakalnic tovariš Kerstajn je že dobil naročilo, naj pripravi tudi 80 metrsko skakalnico.

V pripravljani tečaj za velike skakalne prireditve v Planici so bili vabljeni: Miro Oman, Lojze Gorjanc, Mato Krznarič, Albin Adlešič, Janez Podlogar, Janez Gorišek, Albin Rogelj, Jože Zidar, Janez Korenčan, Janez Poldar, Janez Saksida, Milica Rojina in Jože Langus.

USPEŠNO UVELJAVLJANJE KRANJSKIH ŠPORTNIKOV

V vseh športnih panogah, ki jih gojimo Slovenci, so se gorenjski tekmovalci dostojno uvrščali v prvenstvenih tabelah, v nekaterih disciplinah pa so bili tudi mnogo boljši od ostalih. Tako je letos prišel na Gorenjsko primatej v plavanju in namiznem tenisu.

V Kranju so bili letos vsi športniki zelo aktivni. Najprej bi omenili plavalce, ki so v svojem desetem jubilejnem letu dosegli n/z uspehov. Sodelovali so na skoraj vseh tekmovalnih in se povsod dobro uvrstili. Med njihove največje uspehe bi lahko prišteli osvojitve republiškega prvenstva v plavanju za člane, v waterpolu II. razred, mladinskega republiškega prvenstva v plavanju in waterpolu, peto mesto na mladinskem državnem prvenstvu v plavanju, osvojitve I. mesta v slovensko-hrvatski ligi, drugo mesto pionirjev na pionirskem prvenstvu republike, itd. Med posamezniki

pa so se najbolj odlikovali Konciljeva, Vukičeva, Colnarjeva, Purgarjeva, Brinovec, Košnik, Zrimšek in ostali. Trener bo še nadalje Dušan Brozovič, ki bo prav gotovo dosegel s kranjskimi plavalci še mnogo uspehov.

Zelo uspešno je deloval tudi namiznoteniški klub. Njegovi igralci so posebno proti koncu sezone pokazali dobro formo. Marsikdo je s precejšnjim veseljem gledal na pomlajeno ekipo, ki je morala zaradi odhoda Ahačiča in diskvalifikacije Hlebsa zamašiti nastalo vrzel. Vendar so mladi tekmovalci presegli pričakovanja in na vseh letošnjih tekmovalnih uspešno zastopali klubске barve. Največji napredek sta prav gotovo doživelata Teran, ki se je z blestečimi zmagami nad Hagenauerjem, Amouretijem in drugimi uvrstil med najboljše mladince v državi; Plutova, s 4 zmagami na slovenskem prvenstvu v Kranju ter dvema zmagama na državnem prvenstvu v Subotici.

Kranjski nogometaši so letos preživelih krizo, ki jih je zajela v preteklih letih. V moštvo nastopajo mladi igralci, ki bodo lahko še dolgo zastopali kranjski nogometni klub. Preteklo leto so se borili v ljubljansko-primorski ligi, vendar niso osvojili prvega mesta, ki se jim je zaradi nestalne forme izmaknilo. Uvrstili so se na tretje mesto, čeprav bi morda v kvalifikacijskih tekmovaljih boljše reprezentirali slovenski nogomet kot ga je sedaj vodil maršala Tita so se Kranjčani preko mnogih ovir, med katerimi je bila najpomembnejša zmaga nad Ljubljano, uvrstili v finale slovenskega dela tekmovalja. Finalno tekmo z »Odredom« so tesno izgubili 0:1. Letošnji nastopi govore o resnem poskusu kranjskih nogometašev za vstop v consko ligo. Jesensko tekmovalje je zaključeno in spomladi bo zopet dirka za tečkami. Trenutna bilanca pred pomladanskim startom: prvo mesto in 2 točki naskoka.

Med najboljšo športne kolektive v Kranju sodi tudi smučarski klub. Imena kot Kordež, Zupančičeva, Goričnik, Jamnik, Gorjanc in drugi, niso najboljše samo v Sloveniji, ampak osvajajo tudi najvišje naslove v državi, saj so mnogi od njih zastopali našo državo na olimpijskih igrah v Cortini d'Ampezzo. Zupančičeva je večkratna drž. prvakinja v alpskem smučanju, prav tako je Jamnik državni mladinski prvak v alpskem smučanju. Gorjanc je večkrat zastopal mladinsko državno reprezentanco. Tudi oba brata Kordeža sta mnogo pripomogla k velikim uspehom kranjskega smučarskega kluba. Skoda je le, da se je Matevž odselil iz Kranja, ker je tako klub precej prizadet. Vendar bo kljub temu Matevž Kranjčanom še rad pomagal, kadar bo to potrebno.

O kranjskih košarkarjih se je zadnje čase le malo govorilo. Košarkarji so po velikih začetnih uspehih doživeli nekaj porazov in razočaranj in zato je marsikdo že z nezaupanjem gledal na njihovo delo. Letos so nastopali v republiškem prvenstvu in se solidno uvrstili na tretje mesto. Mnogo skrbi so posvetili tudi vzgoji mladincev in pionirjev, ki v zadnjem času vidno napredujejo. Prav tako pa imajo lepe perspektive tudi člani, ki so s trenerjem Bizjakom iz Ljubljane, ki je obenem tudi trener ženske ekipe »Olimpije«, dobili močno roko, ki jih bo v naslednji sezoni lahko pripeljala do zaželenih uspehov. Mladinsko ekipo vodi aktivni igralec v Klubu tov. Dušan Rebolj. Mladinci hitro napredujejo in od njih si lahko še precej ogetamo.

Tudi kegljaški šport je v Kranju na precejšnji višini. Mnogi tekmovalci že dalj časa uspešno nastopajo v domačem klubu, prav tako pa v državni reprezentanci. Nesporno je kranjska ekipa najboljša v republiki. Letos pa so kegljaši dobili še novo širitežno kegljašče, ki bo njihove uspehe lahko še povečalo. Kegljaci so osvojili državno prvenstvo v kegljanju na ledu, ženske so osvojile slovensko prvenstvo, moški pa še prvenstvo Slovenije v mednarodnem slogu.

Preteklo leto so se v Kranju osnovali tudi trije novi športni klubi. To so atletski, teniški in judo. Atleti so najmlajši kranjski klub. Njihovo dosedanje delo nam daje upanje, da se bo atletika v Kranju kmalu razmahnila.

Teniški igralci so v pretekli sezoni nekajkrat nastopili pred domačim občinstvom. Organizirali so klubsko prvenstvo za člane in mladince ter propagandni nastop teniških igralcev iz Ljubljane. Največ upanja nam daje mlada teniška igralka Vesna Znidar, ki je letos osvojila državno prvenstvo za pionirke.

Klub za jiu-jitsu in judo ima precej privrženecv, posebno med dijaško in delavsko mladino. V preteklem letu se še niso udeleževali tekmovalj, ker ekipa še ni toliko homogena, da bi lahko nastopala. Letos pa bodo zopet pričeli z rednim treningom.

Mito

LETOS BO GORENJSKI SEJEM OD 19. DO 29. JULIJA

Sekoja za sejme pri Zvezni trgovinski zbornici v Beogradu je že naredila razpored sejmskih gospodarskih prireditev v letošnjem letu. Sklenili so, da bo VII. Gorenjski sejem od 19. do 29. julija 1957 v Kranju.

Kot doslej, bo tudi letos ostal Gorenjski sejem prireditve, ki bo imela značaj obrtniško-industrijskega sejma blaga za široko potrošnjo.

Da bi čim bolj zainteresirali gospodarske organizacije na Gorenjskem za razstavljanje na Gorenjskem sejm, namerava uprava sklicati poseben sestanek z vsemi industrijskimi podjetji. S tem se hočejo namreč pripraviti o njihovem mnenju glede prirejanja sejma. Ta sestanek pa ima seveda tudi namen pritegniti še večji krog razstavljalcev kot doslej.

I. A.

Obvestilo bralcem in naročnikom

KOLEDAR ZA LETO 1957 BOMO ZARADI TEHNIČNIH OVIR PRILOŽILI PRIHODNJI STEVILKI.

VESTI

STRELSTVO STRELSKA TEKMOVALJA PO GARNIZONIH JLA

Strelske družine na Gorenjskem so v počastitev Dneva JLA tekmovalce tudi s pripadniki JLA po njihovih garnizionih.

Na Bledu

so tekmovalce 5-članske ekipe z zračnim puškami. Tekmovalje so izvedli v garnizonu JLA Bohinjska Bela. Rezultat tekmovalja je naslednji: SD »Brata Rus« Bled 544 krogov, ekipa JLA pa je dosegla 460 krogov od 750 možnih.

V Cerkljah

je strelska družina v zadržnem domu organizirala tekmovalje z zračno puško med ekipami občinskega odbora rezervnih oficirjev, Zveze borcev ter Socialistične zveze delovnega ljudstva, pripadnikov ljudske milice in strelci. Rezultati so bili zadovoljivi.

V Radovljici

je bilo tekmovalje v garnizonu JLA z zračno puško. Tekmovalce so 7-članske ekipe. Zmagala je ekipa strelske družine z 825 krogi, druga ekipa JLA, ki je dosegla 584 krogov od 1050 možnih.

V Skofji Loki

so tekmovalce v garnizonu JLA z zračno puško v 5-članskih ekipah od 150 možnih krogov. Tekmovalce so ekipe JLA, strelci in rezervni oficirji. Vrstni red: SD »Brata Kavčič« Skofja Loka 607 krogov, 2. JLA s 452 krogi in 3. Občinski odbor rezervnih oficirjev Skofja Loka s 400 krogi od 750 možnih.

R. C.

VELIKO OBISKOVALCEV NA PLANINSKI RAZSTAVI

Razstavo planinskih slik, reliefov, umetnih del in fotografij, katero je organiziral planinsko društvo Kranj v Prešernovem muzeju v okviru planinskega tedna, si je v šestih dneh ogledalo nad 3000 obiskovalcev.

KRANJSKI PIVALCI BODO PREGLEDALI SVOJE DELO

V tedeljo bodo kranjski pivalci pregledali uspehe in delo kluba v pretekli sezoni. Glede na to, da so Kranjčani dosegli v preteklem letu mnogo uspehov, bo občni zbor prav gotovo zanimiv. Občni zbor bo v nedeljo 30. decembra ob deseti uri v sejni dvorani OLO. M.

NAMIZNI TENIS

II. REPUBLIŠKI TURNIR V LJUBLJANI

Popoln neuspeh »Triglava« — Kranjčani osvojili le eno prvo mesto

Od leta 1950 kranjski namiznoteniški igralci še niso doživeli takega neuspeha kot na II. republiškem turnirju v Ljubljani. Eno samo prvo mesto, štiri druga mesta in nekaj tretjih do četrtih je kaj boren izkupiček.

Turnir je spet pokazal, da mladi vedno bolj izpodrivajo stare ase. Čast »Triglava« sta rešila Plutova in Teranova, ki sta v ženskih dvojicah osvojili edino prvo mesto za Kranj. Res je sicer, da niso bile na sporodu pionirske discipline, kjer imajo »Triglavan« absolutno premoč, vendar to ne opravičuje kajastrote.

Rezultati — moška moštva: Odred : Triglav 5:3; ženska moštva: Odred : Triglav 3:2; moški posamezno polfinale: Tomažič : Petrovič 3:2, Tigerman : Zezlina 3:0; finale: Tomažič : Tigerman 3:1; ženske posamezno polfinale: Trampuš : Errath 3:0, Plut : Pogačar 3:2; finale: Trampuš : Plut 3:0; kadeti: Kern : Janbrek 3:0; moške dvojice finale: Podobnik-Tigerman : Tomažič-Kern 2:1; ženske dvojice finale: Plut-Teran : Pogačar-Errath; mešane dvojice finale: Pogačar-Podobnik : Plut in Teran 2:1.

R-a

„Planika“

INDUSTRIJA OBUTVE - KRANJ

izdeluje kvalitetno obutev po nizkih konkurenčnih cenah. Potrošniki, vabimo vas, da se o tem prepričate samil

VSEM NAŠIM POSLOVNIM PRIJATELJEM CESTITAMO K NOVEMU LETU Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI IN SE PRIPOROČAMO

Livarna Selan Struževo - Kranj

Hotel »EVROPA« Kranj

prirreja tradicionalno silvestrovanje

V VSEH SVOJIH PROSTORIH

VSEM SVOJIM GOSTOM ŽELI SRECNO NOVO LETO!

silvestrovanje

Okrajni zavod za socialno zavarovanje Kranj

S SVOJIMI PODRUŽNICAMI ŽELI VSE NAJBOLJŠE VSEM DELOVNIM LJUDEM V LETU 1957

SVOJIM DOBAVITELJEM IN ODJEMALCEM ŽELI TRGOVSKO PODJETJE

Klasje - Kranj

MNOGO USPEHOV V NOVEM LETU

Mnogo uspehov in še več delovnih zmag v letu 1957 Vam želi delovni kolektiv

„Šešir“ tovarna klobukov Škofja Loka

Priporočamo svoje izdelke: moške klobuke, damske klobuke (prodajalna »Velur« Ljubljana), moške in damske tulce, moške in damske barete.

KOMUNALNA BANKA KRANJ

prosi vse vlagatelje hranilnih vlog, da se javijo za prepis obresti za leto 1956 v drugi polovici januarja 1957.

Obenem želimo vsem svojim komitentom uspehov polno novo leto

1957

NOVOLETNA BESEDA SAMOUPRAVLJALCEV

Predsednik DS jeseniške železarnice:

DELAVSKI SVET NAJ PRITEGNE K SODELOVANJU VES KOLEKTIV

Naš sodelavec je imel s predsednikom delavskega sveta Železarnice Jesenice tov. Jankom Verdnikom naslednji razgovor:

Ob koncu leta bi zanimalo naše bralce vaše mnenje o uspehih samoupravljanja, o čem konkretno, o delovanju delavskega sveta Železarnice Jesenice.

Do letošnjih volitev je štel delavski svet Železarnice Jesenice 101 člana. Tako številčen delavski svet ni bil dovolj globin v razpravah. Zasedanja so trajala po 6 do 8, pa tudi po več ur. Običajno je delavski svet razpravljaj o prvi točki dnevnega reda izredno obširno, vse druge pa je zaradi utrujenosti preletel na hitro. Politične organizacije v tovarni so zato predlagale, naj bi skrajšali delavski svet na 67 članov, kar se je pri zadnjih volitvah tudi dogodilo. Pri delavskem svetu pa smo osnovali sedem komisij. Z letimi smo naredili pri samoupravljanju dokajšen korak naprej, ker komisije s svojim delom pomagajo delavskemu svetu in vodstvu podjetja.

Pri vas ste prvi uvedli grupne delavske svete. Kakšne rezultate le-ti dosegajo?

V našem podjetju je 11 grupnih delavskih svetov. Eni delujejo pač boljše, drugi slabše. Kjer je grupni svet dovolj močan, tam so tudi delavski sveti in politične organizacije delovne. Člani delavskega sveta podjetja in posameznih komisij se vedno ne prenašajo na sklepe na grupne delavske svete in na posamezne člane kolektiva, zaradi česar trpi povezava dela. Dnevni red delavskega sveta podjetja kakor tudi grupni delavskih svetov ni vselej temeljito sestavljen, kar vpliva na kvaliteto zasedanj in realnost sklepov.

Kako pa proizvodnja, delovna disciplina in podobno?

Četudi prve tri mesece letos nismo imeli dovolj električnega teka, so nekateri obrati dosegli plan letne proizvodnje mesec dni pred rokom. Težka prega, ki ima letos eno največjih proizvodnih odkar obstoja, je dosegla letni plan 1. decembra. Njej so sledili še nekateri obrati, ki bodo z nadproiz-

vednjo prispevali k dosegi letnega plana celotnega podjetja. Glede delovne discipline pa moram izjaviti, da ta še ni povsem zadovoljiva, kar ovira delovanje celotnega podjetja. Potrebno bo izboljšati odnos do dela in do ljudi, pri čemer bodo morali odigrati glavno vlogo obratovodje. Prav tako bo potrebno posvetiti v bodoče še več pozornosti strokovnemu kadru. Se se najdejo primeri, da so nekateri strokovni delavci nepravilno zaposleni. Sem pa prepričan, da bo smotilna ocena delovnih mest, ki bo skoraj opravljena, tudi te nepravilnosti odpravila. Podjetje nagraduje člane kolektiva razen z dohodki po tarifni postavki, tudi s premijami, pridnostnimi dodatki, s popusti v počitniških domovih, s popusti pri vožnjah, pri gradivu za zidanje stanovanjskih hiš, s popusti pri avtobusnih vožnjah in podobnim.

Ob zaključku leta so prejeli dobiček v višini 50 % na tarifne postavke.

Kakšna pa je perspektiva podjetja za bodoče leto?

Delavski svet bo moral delati še boljše. Na zasedanja se bo moral temeljito pripraviti. Le-ta bodo morala biti krajša. Koordinacijo med delavskim svetom podjetja in grupnimi delavskimi sveti bo treba izboljšati. Komisije naj bi delovale stalno, ne le občasno. Skupno bomo morali obravnavati vsa problematika podjetja, predvsem pa proizvodnost dela. Delavski svet naj bi skliceval zbere proizvajalcev in tako pritegnil k delovanju v samoupravi vse člane kolektiva. Prepričan sem, da bomo storili v prihodnjem letu pri samoupravljanju zopet korak naprej, kakor tudi v to, da bomo prišli iz sedanje finančne situacije v normalno stanje.

Predsednik DS „Elan“ v Begunjah:

POGOJI ZA RAZVOJ PODJETJA BODO LETOS UGODNI

Tovarna „Elan“ v Begunjah je edina predstavnik proizvodnje športnih rekvizitov na Gorenjskem. Leta 1945 so začeli s petimi delavci, danes pa jih je zaposlenih že čez 400.

Hkrati s širjenjem tovarniških zidov so rasli tudi problemi v tovarni, ki zaposluje v pretežni meri same mlade ljudi.

Razgovarjali smo se o tem s predsednikom delavskega sveta Vinkom Tripiatom in predsednikom upravnega odbora Jožetom Vidicom. Povedala sta nam marsikaj zanimivega.

Družbeni plan za leto 1956 je predvideval 320 milijonov dinarjev bruto produkta, vendar ga popočnoma ne bodo dosegli, zavoljo tega, ker niso prejeli vseh strojev, ki so bili za tak obseg proizvodnje planirani. V letošnjem letu pa že kaže na bolje. Tovarna ima odobren elaborat, ki predvideva širje-

nje in rast, vsi pogoji pa so, da bo dobila tudi investicijski kredit v znesku 120 milijonov dinarjev, in sicer pri „Jugobanki“ v Beogradu. Vse kaže, da bo tovarna do konca leta 1957 že popočnoma v novih prostorih. To pa bo hkrati omogočilo povečanje proizvodnega plana skoraj za 70 %, kar predstavlja skupno 511 milijonov dinarjev bruto produkta.

Ko smo se pogovarjali o tem, kaj bodo v prihodnje največ izdelovali, sta nama oba predsednika odgovorila: »Smučki in pa reketi za že precej popularno igro „perjanico“.

Kot doslej bodo tudi v letošnjem letu precej svojih proizvodov izvozili. Tržišča bodo ostala v glavnem neapremenjena: Zahodna Nemčija, Svica, Avstrija, Združene države Amerike in Holandija. Na drugih tržiščih le »stipajo«, kajti za sklenitev resnih pogodb nimajo interesa, ker je njihova količina proizvodnje še vedno premajhna.

Skoraj prav tako kot je mlada tovarna, je v njej tudi mlado delavsko samoupravljanje. Vendar kaže, da so mrtvilo in delno nezanimanje za samoupravljanje v podjetju že preostali.

Pri delavskem svetu deluje sedaj že kar petnaest komisij, ki se pečajo z različnimi konkretnimi problemi v tovarni. Kot je dejal tovariš Tripiat, je prav delo teh komisij precej pripomoglo, da so začeli probleme obravnavati temeljiteje, zaradi tega pa vzbudili v kolektivu tudi več zanimanja in razumevanja. To obliko dela organov samoupravljanja bo treba vsekakor še pospeševati. Ze sedaj pa je čutili potrebo tudi po obratnih delavskih svetih, ker se tovarna širi. Vendar o tem še niso podrobneje razpravljali. Za začetek nameravajo po vsaki seji delavskega sveta organizirati sestanke tudi po obratih. S tem bi naj sklepi organov delavskega samoupravljanja pršli čimbolj med kolektiv.

Se precej problemov tare mlade ljudi v tovarni „Elan“. Toda o tem kaj drugič.

J. O.

I. A.

Predsednik DS tovarne „Alka“ v Dupljah:

OD OBRTNIŠKE PROIZVODNJE DO TEKOČEGA TRAKU

Takole je tekkel razgovor med tov. Pavlom Kleindienstom, predsednikom delavskega sveta tovarne obutve „Alka“ v Dupljah in našim sodelavcem:

S kakšnimi problemi se vaš delavski svet največ ukvarja?

V času, odkar so mi delavci zaupali dožnost predsednika tega samoupravnega organa v podjetju, smo pri nas mnogo razpravljali o preusmeritvi obrtne proizvodnje v industrijsko. Ta prelom v načinu dela smo napravili pred štirimi meseci. Brez težav in ugovorov ni šlo in delavci sprva tudi niso bili navdušeni za spremembo proizvodnega procesa. Tu so seveda igrale posebno vlogo trenutne koristi vsakega posameznika.

Ste določili že tudi nove norme?

Te naloge smo se lotili pred nekaj tedni. Sedanje norme pa seveda še niso ustaljene in še precej bomo morali proučevati delo na posameznih delovnih mestih. Sedaj je zaposlenih približno 100 delavcev in malone vsi so kvalificirani. Z uvedbo tekočega traka pa opravlja vsak delavec le eno delovno fazo. Tisti, ki izdelujejo lažjo fazo, zaslužijo zdaj manj, kot so zaslužili prej. Norme delavci, v primeri s prejšnjimi, še slabo dosegajo, ker so bile te verjetno nerealne.

Ali svoje izdelke dobro prodajate?

Da. Tovarna ima vedno dovolj naročil in v Šibeniku (tj. namo tudi svojo prodajalno. Čevlje pa pošiljamo tudi

trgovinam drugih podjetij v raznih jugoslovanskih mestih. Cen do sedaj nismo spreminjali. Marsikdaj smo seveda tudi v zadregi glede usnja, gume in podobnega. Smo pač majhno podjetje in ta material teže nabavimo kot velike renomirane tovarne.

Kakšni so vaši načrti za prihodnje leto?

Naša največja naloga v letu 1957 bo povečanje proizvodnje in pocenitev čevljev. Za sedaj nam to še ni uspelo, je pa že mnogo bolje kot v prvem mesecu. Tudi s prostori smo zelo na tesnem, vendar bomo na razširitev podjetja začeli misliti šele potem, ko bo proizvodnja zares dobro stekla.

Predsednik DS mlinskega podjetja v Škofji Loki:

ZASTARELI STROJI

Tovariš Slavko Košir je predsednik delavskega sveta v Mlinskem podjetju v Škofji Loki. Povprašali smo ga:

»Kako je s proizvodnjo v vašem podjetju, ali zadostite s svojimi izdelki po količini in kakovosti potrebam kupcev?»

»V glavnem delamo tri vrste moke. Mesečno zmeljemo okoli 400 ton žita. Moko pošiljamo našim stalnim odjemalcem. Zal pa je področje naše trgovske mreže določeno, zato ne moremo pošiljati moke izven našega prodajnega področja Gorenjske. V glavnem oskrbujejo z moko Selško in Poljansko dolino ter bližnje okolice vse do Strazšča. Okoli 200 ton, to je ostalo polovico, pošiljamo kupcem po Gorenjski. Razen tega so pri tem podjetju v zadnjem času začeli z moko oskrbovati tudi svoj obrat, ki izdeluje testenine. Z nabavo novih strojev jim je v tem obratu uspelo proizvodnjo povečati od približno 650 kg na okoli 2500 kg testenin mesečno.

»So kupci zadovoljni z vašimi izdelki?»

»Kakovost naših izdelkov je odvisna predvsem od žita, ki ga dobimo. Prvi pogoj za dobro moko je vedno očiščena pšenica. Zato bi bilo nujno, da bi imeli v podjetju kompletne čistilne naprave.

»Kako je z ostalim strojnimi parkom, ste ga v teh letih že kaj izpopolnili?»

»Naš strojni park je star in nepopoln. V zadnjem času smo sicer nabavili nekaj novih strojev za okoli 10 milijonov dinarjev, vendar pa je kljub temu pri proizvodnji opaziti še ozka grla. V najkrajšem času bomo morali misliti tudi na to, da bomo zgradili silos.

»Skoro vsa mlinska podjetja imajo precejšnje stroške prav zato, ker pri nekaterih proizvodnih procesih zaradi zastarelih strojev in neustreznih prostorov še ni smotrno urejen. Najbolj občutno pa zvišajo stroške neustrezni skladišni prostori. V večini podjetij morajo namreč najemati skladišča drugje, razen tega pa so ta skladišča v največjih primerih majhna in ne najbolj primerna za vskladiščenje moka.

Lj.

POGLED NAZAJ IN NAPREJ OB NOVEM LETU

(Nadaljevanje s 1. strani)

ali kakršnokoli drugo akcijo dogovorimo s tem ali onim funkcionarjem ali ožjim forumom, ne upoštevamo pa gibanja med ljudmi in ne delamo konkretno z videlcem med njimi. Zavedati se moramo, da je politična akcija lahko uspešna le tedaj, kadar sproča napredne socialistične težnje, kadar deluje resnično med ljudmi, ne pa kadar se zapira v ožja področja.

Stojimo sredi intenzivnih priprav za sestavo družbenih planov. Po vseh dosedanjih razpravah nam je bolj kot kdajkoli prej jasno, da izboljševanje življenjskega standarda ni odvisno od ničesar drugega kot od povečanja blagovnih fondov. Pred nami so resne naloge za povečanje delovne storilnosti, za polno izkoriščanje obstoječih proizvodnih kapacitet, za uvedbo solidnejše organizacije dela, za boljše izkoriščanje obstoječih rezerv, zato, da bi proizvedli ob enakih pogojih več blaga za tržišče. V teh naporih se kaže tudi merilo zvestobe socializmu in zrelosti vsakega kolektiva in poedince. Ne glede na to, da ne smemo prezreti pomanjkljivosti v ekonomski stimulaciji, o katerih je govoril tov. Kardelj v Zvezni ljudski skupščini, moramo priznati, da čisto tudi naše politične akcije niso bile doslej zadosti učinkovite, da bi pritegnile k reševanju problemov slehernega poedince v delovnem kolektivu, niti nismo v praksi še dosegli obravnavanja perečih problemov podjetij tako, da bi bil seznanjen z njimi vse kolektiv, da bi jih poznal, razumel in sodeloval pri njihovem reševanju. To seveda ne pomeni, da bi mogli zanikati že doslej uspešen razvoj in rezultate organov delavskega samoupravljanja in upravnih

vodstev v podjetjih, ki nedvomno tudi obstoje.

Oglemo si še nekaj slabosti s področja potrošnje. V mislih imam proračunsko potrošnjo in potrošnjo raznih skladov.

Od formiranja komun sem smo izredno razširili krog državljanov v upravljanju, tako v ljudskih odborih, kot tudi v drugih organih. Sveti v ljudskih odborih so se že uveljavili, zanimanje ljudi za reševanje javnih nalog se je s prenosom funkcij na nižje organe izredno povečalo. Tudi administrativno delo naših ljudskih odborov se je v teku leta vidno izboljšalo tako kar se tiče kvalitete, kakor tudi pravičnega razumevanja njihove vloge v odnosu do družbenih organov, ki odločajo že skoraj v vseh bistvenih stvareh.

Vendar je tov. Kardelj upravičeno opozoril na pojave, ko se sredstva tako v komunah kot v podjetjih ne uporabljajo vedno najracionalnejše. V kolikor gre za proračune, lahko tudi pri nas ugotovimo — pa čeprav so ta sredstva zelo in pri nas celo preveč okrnjena — še primere nekoristnega trošenja in opek, včasih celo še osebnih vplivov na potrošnjo posameznih proračunskih sredstev. Tu se naši sveti in drugi družbeni organi še niso dovolj ustrezno uveljavili in še nimajo zadostnega nadzora nad slehernim dinarjem. Cesto se namreč dogaja, da v proračunih, zlasti ob slabem dotoku dohodkov, kaj radi zapostavljamo prav tiste postavke proračuna, ki najbolj vplivajo na standard delovnega človeka (n. pr. prosveta, zdravstvo, socialno varstvo itd.).

Se večji je problem smotrnega črpanja raznih skladov, bodisi pri ljudskih odborih,

bodisi pri podjetjih. Ti skladi pri ljudskih odborih v letu 1956 v primerjavi s prejšnjimi leti močno narastli. Tedaj če postavimo njihovo trošenje pod zrcalo, lahko kaj hitro ugotovimo vrsto slabosti: slaba evidenca nad stanjem posameznih skladov, slaba pripravljenost že v začetku leta za smotrno investiranje, zapostavljanje razvoja panog, ki v lokalnem merilu čisto največ pomenijo (zlasti kmetijstvo, obrt, trgovina, gostinstvo in turizem), celo nezakonita uporaba posameznih skladov v druge namene itd. To velja v večji ali manjši meri za vse ljudske odbore od Okrajnega do občinskih ljudskih odborov. Bližnja razprava o družbenem planu okraja in občine bo morala ta vprašanja natančno osvetliti naši javnosti, ji polčiti obračun za nazaj in točneje pokazati kako v naprej. Približno isto velja tudi za mnoga podjetja. Od pravično postavljene politične akcije bo predvsem odvisno, koliko bomo uspeli izkoristiti vse dosedanje slabosti in podvreči potrošnjo družbeni presoji, njeni pomoči in kontroli in s tem zagotoviti najhitrejši gospodarski in hkrati družbeni napredek.

Teh nekaj problemov, ki pa so pri nas za bodoče leto med najvažnejšimi, daje osnovno smer dela v prihodnjem letu. Problemi so nakazani predvsem kot vzpodbuda, da bi vsak družbeni organ, kakor tudi posamezni javni delavec, lažje ocenil delo preteklega leta in napravil zaključke za uspešno bodoče leto.

Ob Novem letu čestitam delovnim ljudem Gorenjske in imenu Okrajnega ljudskega odbora in v svojem imenu ter želim novih uspehov pri izpolnjevanju nalog v boju za uresničenje lepših in bolj življenjskih pogojev.

Glas Gorenjske

KRANJ, NA NOVEGA LETA DAN

RAZŠIRITEV MATERIALNE OSNOVE DELAVSKEGA UPRAVLJANJA

Delo samoupravnih organov na Gorenjskem je dobro. Danes se že nekako po sebi, z iniciativo od spodaj, po logiki njihovega nadaljnega razvoja, pojavljajo v občinah združenja delavskih svetov. Stalna konferenca delavskih svetov je bila ustanovljena že v kranjski in v radovljanski občini. To je nadaljnje uveljavljanje delav. - upravljalcev izven tovarniških združenj v komunalni skupnosti. Ze v aprilu ali v maju prihodnjega leta pa se bo sestala vsejugoslovanska konferenca delavskih svetov. — Tudi ta konferenca ne bo zgolj forum za izmenjavo izkušenj, marveč bo tako delavski razred tudi na teritorialni način posegel v naše obče družbenopolitično in gospodarsko dogajanje.

Da bi se delo samoupravnih organov izboljšalo, jim bo v prihodnje treba zagotoviti še širšo materialno osnovo upravljanja. Dati jim bo treba več neposrednih pristojnosti. Znebiti se bo treba občutka nezaupanja, ker nezaupanje je osnova birokracije in tehnokratizma. Doslej je delo delavskih svetov in upravnih odborov — pa tudi zbora proizvajalcev pri obr. ljudskem odboru — bremenila kopica z uredbami in odloki predpisanih formalnosti. Dnevni red delavskih svetov v večjih podjetjih so imeli po 10 in tudi 20 točk. Zaradi koptice drobnarij so

važnejši problemi šli mimo, alj pa o njih delavski sveti sploh niso mogli odločiti.

Decembrsko zasedanje Zvezne ljudske skupščine pomeni začetek novega obdobja v razvoju delavskega upravljanja. Ze iz dosedanjih podatkov se vidi, da osnutek družbenega plana za prihodnje leto predvideva povečanje sredstev, s katerimi bodo samostojno razpolagali delovni kolektivi. Prav tako že razpravljajo o novem plačnem sistemu, ki se bo uveljavil najpozneje konec 1957. l. in v katerem bodo nedvomno imeli samoupravni organi večjo možnost samoodločanja, kot v dosedanjem.

Napredek delavskega upravljanja in s tem v zvezi napredek v razvoju celotnega našega družbeno-političnega sistema, je v mnogočem odvisen od dela vseh političnih organizacij v okraju, predvsem občinskih.

Mladinska konferenca obrata LIP

Na včerajšnji mladinski konferenci obrata LIP v Kamnem so obravnavali vrsto vprašanj, ki žulijo mladinsko organizacijo in ji onemogočajo uspešnejše delo. Po izbrnem referatu se je pričel večje število diskutantov, ki so se zadržali zlasti pri kulturno prosvetnih

PRI DELU Kroparski žebjar

SAMOMOR V SOTESKI KOKRE

Kranj, 1. januarja. Iz tajništva za notranje zadeve smo izvedeli, da so uslužbenec tajništva našli včeraj zjutraj v neki kotanji v soteski Kokre moško truplo. Kakor je bilo ugotovljeno, je F. P. napravil samomor. Vzroki, ki so ga do tega privedli, ko to poročamo, še niso povsem pojasnjeni.

in športnih vprašanjih. Sklenili so, da bodo za poživitev športnega udejstvovanja mladine ustanovili lastno športno društvo, ki bo gojilo vse panoge športa.

VREMENSKA NAPOVED za prihodnje leto:

Sončno z delno oblačnostjo in krajevnimi padavinami.

ХОРОШАЯ ПРАВДА

PO JASNO ZACRTANI POTI SMELO V SIJAJNO BODOCNOST

Včerajšnja mladinska konferenca obrata LIP v Kamnem je znova dokazala, da je mladina poglavitni nosilec napredka in njegova gonilna sila, garant sijajne bodočnosti. Izbrni referat sekretarja organizacije je vzbudil viharne ovacije, ki so se spremenile v več minutno navdušeno skandiranje in vzkljukanje parol, zaključile pa s splošnim in enoglasnim petjem udarnih mladinskih pesmi. Po referatu se je začela načelna diskusija, v kateri so sodelovali sekretar rajonskega komiteja, namestnik sekretarja rajonskega komiteja, blagajnik rajonskega komiteja in član sekretariata rajonskega komiteja, nadalje sekretar komiteja podjetja, prvi namestnik sekretarja komiteja podjetja in drugi namestnik sekretarja komiteja podjetja, prvi član sekretariata komiteja podjetja, drugi član sekretariata komiteja in namestnik blagajnika komiteja podjetja, ki je

zastopal odsotnega blagajnika komiteja podjetja, nadalje prvi namestnik sekretarja obratne požarnovarnostne organizacije, predsednik obratnega kulturno prosvetnega društva, tajnik obratnega kulturno prosvetnega društva in referent za narodne plesne in pesmi obratnega kulturno prosvetnega društva, nadalje referent za šport obratne mladinske organizacije, namestnik referenta za šport obratne mladinske organizacije, številni udarniki in pohvaljeni in drugi. Zaradi pomankanja prostora njihovih diskusij ne moremo objaviti.

POD ZASTAVO REVIZIONIZMA PROTI SOCIALISTIČNEMU INTERNACIONALIZMU!

TASS je pooblaščen izjaviti, da zadnji koraki, ki so jih podvzeli jugoslovanski voditelji pri nadaljnem razvoju delavskih svetov, močno ogrožajo že itak ogroženi socialistični razvoj v tej deželi. Ti koraki nudijo možnost uveljavljanja anarhosindikalističnih, revizionističnih in nadalje seveda tudi kontrarevolucionarnih in sploh politikomunističnih teženj in sil. To je nadaljnji udarec enotnosti socialističnega tabora, ki koraka v strnjeni fronti v zadnji spopad z imperialističnim taborom.

Izkušnje na Madžarskem, kjer je sovjetska armada v zadnjem hipu rešila obstoječi politični sistem pred kontrarevolucijo in Imreom Nagyjem, bi morale izučiti tudi Jugoslavo, da so teritorialni delavski sveti leglo reakcije. Nimamo ničesar proti delavskim svetom, toda letem je mesto v tovarnah, njihova osnovna naloga pa je povisevati plane proizvodnje.

Zelo viharno so udeleženci konference pozdravili predsednika obratne organizacije »Tehnično mladina«, izredno viharno so udeleženci konference pozdravili zastopnika »Mladih udarnih traktoristov«, nadvse viharno pa so udeleženci konference pozdravili zastopnika centralnih mladinskih forumov, ki je mogel začeti svoj pozdravni nagovor šele potem, ko so se polegile dolge pozdravne ovacije, ki jih je sprožil njegov prihod na govorniški oder. Uvodoma je poudaril, da so naloge mladinske organizacije jasne in nedvoumno zacrtane. Zatem je podčrtal, da je mogoče poživiti delo mladinske organizacije le z vztrajnim delom. Ob koncu je tovariš pozval mladino, naj s svojim delom dokaze, da stopa po jasno zacrtani poti smelo v sijajno bodočnost.

SAMOMOR

Kranj, 1. januarja. Kot je izvedela časopisna agencija FASS, je F. P. napravil včeraj samomor v soteski reke Kokre. To je brzkone storil zaradi tega, ker se ni strinjal z zunanjo politiko jugoslovanske vlade, ki ne upošteva načela proletarskega internacionalizma.

ALBANSKA ZASTAVA

(ЗНАМЈА АЛБАНИИ)

PO JASNO IN NEDVOUMNO ZACRTANI POTI SMELO IN POGUMNO V SIJAJNO IN BLEŠČEČO PRIHODNOST

Včeraj je Horošaja Pravda objavila poročilo o mladinski konferenci obrata LIP v Kamnem predvčerajšnjim. — Horošaja Pravda poroča o burnih in viharnih ovacijah in podčrtuje, da je mladina poglavitni nosilec napredka

in garant sijajne bodočnosti. Horošaja Pravda omenja, da so se konference udeležili sekretar rajonskega komiteja, namestnik sekretarja rajonskega komiteja, blagajnik rajonskega komiteja in član sekretariata rajonskega komiteja, nadalje sekretar komiteja podjetja, prvi namestnik sekretarja komiteja podjetja in drugi namestnik sekretarja komiteja podjetja, prvi član sekretariata komiteja podjetja, ki je zastopal odsotnega blagajnika komiteja podjetja, nadalje prvi namestnik sekretarja obratne

požarnovarnostne organizacije, predsednik obratnega kulturno prosvetnega društva, referent za šport obratne mladinske organizacije, številni udarniki in pohvaljeni in drugi. Konferenco je viharno pozdravil tudi zastopnik centralnih mladinskih forumov, ki je poudaril, da je mogoče poživiti delo mladinske organizacije le z vztrajnim delom.

KONTRAREVOLUCIJA IN KRŠENJE ENOTNOSTI SOCIALISTIČNEGA TABORA NA ČELU S SOVJETSKO ZVEZO

Pravda je objavila članek sovjetske agencije FASS o nekakšnih teritorialnih pristojnostih delavskih svetov na Gorenjskem. Taka organizacija delavskih svetov je slabo prikrita kontrarevolucija, naperjena proti enotnosti socialističnega tabora, na čelu s Sovjetsko zvezo.

Anarhosindikalizem ne more biti nadomestilo za vsestransko sodelovanje albanških delavcev pri upravljanju svoje države in gospodarstva, preko izvoljenih predstavnikov in sovjetskih strokovnjakov.

Delavske svete, ki so pokazali svoj pravi obraz na Madžarskem, albanski delavci odklanjajo!

SAMOMOR IZ OBUPA

Kakor nas je včeraj obvestila svetovno znana agencija FASS, je F. P. predvče-

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR ODKRITO REAKCIONARNI POSTOPEK

Naša redakcija dočaja k nedavno objavljenemu komentarju o grozotnih dogodkih v Podhosti še tole: s tem, da je gasilska četa v Podhosti ponovno reševala kulaško premoženje pred uničenjem po ognju, je vrgla z obraza poslednje naličje in pokazala svoje pravo lice. Pozabljač na bistvo in vsebino razrednega boja na vasi se je ta gasilska četa v bistveni točki — v utrjevanju njihove ekonomske baze — solidarizirala z ostanki kulakov in tako izdala interese napredka in svetovnega mira. Naj govore dejstva — in neovržno dejstvo je, da se gasilska četa v Podhosti ponovno ni ustrašila gasiti kulaško zasebno lastnino. Tu je vsak nadaljnji komentar odveč!

POPRAVEK

V poročilu Horošaje Pravde z mladinske konference v Kamnem je po nepazljivosti nekaterih tovarišev iz uredništva izostal med udeleženci konference referent za narodne plesne in pesmi obratnega kulturno prosvetnega društva. Prosimo uredništvo Horošaje Pravde, da nam to neljubo pomoto oprosti, vse naše napredne bralce pa pozivamo, da v svojih izvodih našega časopisa vstavijo pomotoma izostalega referenta za narodne plesne in pesmi.

rajsnjim napravil samomor, ker se ni v bistvu strinjal s politično koncepcijo jugoslovanske vlade. Življenje si je vzel iz obupa.

THE MASSACHUSETTS EVENING NEWS

SAMOMOR V KANJONU KOKRE

ZAKAJ JE NAPRAVIL SAMOMOR FERDINAND PADEL? — ZARADI NESREČNE LJUBEZNI? — VSE PODROBNOSTI SE NISO JASNE — NAS REPORTER PRVI RAZGOVARJAL Z NAJBЛИZJIMI SORODNIKI

Kranj, 1. januarja (Texas press)

Včeraj navsezgodaj so našli organi jugoslovanske kriminalne policije v romantičnem kanjonu reke Kokre na Gorenjskem truplo neznanca. Brž je bilo ugotovljeno, da je to Ferdinand Padel, oče dveh še neprekrbljenih otrok.

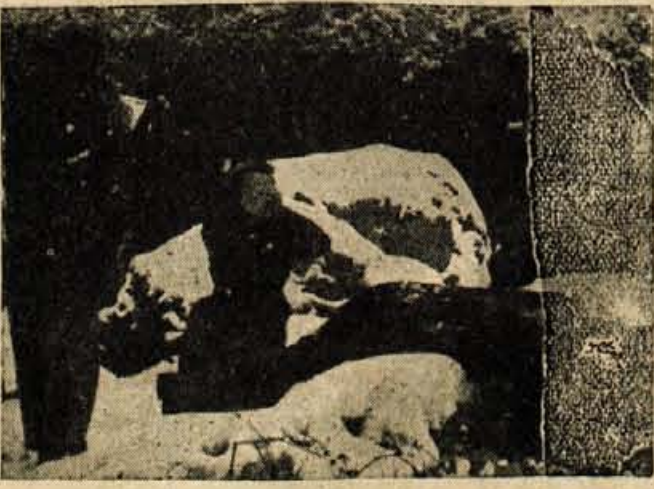
Naš reporter nam poroča: To je bil dogodek dneva. V mestu je završalo. Kdo je neznanec in kaj ga je privedlo do samomora? Razen policije je bila na mestu tragičnega dogodka tudi njegova soproga.

S solzami v očeh in s popačenim obrazom zaradi globoke žalosti, nam je izjavila, da slutiti, da je bila vzrok samomora — samomorilčeva

življenjska usoda. F. P. je bil dan all dva, preden si je vzel življenje, pri vedeževalki, kamor je tudi sicer rad zahajal. Le-ta mu je dejala, da so dnevi njegovega življenja šteti, ker bo v teku desetih dni žrtev prometne nesreče... (Po statističnih podatkih iz leta 1954 se tudi pri nas v Ameriki 5 milijonov ljudi odloči za kak pomembnejši korak šele po posvetovanju z vedeževalko ali astrologom!)

Truplo samomorilca je precej iznakaženo. Vendar se je dalo ugotoviti, da je imel na sebi »kavbojke«. Njegova soproga je še dobro ohranjena. Nič čudnega! Saj uporablja pri pomivanju posode kremo »Srčni as... Arnold Isting

NAŠEMU NOVINARJU SE JE V ZADNJI NOCI PRED IZIDOM NOVOLETNE STEVILKE ZARADI PREOBILICE DELA SANJALO, KAKSNA BI BILA ENA IZMED STRANI „GLASA GORENJSKE“, ČE BI JO

UREDIL AMERISKI, SOVJETSKI ALI ALBANSKI NOVINAR. KER SO SANJE SANJE, SO POROČILA NA STRANI „GLASA GORENJSKE“ SICER IZMISLJENA, Vendar resna in aktualna, na ostalih

STRANEH PA NE NATANKO TAKA, KAKRSNA SO NA STRANEH AMERISKIH, SOVJETSKIH ALI ALBANSKIH LISTOV, ČEPRAV PODOBNOSTI NI MOGOČE ZANIKATI...

FILMI, KI JIH GLEDAMO

Pravljica in satira

OB PETI PREMIERI V PERSERNOVEM GLEDALIŠČU — F. MILČINSKI »MOGOČNI PRSTAN«.

Milčinskega »Mogočni prstan« spada med dela, ki so jim dale osnovo ljudske krilatice — »Ko bi imel...«, »Ce bi bil...«. Ta »ko« je obenem premisa: ali so želje dobre ali pa se skrivajo za njimi zlo. Pravljice dajejo prednost prvemu. Milčinski je pravljicni snovi, obdani tudi z bajeslovno barvitostjo (vile!) pridal (neprisiljeno) poleg stereotipne ideje: zmaga dobrega in poraz slabega, še drugo idejno poanto: to je satiričnost na državniške razmere v prvih letih obstoja stare jugoslovanske države (delo izšlo 1923). Tako sta se spojila v delu dva obraza pisatelja Milčinskega — tisti pravljicni in od fantazije ves se lesketajoči pripovedovalec zgodb, recimo o »tolovaju Mataju«, ob katerih se otrokom kar bleščijo oči, in oni drugi, ki pomežikuje, se narahlo nasmija in pove — dovčip; družba se smeje, a kmalu

izstopajo ob tako bledeh osebah kot so n. pr. mati Marta in princesa Vijola. Naj bo tako ali drugače, eno ob Milčinskem ostane le neizpodbitno: za otroka je privlačen, nevsiljiv, ne žuga, temveč osvaja nelzumetničen je ter brez pregroba črno-belega niansiranja in končno — v svoji satiričnosti je duhovit.

Režiser V. Stiglic se od pisatelja ni oddaljeval, marveč mu razen v drobnih korekturah, ki bi bile merno lahko večje, seveda v pozitivni oceni, ostal zvest. Zaradi svoje izredne razčlenjenosti delo postavlja režiserju precejšnje zahteve, zlasti s tehnične strani. Režiser je to rešil povsem dobro — slike so se odbijale z ustrežajočo dinamiko, ki je dajala predstavi videz temperamentnosti in življenjskosti. Ne moremo mu tudi odreči zanimivih domislic, kakor recimo zamisel filmskega prikazovanja setve in žetve, osebnost ministra Rogoslava itd. Na drugi strani pa precej tudi slabših prijemov, zlasti kar se tiče mizanscene. Vsekakor režiserju zamerimo premajhno po-

v nasprotju z boljšimi: nekateri prizori na Stankovem domu, carjev dvor, v turškem mestu itd. Scena (ing. arh. Vl. Rijavec) je sicer režiserju pomagala s svojo funkcionalnostjo, ni pa nikakor likovno zadovoljevala. Med uspešnejše igralske like bi uvrstili F. Trefalta kot carja Aleša, J. Zupača kot Rigomirja, M. Cegnarja kot Rogoslava, N. Sirmnikovo kot Evfemijo. Ostale vidnejše vloge pa so bile razdeljene: N. Kacinova — kraljica vil, N. Bavdazeva — Dragomila, A. Cigojeva — Vijola, V. Kalanova — mati, L. Cigoj — Stanko, J. Kovarčič — Deveti kralj, F. Juvan — glasnik, J. Pristov — Mehmed itd.

Za konec bi poudaril tole: tudi za najmlajše moramo zahtevati skrbnost.

G. Kocijan

»RDEČE PODVEZE«

Nekaj originalnih barvnih domislov — sicer pa kot ponavadi v ameriških revijskih filmih: tehnična perfektnost, zabavna glasba in šanson, kopica lepih deklet in privlačnih fantov, vse skupaj povezano z dovolj naivno zgodbo, o kateri človek že v začetku ve, kako se bo končala. To je tudi vse, kar je mogoče reči o tem filmu.

»PEKEL POD NIČLO«

Allan Ladd je slab igralec simpatičnega obraza. Videli smo ga slabo igrati v številnih kavbojskih in detektivskih filmih — tokrat zelo slabo igra v filmu o kitolovcih v antarktičnih morjih. Igra lepega, dobrega in pametnega mladeniča, ki se spozna na vse na svetu in si na koncu pribori lepo, dobro in pametno dekle. Prej se seveda korenito zmlati s svojim grdim, zlobnim in neumnim rivalom. Ja, to njegovo pretepanje: film se začne s imenitnim pretepanjem, v katerem lepi, dobri in pametni premlati nekoga statista, nadaljuje s pretepi

na ladji, kjer lepi in dobri in pametni pretepa vse, od mornarjev do kapitana in ladijskega zdravnika, konča pa, jasno, tudi s pretepanjem, v katerem lepi premaga grdega dokončno in do smrti. Film »Pekel pod ničlo« bi sploh ne bil vreden omembe, če bi ne imel dveh potez, ki ga ločita od drugega tovrstnega šunda: tega pretepanja in popolnoma zlaganega prikazovanja okolja, godi se v Antarktiki, pa je ta Antarktiki po podnebnju milejša od Komne pozimi, po nevarnostih pa prijetnejša od znamenitega kranjskega Roženskega klanca. Kako smo lahko verni, da kupujemo take, oprostite, oslarije!

»GLEJ, PTIČKA!«

Še kar prijetna komedija, ki se ji človek na nekaterih mestih od srca nasmije. Res Scelton si je izmislil nekaj novih šal in je tudi sicer zelo simpatičen v vlogi fotografa, ki ga na vsakem koraku spremlja smola, pa na koncu le dobi lepo in bogato dekle. Za vsakogar nekaj, pa precej za smeh!

CANKARJEVI »HLAPCI«

NA ODRU KAMNIŠKE »SOLIDARNOSTI«

spozna, da jo je pisatelj pošteno udaril in da bolečina stekla, pa čeprav je bila roka orokavičena. Ni pa izraženo v »Mogočnem prstanu« eno na račun drugega, marveč živi oboje polnokrvno življenje. Z drugimi besedami bi to simbiozo v »Mogočnem prstanu« lahko označili tudi kot: pravljica igra za otroke in odrasle. Prvi ne zaznajo satire — ker se jih ideja dotakne le v pravljicni prevleki dobrega in zlega, drugi pa ob prijetnem podživljanju pravljicne naivnosti občutimo pomembnost sproščena pisateljevih satiričnih energij. »Mogočni prstan« je po svoji vsebini in motiviki zelo natrpno delo in ob tem bogastvu mnogokrat dramaturško šibko in razvlečeno, tako da so sem in tja prizori pusti in dolgočasni. Efektivnost »mogočnega prstana« kot gonilnega sredstva dejanja pa je za mladega gledalca popolna, čeprav po drugi strani večkrat tudi le zasilno dramatično sredstvo, da požene vse skupaj dalje. Mnogokrat šibka oziroma prenašna motivacija in krhkost psihološke podobe nekaterih osebosti (zlasti Stanka) mladega gledalca zbodejo le delno — s fabulativne plati, delu pa prav te in prej našteje pomanjkljivosti jemljejo mnogo sijaja kvalitetenosti.

zornost in posluh za ubranost ansambla, ki je bil sila disharmoničen in igralsko ohlapen. Tudi delo z najmlajšimi igralci bi se nedvomno bolje obrestovalo, če bi jih režiser skrbneje oblikoval, začnemo pa lahko kar pri »muc« in »kužetu«. Med režijsko in igralsko šibkejšje partije bi šteli: vile — čuvarice zakladov, turški dvor itd.,

10. septembra 1909 je pisal Cankar o »Hlapcih« Schwentnerju takole: »Naredil sem veren portret naših sedanjih, navdse umazanih političnih razmer.« Hlapci so mozaično sestavljena podoba, tragedija, komedija in satira obenem! Drama ima pet dejanj. Če bi jih napisal sto, bi mu še ostalo hlapcev. A on je razgalil le najvrednejše, še teh je bila cela vrsta. V bistvo je zadel te bedne šentflorjanske kreature, na zunanji bahate, znotraj trhle osebe, ki jih je tudi naša majhnost naredila majhne. To so narodni veljaki, župani, župniki, učitelji, mevrže, klepetulje, pokvarjeni rodoljubi. Ob teh žalostnih likih je izrekel zgodovinsko kletev: »Hlapci! Za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje! Razkrijl je rano, razkrijl je bolečino duhovnega hlapčevstva! Vendar ni obupal. Se je prihodnost, vendar le za tiste, ki imajo v srcu mladost in v pesti moč. Na njihovih plečih bo slovelo življenje. Tik pred zaključkom drame doživi Jerman katarzo — očiščenje. Rešita ga mati in Lojzka, ki mu vlijeta pogum, moč in vero v novo življenje! Toliko optimizma v tako

težkih trenutkih je zmogel v naši književnosti le Ivan Cankar! In naloga uprizaritve: Oživeti je treba Cankarjevo dobo in njene like, prikazati okolje in ljudi, ne karikature, temveč žive odrske podobe! Temu pa pomaga inscenacija. Scena mora ustvariti prostor za igralce in ozračje za pisateljevo idejo, se pravi, dopolniti mora besedilo. Hlapci so tipično slovensko delo. Čas dogajanja je pred prvo svetovno vojno. Zato je treba delo postaviti tja in to z realistično inscenacijo, ker le ta ustreza tekstu, ne pa z neko stilizirano sceno, ki nima zveze z dogajanjem. Scena M. Vojske in prof. F. Majerja ni ustvarila ozračja za idejo, bila je nefunkcionalna, zato v bistvu zgrešena. Lep primer, da scena ni dekoracija! Nad sceno je visel svetlobni napis HLAPCI, ki se je ob karakterističnih besedah v drami prižgal. To je navadna vulgarna idejna interpretacija Cankarjevega dela, ki je režiserjev spodrsnjaj (Franc LAZAR). Smisel drame, ideja, se mora krikazati z dramsko akcijo, z besedilom, s sceno, ne sme se banalizirati. V svoja dela je dal svoje srce in

svoj razum, fantazijo in besedo, vse svoje življenje.

Shakespeareove besede, ki jih je dal Cankar »Hlapcem« kot moto, je režiser spremenil v prolog. Napovedovalec ga je recitiral v začetku prvega dejanja, ko so preko odra romali igralci in se predstavljali občinstvu. (Glej uprizaritve Pohujšanje v NG v Ljubljani!) Nepotrebno in neumestno! Zive gogoljevske slike ob zaključkih dejanj so bile nemogoče, ker so porušile vso dramsko napetost, ki je rasla med dejanji. Bile so zato tudi neefektne. V petem dejanju je režiser postavil na oder metronom. Vendar s tistim ropotanjem ni ustvaril zaželenega napetega dogajanja, temveč je Cankarjev tekst dobesedno »razsekale«.

Jerman (Silvo Balantič) je dal svojemu liku precej življenjske resničnosti. Igrati, ki zahteva mnogo čustvenosti, je Balantič dorasel. To je poleg Maksas (v Kraju na Betajnovi) že njegov drugi uspešen Cankarjev lik. V boljši režiji bi lahko izkoristil več talenta Dober, res cankarjanski, je bil župnik Svetozarja Frantarja. Ni bil vulgaren, ne aristokratski. Bil je trd v načelih in življenjsko verjeten. Le agresivni nastop proti Jermanu v drugem dejanju ni bil pravičen. Župnik se mora bližati Jermanu z bratsko besedo, ne z grožnjami! Pravo odkritje za gledalce je bil Tone Ipavec v vlogi Hvastje. Karakteristika njegove igre je bila v umirjenosti in preudarnosti. Rutiniran S. Pogačnik je v vlogi Komarja ustvaril prepričljiv življenjski lik. Te ga pa ne morem trdititi za Kalandra (A. Zupančič), ki ima v tekstu pomembno vlogo, vendar je igralsko zbledel ob Jermanu. Ni bil tisti Cankarjev Kalandar, ki pravi ob zaključku četrtega dejanja: »Jaz sem Kalandar, kovač; kdo bi rad še kaj vedel?« Lojzka (M. Rotova) je dala nekaj prisrčnih tonov, vendar nikakor ne tiste plastične igre, ki jo je dal kot Francka v Kraju na Betajnovi. Med dobre vloge lahko štejemo še nadučetelja (D. Mehora), zdravnika (L. Travnika), Minko (E. Vidic), posebno pa Jermanovo mater (M. Gerzinič). Solidna sta bila tudi O. Fink (Pisek) in Malovrhova (Kalandrova žena. Geni (M. Burger) je pokazala premalo razgibanosti. V ostalih vlogah so že nastopili: J. Brezovnik (alternacija Komarja), H. Zelihof (Zupan), M. Juhant (Anka), J. Debenec (poštar), F. Orehek (Nace), J. Fink (kmetica), N. Mehora (krčmar) in statisti, ki so bili v četrtem dejanju le premalo živahni. Originalno scensko glasbo je napisal M. Tomc.

Uprizaritev je bila za kamniške razmere povprečne kvalitete. Občinstvo je igralce pozdravilo z odobranjem. Zelimo pa, da »Hlapci« ne bodo edina uprizaritev DKPD »Solidarnost« v tej sezoni.

Stane Simenc

Dora Plestenjak: Na žagi

Zadnja v vrsti slikarskih razstav, ki so vse leto polnile razstavne prostore Prešernovega muzeja, je kolektivna razstava likovnih delavcev Gorenjske. Tokratne razstave sicer ne odlikuje kakšna posebna problematika, kakršno nam je nudil abstraktni impresionizem Tržičana A. Cernigoja, je pa toliko zanimivejša, zavoljo srečanja z desetimi likovnimi delavci z Gorenjske. Razstavljajo Ive Subic, Polde Oblak, Marijan Belec, Ljubo Ravnikar, Dora Plestenjak, Floris Oblak,

Milan Batista, Nace Mihevc, Igor Pleško in Saša Kump.

Klub likovnih delavcev Gorenjske je bil ustanovljen konec meseca junija 1956 na pobudo Okrajnega odbora SZDL v Kranju. Že takoj si je zadal nalogo, da poveže razcepljeno dejavnost likovnih delavcev na Gorenjskem, pospešuje zanimanje za kvaliteto likovno tvornost med ljudstvom in da razširi v obliki razstav, predavanj, ekskurzij, tečajev in s pisano besedo estetsko likovno vzgojo med najširše sloje

prebivalstva. Predvsem se trudi, da odstrani iz vsakdanjega človekovega okolja v najrazličnejših oblikah razširjeni »kič«, ki kvarno vpliva na okus javnosti. Klub je v zgodnjem poletju 1956 priredil prvo kolektivno razstavo svojih članov, kasneje pa več razstav posameznikov v Kranju, Radovljici in v Trzinu. Z zimsko razstavo si klub likovnikov prvokrat utira pot med široko javnost, saj bo razstava s pomočjo Svobod skušala obkrožiti vse večje kraje na Gorenjskem.

DVE PREMIERI V ENEM DNEVU

V soboto, 29. decembra, bo v KUD »Tone Sifrer« v Skofji Loki edinstven dogodek. Lutkovna in gledališka sekcija bosta imeli drugo premiero v letošnji sezoni.

Lutkarji so naštudirali novo igrice. Inženir Lisec bo s svojo čudovito baterijo — res izrednim izumom — razveselil najmlajše za novoletno jelko. Gledališka sekcija pa bo z majhno zamudo uprizarila dramo Branka Hofmana »Svetloba velike samote«. Delo, ki sodi med pomembnejše slovenske novitete, je doživelo svoj krst lani v Mariboru, v Loki pa bo prva ponovitev. Dramo je režiral Branko Berčič in sam prevzel glavno vlogo; pri režiji mu je pomagal Jože Kloboves. V glavni ženski vlogi bo nastopila Andreja Cermeljeva. J. E.

● ZARADI TEHNIČNIH TEŽAV JE TOKRAT NA KULTURNI STRANI IZOSTALO VEČ PRISPEVKOV. — SODELAVCE, KATERIH PRISPEVKI NISO OBJAVLJENI, PROSIMO, DA NAM TO OPROSTE. Uredništvo

ZAVOŽENA POT

Nekdanji raztrganec, belogardist, še prej pa partizanski dezertir Ogorelec, je dobil nalogo. Njegovi komandanti so mu naročili, naj se pretihotapi čez mejo v domovino. Tam naj se s piscom oglasi pri znanih ljudeh. Do spomladi naj s pomočjo župnika, domačin in deklela vzpostavi stike s somišljeniki in pripravi tla... Tam v Jugoslaviji se gode nezasišane stvari. Točno tako, kot so to predvidevali Ogorelečevi komandanti. Ljudje so lačni. Le enkrat na dan dobe obrok iz skupnega kotla. Mnogo jih je po zaporih in vsak, ki črha le besede in naroče, je takoj kaznovan. Cerkve so podeli ali pa spremenili v skladišča in vojašnice. Ubogo ljudstvo! Zaradi takega pekla ljudje bežijo v gozdove in se skrivajo. Treba jih je le zbrati in boj proti nevarnim divjakom se bo vnel na vseh koncih. On, Ogorelec, bi postal vodja skupine v njegovi fari.

In Ogorelec je šel, kakor je šel vedno, če so mu veleli gospodarji.

Sedaj je že drugi dan oprezal v neki obmejni hrbovski vasi. To hišo so mu označili za zanesljivo.

Bilo je na Silvestrovo. Držal se je kar za pečjo, ker je bil zunaj hud mraz. V toplem zapečku pa se ga je začela lotevati domačnost, ki je ni okusil že tako dolgo... Čakal je na ugodne vesti glede prehoda čez mejo.

»Nocojšnja noč bo prava. Vsi ljudje bodo zavreli s pričakovanjem Novega leta. Tudi granicarji so navsezadnje živa bitja. Njihova pozornost gotovo ne bo tako ostrá, kakor običajno.«

Praden je dobro končal z razmišljanjem, je dobil sporočilo, da se lahko poda na pot.

Na njivah, takoj za hišami, si je pripel smučič. Začel se je vztrajno vzpenjati navkreber, v strmine severne strani Karavank...

Po njegovem računu bi začetek Novega, 1947. leta, dočkal že nekje v vznožju Karavank, na drugi strani. Proti jutru pa bo pritisnil že na domačo ključko. Le kakšno presenečenje in veselje bo napravil domačim! Povedal jim bo najprej veselo novico, da je onstran meje že vse pripravljeno za njihovo osvoboditev. Brat bo takoj odšel po njegovo dekle v sosednjo vas...

Kakor lačnemu volku, so se mu zasvetile oči. Mislil je o tem, komu bo najprej in — brez misli zavil vrat. Sam in tudi njegov brat, ki ima celo nekaj besede pri oblasti, bosta že znala izbrati...

Pognal se je na drugo stran. Nekaj metrov se je bolj valil kot plazil ter se slednjič kakih petnajst do dvajset korakov pod grebenom ustavil. Na prejšnjem se ozrl nazaj, a vse je bilo v redu. Oddahnil se je. Šele sedaj je opazil, da so v dolini luči. Tam leže njemu znani in domači kraji. V prsih ga je nekaj stisnilo... Po dolgem času se vrača tja, kamor spada...

Začel je natikati smučič, a spet ga je zmotilo, da se je pri tem malo vzravnaval in se zagledal v dolino...

Za seboj je začul neko škripanje. Ozrl se je, kot preplašena žival, hkrati pa ga je presunil klic:

»Stoj!«
Zaletel se je po gladki strmini. Takoj za njim je odjeknil strel, a krogla je zvižgajoč nad njegovo glavo odletela nekam v prazno. Strmina je bila zelo huda. Drvel je z vse večjo hitrostjo. Takrat je v levi roki začutil silno bolečino. Ne

bi takoj vedel kaj je, a je hkrati zaslišal odmev drugega strela. Pognal se je dalje, a palica mu je padla iz leve roke, roka sama pa mu je mrtva in boleč nemočno zanihala ob telesu. Ostro je zavil na desno in se pognal pod neki previs. Bil je v mrtvem kotu. Za sedaj je bil rešen, a prestrašen in v skrbeh kaj bo naprej in z njegovo močno ranjeno roko, se je takoj pognal naprej. Rini! je navzdol in še dva strela sta padla za njim, toda zelo oddaljena. Težko je vzdih. Do dna je še šestokrat padel. Zgubljal je moči in kri...

Že dostikrat je bil v škripcih, a v takih kot sedaj, pa se mu je zdelo, da ni bil še nikoli. Vedel je, da mora hiteti in čimprej priti do ljudi. A le počasi je mogel nadaljevati pot. V roki mu je bolečina vse bolj kljuvala. Kolena so mu začela klekati tako, da se je komaj še držal na nogah. Za seboj je puščal krvavo sled. Počivati je moral vse pogosteje. Prišel je kljub temu že precej daleč. A na pot ni upal zaviti.

Prišel je na rob znanega gozda. Od tu so se mu v očeh izvalila in vabljivo zasvetile luči pod njim ležeče vasice. Odkločil se je, da bo poizkušal pogledati in najti pomoč pri znani hiši, ki k sreči stoji bolj na samem. S težavo in na vso moč previdno, se je privlekel do okna hiše.

Pri ozki lisi med zavoso in oknom je pogledal vanjo. Vsi domači so bili zbrani okoli mize. Na mizi so bile razne kmečke dobrote, po katerih so pridno segali. Pri peči pa je sedel z eno od hčera neznan možki v vojaški obleki, ki pa ni bil videti navaden vojak. Kar je mogel hitro, se je Ogorelec odmaknil od okna.

Bil je bolj prepreden kot jezen in vanj je začel leni dvom. Počasi se je skrivajoč vlekel dalje. Morda bo vsaj v domači vasi drugače. Tedaj pa je zaslišal neke oddaljene, vesele glasove.

Odganjal jih je od sebe, toda le-ti so se mu vrivali kar naprej. Tudi nocoj je Silvestrov večer, kot je bil takrat, pred petimi leti. Tudi nocoj je zunaj, v snegu in tudi počkalo je. Toda nocoj je bil tako strahotno sam in razen tega ranjen. Ranjen on, ki je bil boječ in je vse te hudobije počel samo zato, ker se je bal početnega življenja in ga je bilo strah pred bodočnostjo. Ko vsi praznujejo in se veselo po toplih hišah, se on brez haska vlačil tod, kakor ranjena zver. Takrat, pred petimi leti, je bilo tudi strahotno, vendar čisto drugače. Kajti bil je med tovariši in boril se je proti Nemcem. Danes pa je bil ranjen od ljudi svoje krvi in to zaradi svojih grehov in neumnosti.

Tudi takrat, pred petimi leti, je bil na Silvestrovo hud mraz. Njihova četa je že tri ure uspešno odbijala Nemce. Imeli so zelo ugodne položaje, tako da so čole, pokonci napadajoče policaje, spodbijali kakor keglje.

Tudi on, Ogorelec, je bil ta dan v boju, čeprav je drugače pomagal intendantu in kuharju. Bil je še mladi partizan. Šele oktobra se jim je priključil in to zato, ker je računl, da mu med njimi ne bo treba delati in da bo po vojni počel, kar se mu bo ljubilo. Tudi korajžen in odkrit ni bil preveč, raje je gledal, kako trpe drugi. Rad pa je bil navzoč pri kaznovanju kakoga Nemca ali izdajalca. Tu ni bilo nevarnosti, da bi ga kaj ranilo ali celo ubilo. Privsem tem mu je bilo pa najbolj všeč takrat, kadar je kdo govoril, da bo vojne kmalu konec in bodo oni prevzeli oblast...

Njegov položaj je bil na dobrem mestu, blizu mitraljeza Rudija. Nekaj časa je le poredko pomislil glava izva svoje stale. Ko pa je videl, da Nemci nič ne morejo, da Rudi pokosi vsakega, ki pride v doseg njegovega mitraljeza, se je tudi on ohrabril. Odlej je meril bolj precizno in nepopisno užival, kadar se je kak Nemec zvrnil v sneg...

Ceta je računala, da se bo tako branila do noči, potem pa se bo v zaščiti teme umaknila. Načrt je bil že skoraj ureden, ko je zaregljalo od strani in izza hrbta. Nemci so jih obšli in tako odrezali od gozda. Sedaj se je bilo treba hitro prebiti.

On je bil ves trd od strahu in presenečenja. Videl pa je, da se je Rudi s svojim bratom, ki mu je služil za pomočnika, samo brž obrnil in začel nabijati v novo smer. Pod zaščito Rudijevega mitraljeza se je, razen onega, prebila vsa četa.

Zadnja sta se prebijala Rudi in Pavel. Načkrat je Rudi klecnl. Pavel je zgrabil mitraljez in njega ter oba vlekcl med prvo drevje...

Ogorelec je sedaj še s tremi tovariši pomagal nositi ranjenca, mitraljez pa je zgrabil sam povešnik čete. Sicer so se že dotokli med gostejše drevje, toda Nemci so šli za njimi. Sneg je bil mehak, a ranjeni Rudi težak. Razdalja med njimi in Nemci, se je vidno manjšala...

On se je strahoma ozrl nazaj. Če bi ne bilo drugih, bi že zdavnaj spustil ranjenca in šel po svoje. Razdeljeni na skupine, so se partizani med redkim streljanjem prebijali naprej. Zaradi ranjenca je bila njegova najnevarnejša, tako je mislil on.

Streljanje je povsem utihnilo, toda začuli so bližajoče se paše lajanje. Rudi je pritaeno stokal.

Zahteval je, naj ga puste in se rešijo vsaj drugi, a prej naj ga ubijejo. Ogorelec ga je že mislil spustiti, a ostali nosači so gazili z ranjenecem kar naprej.

Razdalja do preganjalcev je postajala strahotno majhna. Tedaj je komandir spustil modnje zadnji rafal. Municije je zmanjkalo...

Ogorelec in ostala trojica so medtem prenesli ranjenca za neko skalo. Sami so se stisnili za

drugo, ker je bila ta premajhna za vse. Ogorelec je sedaj videl, kako se je Pavel pognal k ranjenemu bratu, in slišal:

»Pavel, rešite se in odnesite orožje! Z menoj je tako konec!«

»Ne, dokler si živ, te ne zapustim!«
»Ne bodi nor! Je mar bolje, da pogineva oča?«
Pasji lajež je bilo razločiti že čisto blizu. Pavel je v to smer spustil še dva strela. Ostala sta mu samo še dva naboja.

»Pavel! Če me imaš rad, stori mi še zadnjo, največjo uslugo: ubij me, da me te zverine ne dobe živega! Pavel, ali me slišiš?«

Pavel ga je dobro slišal. Stresel se je ob teh besedah in vsa kri mu je zgnila z obraza.

»Le kaj govoriš? Kdo bi mogel storiti kaj takega?«

Nemci pa so bili že čisto blizu.

»Pavel, če sem ti brat, ki ga imaš rad, ustrelj me in reši trpljenja, sebi pa življenje!«

Rudi je le z največjim naporom izustil zadnje besede.

Tedaj sta se brata še enkrat presunljivo pogledala. Pavla so polile solze. Rudi pa je z zadnjimi močmi zgrabil za cev Pavlove puške in pritisnil njeno odprtino na svoje prsi.

Pavel je zaprl oči in pod vplivom bratovega trpljenja skoraj nehoti pritisnil na petelina...

Po rezkem poku ni čmel več moči, da bi pogledal brata. Čutil je, da je njegova roka izpuščala cev in celo pri njegovih nogah je ostalo negibno. Zdrznil se je in planil za ostalimi...

— — —

Ogorelec se je mrzlično stresel... in odtaval dalje. Tako je poizkusil tudi na Silvestrov večer pred petimi leti, a ni šlo. Partizansko življenje in boj mu je dokazalo, da je slabši, strahopetec, a pri tem sebičen, zloben in nezdružljiv. Osvobodilni boj pa takih ni trpel. Metal jih je iz sebe, kot človek vrže iz ust koščico, ki se je slučajno znašla med dobro in okusno jedjo. Se ta dan se je dal ujeti Nemcem in stopil v njihovo službo.

Nocoj pa je začel čutili, da se nekaj v njemu lomí. Postajalo mu je jasno, da je njegovo življenje do konca zavoženo...

Bil je tako slab in zamišljen, da ni niti opazil, kako so se, kot bi izrasle iz tal, dvignile tri temne sence. Šele oster klic ga je zdramil, preteče cevi pa mu dokazovale, da je vsega konec! Okoli njega se je vse zavrtelo. Samo še to je razločil, da je ura v najbližjem zvoniku začela tolči dvanajsto...
IVAN JAN

PRAV VSEM OD SRCA - SREČNO

Koliko veselih in skrivnostnih pogovorov je med dekletki in fanti pred silvestrovanjem, koliko tihih pomenkov, mladostnih načrtov, tihih in skritih želja o vselem praznovanju, koliko ostane neizrečenih besed o sreči, ki jo želijo drug drugemu...

Kako srečna je bila, ko se je prvič s fantom odpravljala na silvestrovanje. In kako nestrpen je bil Marko, ko jo je čakal na križišču ceste — kaj, če je ne bo, če je oče in mati ne bosta pustila?! Ko je prišla, nista dosti govorila, preveč sta bila srečna, polna skrivnostnih želja mladih zaljubljencev. V mali dvorani ju je že čakala družbica. Potem sta plesala in se veselila. Takrat se jima je zdelo, da sta najsrečnejša človeka na svetu in — da bosta srečna vedno. Nestrpno sta pričakovala polnoč. Še tri minute, dve, še ena in potem... je udarilo dvanajstkrat... Tedaj sta čutila, kot da sta sama na svetu. Vozšla sta si srečo, se poljubila in zastrmela drug v drugega. Kmalu sta sedela med veselo družbo, vendar nista ničesar videla in slišala — zastrmela sta se in sanjala. Sanjala sta — le kaj bi govorili o čem...

Prihodnje leto sta silvestrovala nekje daleč v planinah. Visok sneg, mraz, v preprosti planinski kočici pa prijetna toplota — vse to jima je ustvarjalo še lepše razpoloženje. Spominjala sta se vseh dogodkov prejšnjega leta, prvega skupnega silvestrovanja in si na tihem obljubljala večno zvestobo.

Vse je bilo kot sanje. Te pa so se nekoč pretrgale. Kmalu sta se razšla. Ostal jima je le še spomin na najlepše dni in moreča resnica, da se ne bosta več srečala, da se vezi med njunimi srci trgajo in — da se bodo pretrgale...

Minevala so leta. Marko je silvestroval po svoje in Martina daleč od njega. Šla sta na ples, vsak zase, pač zato, ker so šli drugi, zato, da bi se skušala razvedriti. Vsako leto je Martina odhajala z drugim. Na pogled je bila razigrana in vesela in — prav lepo je bilo. Morda se je kdaj pa kdaj za kratek čas tudi zaljubila, čez čas pa — v nikomur ni mogla najti tistega, ki bi ji nadomestil Marka. Tudi on je taval sam. Ljudje so ju ločili s svojimi spletkami. Kako zlobni so vča-

sih nekateri ljudje, če vidijo človeka, ki je srečen. Minevala so leta in vsake polnoči od Novem letu sta se tiho spominjala drug drugega.

Kasneje je na nekem silvestrovanju Marko le našel dekle, s katero se je namenil na skupno življenjsko pot. Tudi Martina si je našla življenjskega tovariša. Poročila se je in prvič silvestrovala z možem. Razigrana in vesela je bila, saj je bilo vse tako lepo — velika dvorana, napolj zatemanjene luči, povsod blesk in sijaj... Spet je bila srečna, vsaj videti je bilo tako... Le kaj je mislila takrat opolnoči? Potem je postala mati in silvestrovala je doma. Uredila si je prijeten dom, v topli sobi je bila miza, bogato obložena; z možem sta sedela v naslonjačih in govorila o vseh preteklih dogodkih ter kovala načrte za prihodnost. Morda to niti ni bila sreča, morda sta čutila le tiho zadovoljnost, ko sta videla, kako mirno spijo otroci v sosednji sobi. Včasih sta utihnili in si na tihem obljubljala, da bosta poskusila zbrsati vse pege z njunega življenja. Oh, te obljube in dobri nameni, ka-

ko redko se jih da uresničiti! Kolikokrat sta se sprla prav za nepomembno majhno stvar!

Otroci so rasli in onadva sta se postarala. Na silvestrovo sta postajala vedno bolj močeha, hkrati pa sta vedela, da sta šele prav čez leta postala prava prijateljca, da moreta živeti le še drug za drugega... Kdo ve, koliko časa bosta še oba skupaj silvestrovala, kdo ve, kako težko bo tistemu, ko bo nekoč moral brez svojega tovariša čakati Novo leto. In kdo ve, kaj bo premišljeval tedaj...

Čez nekaj dni in ur bo znova dvanajstkrat udarilo. Tedaj se bomo nehoče spominjali dogodkov v preteklem letu in si želili — česa si bomo želeli? — Vsakdo ima pač svoje želje in upe. Kolikor ljudi, toliko sre. toliko želja. Kdo ve, kje bo ona in on, kje bomo našli srečo in veselje, kako bomo razpoloženi, kako in kje bomo praznovali. Ti boš pač v tem zabavišču, drugi v onem, nekdo doma, drugi daleč v planinah, nekomu bo prijeto, drugemu morda ne... Naj bo kakorkoli, vsi si bomo tedaj želeli — srečno!

LJ.

MALO ZA ŠALO, MALO ZARES

- vse v lovski latinščini

V gostilni »Pri Jainu« je bilo ondan veselo. Brhka natakariča Urška se je kakor vrtavka sukala okrog razigrane družine lovcev, ki so se po končanem nedeljskem lovu lačni in žejni umaknili v toplo zatišje lovske sobe.

Res prijetno je v tej sobi, le stoli krog miz so tako čudno zverženi, da kar ne upaš sestiti nanje. Če vprašaš natakaričo Urško, kaj je vzrok, da so stoli tako skrivenčeni, te ljubeznivo pouči: »Ja, veste — v tej sobi se pogostoma zbirajo domači lovci. O, ko bi jih slišali... Včasih razdirajo tako »debele«, da začno najmočnejši stoli kleceti.«

Tudi ondan so klecali stoli...

»Kje, vruga, je Boštjan obtičal?« se je oglašil lovec Matija in s komolcem dregnil soseda Frilca med rebra.

»Kaj vem, saj nisem njegova »pesterna«, se je branil ta s čivkajočim glasom.

»Kje si ga pa pustil?« se je oglasilo z drugega konca mize. »Saj si hodil z njim.«

»Hodil z njim... hodil z njim«, se je pačil suhljati možiček. »Kako hodil? Mar tako, kakor hodi fant s punco?«

»Pustite ga pri miru!« je miril tretji. »Saj vidite, kako je nataknen.«

»Zakaj neki?« je vprašal Matija.

»Zakaj neki... zakaj neki?« je spet planil Frilc. »Zato, ker mi je tista svinja vsa jago »pofederbala.«

»Katera svinja? Mislis Boštjana?« je prisluhnil Matija in z njim vsa družina.

»Kakšen Boštjan neki. Hudič! Požrl bi se od jeze. Tri ure čakam srnjaka, potlej se mi pa divji prašič postavi pred cev, je bentil Frilc in tolkel s pestjo po mizi.

»O, Matiček!« je poskočil Matija in se tlesknil »dianjo po čelu.« »Torej si »falli.«

»Ne!«

»Kaj pa? Si ga podrl?«

»Ne.«

Dvajsetorica oči se je zapčila v zbeganega Frilca.

»Vraga, kaj pa potlej,« je Matija skoraj zatulil, da se je Frilc v strahu zgrbil na stolu.

»Sploh streljal nisem.«

»Zakaj ne?« so se zadržali vsi lovci hkrati.

»Ko pa nisem... nisem čakal prašiča, ampak srnjaka.«

Trenutek so vsi molčali in odprtih ust buljili v Frilca, nato pa planili v grohot, da so zaženketale šipe v oknih.

Vrata sobe so se na stečaj odprla in vstopil je brkat možakar.

»Dober večer, Boštjan,« so hiteli vseprek pozdravljati prišleca.

»He — he! glasni pa ste, glasni,« je dobrodušno odzdravil Boštjan in hukal v prezeble prste. »Prav in reber se vas sliši.«

»Na, Boštjan, semkaj sedi, pa zvrni ga kozarček, da si dušo odtajaš!« je silil vanj Matija.

Boštjan je na dušek izpil vino, zadovoljno pomlaskal z jezikom in si s hrbitom dlani obrisal brki.

»O, ta pa ta! Daj, Urška, še malo ga prinesi, sicer me bo konec.«

»Ze hitim.«

»Le dobro si namaži grlo,« je vzpodbujal debeluhar. »Boš laže govoril.«

Urška se je ročno zasukala in postavila pred Boštjana polič vina.

»Zdaj ga pa le srknite, oče Boštjan. Tale hudo kri dela, se je deklica zvonko nasmejala in se nalašč z bocom obregnila ob Boštjana.

»Ti delaš hudo kri, ti lisička!« se je zasmejal starec in krepko zagrabil deklico okrog pasu.

»Kar preveč ste poredni, se je branilo deklice in se skušalo izviti iz objema.

Boštjan se je široko zasmejal.

»Av!« je kriknilo deklice in se iztrgalo Boštjanovi roki. »Vi pa ščipljete, očka!«

»Veš, deklič, cel teden bi te ščipal, taka si!«

»Saj to bi bilo pa tudi vse, kar bi iz sebe spravila, se je pošalil Matija in pomežiknil Urški.

»Ti pa tiho bodi, strigalica. Kaj se pa na ta »kšeft« zastopiš.«

»Kar pustite ga, oča,« je hitela Urška. »Ko bo Matija v vaših letih, še ščipati ne bo več mogel.«

dotaknil, je deklice med glasnim smehom odhitelo iz sobe.

»Hi — hi,« je piskal Frilc in poskakoval na stolu. »Boštjan zna, Boštjan, ti si pa nerodal Hi — hi!«

Kaj pa je nocoj uščipnilo Frilca, da je tak? se je obrnil Boštjan k Matiji.

»Vprašaj ga, morda ti pove!«

»Pa ti rajši tisto povej, kako si na lovu svojega psa ustrelil,« je poskakoval možiček in se režal Matiji v brk.

»Molčita!« se je oglasilo onstran mize. »Bo Boštjan nekaj povedal.«

Na mah so vsi utihnili in se proseče zagledali v Boštjana. Seveda, kadar je Boštjan pripovedoval, je bil praznik.

Ranjki Peter in jereblice

»Tiste o ranjkem Petru in jerebicah tudi še nisem povedal,« je začel Boštjan. »Ko bi poznali Petra — to vam je bil velik lovec, velik tudi po postavi. Rečem vam, še »spucan« bi tehtal 100 kg. Pa kakšen »šic« je bil. Na 100 korakov ti je ustrelil kapljico na nosu. In psa je imel tudi »brihtnega« kot le kaj. Če je zasledil jereblice, je dvignil levo nogo, če je zavohal fazane desno, če je ležal pred njim zajec, je pomagal z repom od zgoraj navzdol, kadar je pa migal z repom sem in tja je pomenilo — nič še nimam. — Vina je pa Peter polokal za tri, vode se je pa bal kot hudič križa. — Dobro se še spominjam, da je nekoč, ko sva v silni pripeki lovila jereblice, sedel na štor in skorajda zajokal: »Primojduš, tako sem žejen, da bi tudi vodo pil.«

Ko sva tistega dne proti večeru »prijagala« do gostilne, je imel Peter enajst jerebic. Ko jih je gostilničar zagledal, je od začudenja kar zajikal.

»Glej, glej — lovski blagor! Kje ste jih pa toliko nastrelili?«

Pa se je našopiril Peter in dejal:

»Vseh enajst sem sklatal iz drevesa z enim strelom.«

»E, dragi moj, meni pa že ne boste solili pameti, ga je zavrnil gostilničar. »Če kaj vem, prepelice na drevje sploh ne sedajo.«

»Kako da ne,« se je naježil Peter, »saj so morale, ko jih je bilo pa toliko, da na tleh ni bilo več prostora.«

Kdo ima boljšega psa?

Boštjan je umolknil, napihnil lica, zamižal na eno oko, z drugim pa šegavo pogledal spod

čela. Družina, ki je vse dotlej odprtih ust poslušala zgodbo, je planila v smeh.

Ko je smeh pojenjal, se je oglašil Matija:

»Pa je res, da je imel Peter tako brihtnega psa?«

»Čista resnica!« je prikel Boštjan.

»To ni še nič,« se je oglašil debeluhar in važno pogledal po družbi. »Jaz sem poznal psa, ki je bil pametnejši od svojega gospodarja.«

»No, vidite, tudi moj Jagi je bil tak pes, je začival Frilc in zmagovalno pogledal po tovariših.

»To ti kaj radi verjamemo,« se je zasmejal Matija in vsa družba je glasno pritrdjevala.

»Le kaj se režete?« se je Frilc razhudil.

»Pa še to vam povem, da je bil moj Jagi strahšansko mehkega srca...«

»Daj no, gumpce, kje si pa še videl psa z mehkim srcem,« je oporekal Boštjan in se krivil od smeha.

»Zakaj je pa imel na lovu zmeraj solzne oči, a?«

»Lej ga, od same žalosti, ker si tako zanič streljal,« je usekal Matija.

»Tako slabo pa še vedno ne kot ti, da bi svojega psa ustrelil,« je odvrnil Frilc in zmagovalno poskočil na stolu.

Matija je hotel nekaj reči, ker pa ni našel primerne besede, je dejal:

»Mirujte, naj Boštjan še kakšno pove!«

Lovci so kot en mož pritrdili Matijevemu predlogu, nato pa staknili glave.

Kako se je Boštjan z medvedom pretepal

»No, pa bome,« je začel Boštjan, potem ko je izpraznil kozarec. »Tiste, kako sem se z medvedom pod Kosmato skalo usekal, še niste slišali.«

Kot rečeno, pod Kosmato skalo je imel svoj brklog velik medved. Dokler je šment kosmati žri samo tepke, je bilo vsem po godu, ko pa se je lepega dne spravil nad drobnico, mi je bilo pa dovolj. Pograbil sem puško, pa hajd proti Kosmati skali. Tri dni pa tri noči sem čakal dušo krvoločno, četrti dan me je pa pograbila sveta jeza. V levo puško, v desnico nož in s prižgano laterno med zobmi sem zlezal v brklog. Pa je nenadoma nekaj zarenčalo v kotu brloga in ogromen medved se je zapodil vame. On mene s šapo čez hrbitišče, jaz njega v prazno. Končno sem ga z levice stisnil za goltance kar mi je duša dala, z desnice sem ga pa zgrabil za šapo in mu jo zavil na hrbet. Dvakrat sem

mu podstavil nogo, on pa meni samo enkrat, pa sem odletel, da so kar zobje okrog frčali. Spet sva se zgrabila. Tokrat sem imel srečo in... glejte, s temi rokami sem ga zadavil kot mačka. Malo je še pobrcal, pa s šapo pomahal, kot bi hotel reči: »Adjijo!« Takrat pa... o krščem Matiček, če se spomnim — je nekaj za menoj zagodrnjalo. Bila je medvedka. Preden sem se zavedel, je že mahnila s svojo ogromno šapo po moji butici, da sem na mestu obležal. Kaj se je potem z menoj zgodilo, ne vem. Samo te vem, da mojega trupla še do danes niso našli...« je zaključil Boštjan.

Po kratkem premoru je v sobi kar zabučalo od smeha.

Res, malo debela je ta, pa nič ne de, se je prvi oglašil Frilc, nato pa je nadaljeval. »Sli-

šiš, Boštjan, od katere živali pa je tale tvoja »lajbeč?«

»To je pa koža mojega pokojnega Fifija. Ja, to vam je bil pes. Le takrat sem bil jezen nanj, kadar smo igrali »marjaž«. Kakor hitro sem rekel »peklam« in je Fifij videl, da imam »plonk cenarja«, je zmeraj zacvillil. Za lov je bil pa boljši od mene. Pa še danes, pet let po smrti, mi zvesto služi.«

»Kako pa?« so vprašali vsi v eni sapi.

»Glejte, kadar sedim v gostilni, pa se začne jopci kar nenadoma tresti in ježiti, koj vem, da me išče žena. Vedno imam še dovolj časa, da jo pri zadnjih vratih odkurim iz gostilne...«

Boštjan ni še dobro utihnul, ko je Urška grozno zakričala:

»Jedetana Boštjan!« »Lajbeč« se vam tresa! Takrat pa — frrrk! — in vrlega Boštjana ni bilo več.

»Sa-Sa

Divji prašiči so se maščevali

Koruzo, ki jo je Tona posadil za vabo divjim prašičem ob gozdu poleg lovske kočice, je zrasla do vrha. Jazbec in lisica sta že poskušala mlečne storže, a prašiči, ki jim je bila v prvi vrsti namenjena, so se je kot nalašč skrbno izogibali. Raje so prevračali tisto, ki je rasla sredi polja. Postalci so od sile predrzni. Čim bolj so ženske po vasi zmerjale lovce, češ da niso za rabo, tem pogostejše so bile nočne prašičje gostije.

Tona je precej noči prebdel v koči, ne da bi se v turščici zraven nje kaj premaknilo. Večkrat ponoči je s psom Runom obšel polje, pa tudi takrat navadno ni bilo ne duha ne sluha o prašičih. Nekoč, ko je s psom počakal jutra v koči ter zjutraj odprl vrata, je spodaj v grmovju zapuhalo in zarenčalo. Prašiči so jo odkurili brez svinčene blagoslova.

Ježilo ga je in z njim vred tudi njegovega lovskega tovariša Frenka. Čeprav se je luna še debelila, sta morala računati tudi na temne noči. Zato sta na puški pritrdila daljnometni bateriji in se tako pripravila za streljanje v trdih nočeh.

»Dokler nama svetli še mesec, ga je treba izkoristiti,« je pribil Tona. »Ali greš?«

»Grem.«

To je bila stara pesem, ki se je ponavljala večer za večerom, noč za nočjo. Čakala sta v koči, obhodila polje. Nič. A odnehala nista.

Tisto noč sta nekaj pred polnočjo prispela do kočice. Spremljal ju je Runo. Pregledalji so spodnji del polja; pes, ki je znal zalajati na prašiča, je molčal. Pregledati bi morali še drugo

polovico vaškega polja. Vsedli so se v mehki mah kraj koruze in prisluškovali nočnim glasovom. V hrastu nad kočo so cvillili in cmokali polhi ter metali želo na streho. V travji so preizkušale koblice svoja cvrčča godala in težak hrošč je brnel nad grmom. Runu, ki je

poslušno sedel ob gospodarju, je mimo nosu prhnil netopir, da se je nejevoljno dvignil v svojega mesta.

V zvoniku je odbilo uro polne tišine. Dvignili so se. Runo, ki je bil že nestrepen, je veselo pomahal z repom. Rad bi stekel naprej, a gib gospodarjeve roke mu je velel — k nogi. Neslišno so se pomikali ob robu gozda, od njive do njive. Ob vsaki koruzni njivi sta se lovca ustavila, preizkusila veter in iztegnjena Tonova roka je ukazovala psu: Išči! Delal je pridno in se vračal — brez uspeha. Nekje v daljavi se je lovcema posmehovala sova.

Med njima in vasjo sta same še dve njivi koruze. Tudi v njih so bili že nekajkrat prašiči.

Prisluhnila sta. Vetrč je šumel v drevesnih krošnjah in bliskavice so se vžigale za Triglavom. Frenk je potisnil oslinjeni kazalec kvišku. Veter plaha od severa. Skozi tenko kopreno oblakov ga je debelo in brezbrizno gledala v desno sice zatekla luna. Pes je stal kot

prehod med koruzo in gozdom! Lovčevi sklonjeni senci sta šinili tja. Nista se še ustavila, ko je planila iz koruze proti gozdu velika črna žival. Desej korakov pred njima se je za desetinko sekunde presenečena ustavila. Pramenu svetlobe iz žarometna na puški, ki je kot blisk osvetlil veliko divjjo svinjo, je takoj sledil grom iz Frenkove risanice. Tudi Tona je dvignil puško. Žival se je zgrudila kot od strole zadeta.

»Hov, hov! Hov, hov!« Runo se je pognal za krdecom, ki se je umikalo po koruzi navzdol in spotoma podiralo koruzna stebela. Stara vodnica je puhajoč in renkajoč vodila zarod. Sele na koncu njive, dovolj daleč od nevarnosti, so izstopili. V blede lunini svetlobi jih je Frenk razločno videl. V gosjem redu so bežali, trjeje veliki spredaj in pet manjših zadaj. Zares strateški umik.

Ves zasopel in vesei se je Runo vrnil. Z odprtih gobcem re je postavil k mrtvi divji svinji ter zvedavo gledal lovca, kot bi ju hotel vprašati: Kdo jo je? Saj res: Kdo jo je?

Vsi trije so jo: Runo jo je pokazal, Tona pa je hkrati s Frenkom oddal kar dva strela in z obema zadel.

Po tem dogodku sta se lovca domenila za daljši lovski odmor. Toda Tona je po sedmih nočeh, ki jih je prespal doma v postelji, spet zvalila lovska kočica kraj koruzne njive. Nastopile so noči brez meseca, toda on se je zanašal na reflektor na puški. Ze pod noč je bil ob koruzni njivi. Toda čakalo ga je neprijetno presenečenje: njigova koruzo je bila okleščena do zadnjega storža. Prašiči so se maščevali.

F. C.

ZGODBA O PRALNEM STROJU

Ondan — bilo je tik po kosilu — je na vratih mojega stanovanja dvakrat zaporedoma zazvonilo. To po nenapisanem družinskem zakonu pomeni, da se mudi, da je treba torej nemudoma odpreti. Dremal sem v ležalniku (saj veste, kako se to po dobrem kosilu priče) in se hipoma zbudil, nataknil copate in odhitel odprati. Ah, zakaj le takšna naglica? Bil je le hišnik, ki mi je z zdolgočasnim glasom pomolil pod nos nekakšen spisek.

»Podpišite, da jemljete na znanje,« je dejal. Odklamlal sem v sobo in si ogledal pisanje. Pralni red, nekakšen kronološko urejen seznam strank v hiši, ki prihajajo v poštev za pranje. Ko sem hišniku vrnil podpisani seznam, ne da bi si ga pobliže ogledal, je zamrmral med zobmi: »Obžalujem.«

»Hej!«, sem zaklical za hišnikom, »tovariš, počakaj. Kaj si mislil s tem: obžalujem?«

»Obžalujem pač, da boste prali prav na Silvestrovo in na Novoga leta dan!« se je škodoljivo zarežal.

Pa sem se mu še jaz zarežal v brk: »Kaj se to mene tiče, saj pranje je vendar ženska stvar. Pa vendar ne mislite, da mi gre to do živega?«

»O, pa še kako vam bo šlo,« je rekel hišnik in mi v slovo pomahal z roko.

Zena je tačas pomivala v kuhinji; bila je izredno slabe volje. Ob takih priložnostih jo je bolje pustiti pri miru. Saj veste, hišni mir je včasih prav tako važen kot svetovni mir. Zilica pa mi ni dala miru, zato sem jo vprašal: »Ali veš, da smo dobili nov pralni red?«

»Da, je ravno dušno odvrnila žena. »Le preglej ga natančno, da boš vedel, kdaj si na vrsti. Zdaj pa me pusti na miru!«

Kdaj sem na vrsti? Kaj pa je to spet? Mar bom jaz pral?

»Tu«, sem malone zakričal, »vzemi to pisarijo. Mene se ne tiče!«

»Kaj«, je zarobantila žena in se energično podbočila. »Se repenčil se boš, reva zanikrna? Tule vzemi cunjjo in takoj na zbrisovanje! Če pa boš le mrdnil, grem na mestu k predsedniku hišnega sveta, potem boš pa videl!«

Mislil sem, da se mi bo zmešalo. Le zavoljo hišnega mira in zaradi ničesar drugega sem brž vzel cunjjo v roke in začel zbrisovati. Toda v meni je še med delom vrtala radovednost: Kaj je tisto namigovanje o pranju? Odkod tolikšna odločnost žene? In kaj ima s tem opraviti hišni svet?

Vtem ko sem to premišljeval, je planil v kuhinjo moj najstarejši, šoloobveznik: »Mamica, mamica, že deluje«, je dahnil brez sape.

»Kaj deluje?« sem začudeno vprašal.

»I, stroj, vendari!«

»Kakšen stroj neki?«

»Pralni stroj! Ignorant, ti pa res nikoli nisi na tečem. Tovariš predsednik ga je vključil, še prej je dal vanj svojo najboljšo srajco. Najprej se je snela transmisija, nato je zmanjkalo elektrike, ko pa je bil spet tok, je srajco tako zavrtelo, da ji je na mah potrgalo gumbe. Zdaj

pa že deluje. Juh, res je lepo gledati, kako sika, ropoče in se vrti. Tovariš predsednik je vzel potem srajco ven in jo vsem pokazal. Čisto bela je, le gumbi ji manjkajo in nekaj blagal!«

»Kaj me briga, če je srajca bela, pa vsa strgana«, sem se vmešal. »Stroj je zanič.«

»Ni zanič, ni zanič,« je zajokal mali, »vse veselje mi hočeš pokvariti. Tovariš Zanožnik zdaj že pare, jutri pa je po pralnem redu na vrsti tovariš Dihalnik.«

Prisluhnil sem in previdno vprašal: »Tovarišica Dihalnikova menda, ne tovariš Dihalnik?«

»Glej ga, kako je za luno, kajne mamica?«, je posmeholivo zini mali.

»Kaj ne veš?« je še vprašala žena.

»Sakra di bigoli! Tega je pa že preveč! Kdo je gospodar v tej hiši? Jaz ali kdo drug?«

Mali me je zabodeno pogledal in zaskrbljeno rekel: »Mamica, očku se je zmešalo!«

Pograbil sem sukničje in planil dvoje nadstropij višje, kjer stanuje naš predsednik hišnega sveta. Mimogrede sem opazil na hodniku velik plakat s podpisom hišnega predsednika, ki je vabil hišne prebivalce k predavanju: »Pralni stroj in njegov vpliv na spremembo odnosa med moškimi in ženskimi.« V navalu jeze sem proti navadi krepko pljunil, nato pa pozvonil pri predsedniku. Ta me je povabil noter in me sočutno potrepil po ramih. Potem sva se spustila v dolg pogovor o tisočletnem redu, ki je zdaj z iznajdbo pralnega stroja narušeno, o dosedanji podrejeni vlogi ženske v gospodinjstvu, o knjičnosti, ki jo morajo trpeti pripadnice nežnega spola, ko opravljajo težke posle itd. itd. Zvedel sem tudi, da je hišni svet v resnici kupil pralni stroj, na katerega se baje

ženske ne razumejo in da smo tako moški prisiljeni opravljati to delo. Da ni nič hudega, če enkrat še mi skusimo težave gospodinjkega poklica, pa da me predsednik čisto popolnoma razume, da sem duševni delavec in kot tak preveč raztresen, da bi se ukvarjal še s pranjem in podobno. Dostavil pa je še, da pač ni drugega izhoda in da iskreno obžaluje, da je vrsta prišla name prav za Novo leto.

Ker se je presenetljivo naglo bližalo Novo leto, sem odpoval silvestrovanje »Pri treh volih« in se še isti popoldan odpravil v pralnico k tovarišu Vplivniku, ki je bil malo prej zamenjal pri ženti tovariša Dihalnika, da bi se seznanil z delovanjem pralnega stroja. Ta me je sprejel ves v potnih kapljah, z zavihanimi rokavi in z besedami: »Kot slišim, sosed, si za menoj ti na vrsti. Če soglašiš, bi oprala našo in vašo žento skupaj. Kar prinesiš vaše cunjje, da jih vrževa k našim v ta čudežni mlinček!«

Vplivnikov predlog je bil, seveda, brez pridržka sprejet. Vso žento sva oprala skupaj, potem pa sva šla silvestrovat v novo gostilno, ki so jo tik pred Novim letom preimenovali iz »En starček je živ...« v gostilno »Pri pralnem stroju.«

Toda od tam so naju oberoč pregale stalne gostje, katerih moške so tačas doma prali perilo. Vstop je bil dovoljen le za predsednika hišnih svetov, ki so bili že vpeljali pralne stroje, da bi tako najavili prihod novega časa. Vmes je bil tudi naš predsednik, ki se ni mogel načuditi, kako da sem že opral perilo in to pri tolikšnem številu srajc in spodnjih hlač. V odgovor pa sem se mu le nasmehnil, rekoč: »Dragi tovariš predsednik. Vi ste precej za luno. Stroj v resnici olajša delo človeku. Iskrena hvala za izum, ki ste nam ga poklonili! Spijte kozarček na moje zdravje!«

Potlej sva se z Vplivnikom prišla pod roke in jo mahnila k »Trem volom«. Tam so bili samo konservativni moški, katerih žene so bile po stari slovnici šegi kar doma. Vsi skupaj smo se ganljivo objemali, poljubljali, si voščevali Novo leto in peli: »Mi se imamo radi, radi, radi, radi...«

»NANDE ZUZEK«

»Jojmene... jojmene...«

Mož se nekako zrine skozi vrata in jih skuša zapreti za seboj. Njegovo stokanje se nič ne pretрга in vedno bolj je podobno joku.

»Kam rineš, ko vidiš, da je vse zasedeno!« se zdajci razduhi eden od debelih.

»Jojmene, gospodje, dobri gospodje, ojojmene...«

Sklepal je umazane koščene roke in mlo prosil. Zdaj smo si ga šele začeli bolj natančno ogledovati. Bil je vsekakor kmečki človek, morda brezposeln delavec, tako smo sodili po obleki in kučmi. Močno je bil poraščen, že nekoliko starejši, imel je pa mokre in majhne, čisto majhne oči in nesorazmerno visoko čelo.

»Kaj pa bi radi?« ga je slednjč ogovoril eden izmed študentov, na katerem je prišlec skoraj visel.

»Jojmene, gospodje... Voznega listka nimam, voznega listka nimam, niso mi ga dali. Skrijte me nekam, lepo prosim, gospodje...«

Prvi se je znašel študent nasproti mene.

»Očka, kar pod klopi!« Ze je vstal in odgrnil svoj plašč.

»Da, pod klopi!« smo brez pomisleka pritrdili še mi trije, ostala dva študenta in jaz, in smo se dvignili, da bi mu pripravili prostor.

Debela dva sta se pa takrat samo namrdnila, nihče ni rekel ne črne in ne bele, tudj vstala nista, da bi mu pomagala v skrivališče.

»Jojmene, jojmene...« je mož še nekajkrat zastokal, a ni si dal dvakrat ponuditi skrivališče. Neverjetno hitro je bilo vse njegovo čelo

Ženska na plačniku

Hladni dnevi... Dež in spet dež in v ozračju megla. Človek bi znal od dolgočasja. V takih dnevih se tako majhen dogodek vznemiri ljudi, ki se sicer v poletni pripeki ne brigajo za ničesar.

nila senca hitečega moškega. »Aha, že gre,« se je oglašala debela Berta. »Zdajle ga ošteje, ker je zamudil. Jaz bi ga tudi...«

pred hišo. Zolna se ni pritoževal, ker je bil že navajen zmrzovati v pisarni. Zdajci je ulico napolnilo živahnih govorjenj in smeh. Proti ženski se je pomikala gruča fantov.

»Oprostite, ste videi moškega, ki je šel pravkar od mimo? Moral je priti iz one ulice.«

»Tovarišica, vam smem delati družbo?« se je najdrzejši obregnil ob čakajočo žensko na pločniku.

Le-ta mu je močte obrnila hrbet in se umaknila.

Fantje so udarili v smeh. Ljudje na oknih so se jim pridružili. Nato so fantje utonili v mraku stranske ulice.

Zdajci so na gornjem koncu ulice odjeknili nagli ženski koraki. Ženska na pločniku se je zdrgnila, nato pa pohitelja prihajajoči nasproti.

»Kje si hodila tako dolgo? Se malo pa bodo zaprli trgovine,« jo je pozdravila.

»Možu moram kupiti še darilo za rojstni dan. Ti ne veš, kako rada bi ga presenetila.«

Ženski sta odhiteli. Pod lučjo onkraj ulice sta se še enkrat ostro začrtala obrisa njunih postav, nato sta izginiti v temi.

»Hu, takšna nesramnost!« se je hudoval uradnik Zolna. »Čakaš in čakaš, potlej pa nič... Preklete!« Jezno je zaloputnil okno, nato pa kašljal v mrzli sobi.

Njegovemu zgledu so sledili tudi ostali sosedje. Ulica je ostala prazna, le luč na vogalu je mežkala, kot bi se posmeholiva razočaranim opraviljivcem...

L. T.

Na začetku ulice je stala mlada žena. Nestrpnost se je prestopala po pločniku in od časa pogledovala na uro. Radovedni stanovančarji hiše, pred katero je stala, so odprli okna in razvil se je živahen pomenek na račun dekleta, ki je očividno čakala svojega ljubčka.

»Ali jo poznate?« se je oglašila debela Berta iz pritičja. Vprašanje je bilo namenjeno uradniku Zolni v prvem nadstropju.

»Seveda, seveda,« je hitel Zolna, »o pogledam takole iz ptičje perspektive, bi dejal, da je podobna prodajalki iz bifeja. Ta ti je tička!«

Ze nekajkrat sem jo videl z moškimi, pa vsakokrat z drugim. Saj ni čudno, kar čedna ženska je. He - he - he!« se je suho smejal in medtem opazoval, kaj bodo dejali ljudje na njegove besede. Le-ti so molčali in gledali žensko na ulici.

Mesar na oglu ulice je z ropotom potegnili roletu svoje prodajalne. Ženska na pločniku se je zdrgnila. Ulica se je praznila in luč na oglu je risala svetel krog na razmočenem tlaku. Za oglom so prežali radovedni pogledi. Ženska na pločniku je postajala bolj in bolj nestrpana.

Iz stranske ulice se je ut-

Da — se pravi... ne,« je raztreseno odgovorila ženska. Mož se je zahvalil in odhitel.

Berti, uradniku Zolni in ostalim radovednežem so se povesili nosovi. Radi bi zaprli okna, kajti pošteno jih je že zebljo, pa... Berta se je pritoževala, češ da se bo nalezla revmatizma, če ne bo kmalu prišel tisti neobdajtreba, ki ga čaka ženska

VOZNI LISTEK

kato telo pod klopjo, niti za hip se ni obotavljaj. Stokanje je prenehalo, mi smo pa spet posedli in mož je bil na varnem. Naše noge in naši plašči, ki smo jih zaradi nezakurjenega voza morali imeti kar na sebi, so bili kar dosil varna zavesa. Na pogled nihče ne bi mogel reči, da je v oddelku še sedmi človek. Mož je bil v svojem prostoru povsem miren, ni zakašljaj in ne kihnil, čeprav so ga morali stari in smrdljivi čiki pošteno zbadati v nos.

In tako smo nadaljevali vožnjo, kakor da se v našem oddelku ni nič zgodilo. Saj res, nazadnje, zakaj bi pa ne pomagali siromaku, če mu lahko pomagamo?

Toda debela dva se nista zdelala nič kaj preveč zadovoljna. Mrko sta gledala po nas in vihala nosove, češ, zakaj smo kaj takega dovolili. Potem sta začela drug drugemu nekaj pošepetavati na ušesa. Razumel sem samo besedo »sprevodnik«. Vse drugo je bilo nekaj nerazločnega, da nisem mogel prav razumeti, kaj se menita. Četudi jima mož pod klopjo ni bil prav nič v napotje, se s tem, kar smo storili mi, očividno nista strinjala.

Ko je vlak spet obstal na neki postaji, je eden od debelih naglo vstal in šel iz oddelka. Spomnil sem se njegovega šepetanja in obšla me je slutnja, da bi utegnili ta debelih zadevo nemara res javiti sprevodniku. To bi bila kajpak za vse kaj neprijetna stvar.

S prstom sem na oknu odpraskal nekoliko ledu, da sem imel prost pogled na malo postajo. Točno! Debeli je naglo pristopil k sprevodniku, mu nekaj dopovedoval, celo z rokami pokazal, kako mož leži pod klopjo, nato pa

Vlak se je premaknil. Mož pod klopjo je ležal kakor mrtev. Najbrž se ni preveč bal za svojo usodo.

Nenadoma pa je študent resno vstal in se začel stegovati na prilajžno polico, kjer je imel svojo popotno robo. Bila je prav nad tistim debeluhom, ki je bil prej stopil k sprevodniku. Študent je nekam dolgo motovil okoli svoje prtljage, odvezoval in spet zavezoval, iskal in brskal. Točko časa je to delal, dokler ni debeluhu neopazno izmaknil voznega listka, katerega je ta imel zataknenega za trakom svojega pokrivala, kakor to tudi pri nas čisto vidimo pri kmečkih očancih, kadar se peljejo v mesto.

Študent je torej nazadnje iz svoje torbe vzel kruh in nekakšen prigrizek, malo je bilo vsega. Sedel je spet na svoje mesto. Imel je pa debeluhov vozni listek. Slastno je začel jesti, kakor da je bogve kako lačen. Košček kruha mu je padel na tla. To je storil seveda name-noma. Sklonil se je, kruh spoštljivo pobral, a še preden se je dvignil, je mož pod klopjo že imel debeluhov vozni listek v svojih rokah. Študent je vse to opravil z neverjetno mirnostjo.

V tem so se odprla vrata in vstopil je bradat sprevodnik. Desneto je dvignil do svojega pokrivala in z narejeno vsakdanjostjo zahteval vozne listke.

Tedaj se je zgodilo nekaj, kar nas je vse osupnilo, morda najbolj sprevodnika.

Skozi šop plaščev in gostih kolen se je stegnila dolga, umazana in kosmata roka in pomolela sprevodniku vozni listek, še preden smo mi utegnili seči v svoje žepe.

Sprevodnik listek hladnokrvno vzame, ga pogleda na obe strani, preščipne ga dvakrat, nato ga pa z vso službeno vljudnostjo spet vrne isti roki, ki je kar odprta čakala. Roka listek vzame in že je več ni. Potem smo prišli na vrsto mi, na prejšnjem eden od debelih, nato študentje in jaz. Prvi debeluh se je za seveda začel nekam nemirno obračati in menčati, pretpal je vse pokrivalo, nazadnje ga celo snel in z grozo opazil, da za črnim trakom ni več voznega listka.

Sprevodnik ga je nekaj časa mirno čakal, a se je kmalu naveličal. Debeli je med tem pregledal že vse žepe, pogledal na sedežu in na tleh, a voznega listka kratko in malo nikjer ni bilo.

Potem je vse šlo seveda zelo hitro. Začelo se je običajno prerekanje, prepričevanje in zagotavljanje, kakor se vselej godi v podobnih slučajih. Debeli se je veril in veril, da je vozni listek kupil, da ga je imel in ni bil pripravljen listka zdaj še enkrat plačati, zraven pa še odšteti globo, kakor mu je napovedal sprevodnik.

In konec?

Tak, kakršen je moral biti. Sprevodnik se je natančno držal svojih strogih predpisov in na prvi postaji postavil debeluhu na hladno. Iz užaljene solidarnosti je z njim izstopil tudi drugi debeluh. Tako je torej mož lahko zlezel izpod klopi, saj je zdaj imel veljaven vozni listek, z njim pa seveda tudi pravico do sedeža.

J. V.

pokazal s prstom na naš vagon. Sprevodnik je mirno poslušal in nazadnje samo priklimal. Vse je bilo torej jasno.

»Povedal je sprevodnik«, sem šepnil študentu poleg sebe.

»Da bi ga vrag!« je dejal sprva jezen, nato se je pa nenadoma ojunočil in skoraj smeje dejal: »Ne bojte se, nič ne bo hudega!«

Debeli se je vrnil, lokavo se je nasmehnil svojemu tovarišu in mu skrivnostno pomežiknil.

Silvestrovanje SPREMENIMO V PRIJETEN DRUŽINSKI PRAZNIK

Praznovanje Novega leta v krogu družine ima važen vzgojni pomen, zato spremenimo ta večer v prijetno doživetje. Če so naše denarne možnosti še tako majhne, skušajmo svojim otrokom vendarle pripraviti za ta dan skromno darilo. Na Silvestrovo preživimo z njimi: prijeten večer, poln veselja in domačnosti. Praznično razpoloženje vseh članov družine ob novoletni jelki se bo vtisnilo našim malim v spomin kot radost-

no mladostno doživetje. Vsako leto se bo vzbudilo v njih veselo pričakovanje tega družinskega večera.

Seveda pa ni nujno, da bedijo otroci s starši vred do 12 ure, posebno še, če so še majhni. Kadar med kramljanjem ali igro postanete zaspani, jih spremenimo v posteljo, še prej pa drug drugemu sezimo v roke in si zaželimo srečno Novo leto.

Silvestrov večer skušajmo vedno spremeniti v domač praznik.

saj so nam prav tedaj nudi lepa priložnost za utrjevanje medsebojnega zaupanja in vezi med

vanja pa bo še veliko večja, če bomo v priprave uspeli pritegniti tudi otroke. Pustimo jim, da skrbijo za okrasitev novoletne jelke, da nam pomagajo pripravljati jedila in podobno. Nudimo jim tudi priložnost, da bodo z majhnim darilcem osrečili brata ali sestrico, oziroma svoja male prijatelje pri igri in v šoli. Ko bo otrok doživel to priložnost povezanost z družinskimi člani in prijatelji, bo to v veliki meri vplivalo na poziti-

Drobno novoletno pecivo

Iz 21 dkg moke, 14 dkg surovega masla ali masti ali margarine, 10 dkg sladnega korja, nastreganega limoninega olupka, soka pol limone, malo soli in dveh rumenjakov ugnemo na deski krhko testo. Ko je testo gladko obdelano, ga pustimo pol ure počivati na hladnem mestu. Nato ga razdelimo na dva dela in pritegnemo enemu delu 5 dkg olupljenih in zrezanih mandljev. Razvaljamo ga za nožev rez na debelo, nekaj ga zrežemo s krapovim obodcem na polmesece, ki jih polagamo v mazo pekačo. Pomažemo jih z jajcem in svetlorumeno zapečemo. Po tem razvaljamo še drugi hleček in z istim obodcem izrežemo kroge, potem pa še z manjšim obodcem izrežemo sredino, da dobimo kolesca. Tudi te zapečemo svetlorumeno. Pečene in ohlajene pomočimo v čokoladni led in jih polagamo na papir, da se čokolada strdi. Izrezke spet pregnetemo in porabimo za polkroge ali pa naredimo prestice. Tako pecivo imamo lahko tudi za okras novoletne jelke.

GOSPODINJSKI KOLEDAR 1957 — KORISTNO NOVOLETNO DARILO

Nobena umetnost ni potrošila rednih mesečnih prejemkov, drži pa tudi, da marsikdaj potrebujemo denar za manj važne stvari, za nužno potrebne ga pa zmanjka. Zato vsi, ki proučujejo gospodinjstvo, toliko poudarjajo, naj bi v sleherni družini vpeljali gospodinjstvo, se pravi, predvideli prejemke in izdatke, sproti zapisovali porabljene zneske in ob koncu vsakega meseca kontrolirali, ali so denar res smotrno izkoristili ali ne.

Marsikatera gospodinja bi že ravnala tako, pa se v knjigovodstvu ni znašla, morda se ji je zdelo tudi preučeno, čeprav se da delo

DA BOMO DENAR BOLJE OBRNILI

zelo poenostaviti. O tem se lahko prepričate v Gospodinjstvem koledarju 1957, ki ga je pravkar izdal Centralni zavod za napredek gospodinjstva.

Za gospodinjje so razveseljiva novost nasveti, koliko blaga potrebujemo za različno posteljino in oblačila, koliko toplote dajejo razne vrste drv in premoaga itd. Našle boste tudi nasvete za

smotrno delo v kuhinji. Knjiga vsebuje vse običajne koledarske podatke, članke pa so namenjeni smotnemu izkoriščanju denarja in delovnih moči, izboljšanjem prehrane, zaščiti zdravja, lepšavi doma in pravilnemu izkoriščanju vrtov. Zato bo gospodinjjski koledar 1957 tudi lepo in koristno novoletno darilo za vsako ženo-gospodinjjo.

ZA SNEG IN MRAZ

Topla zimska jopica, ki jo bomo oblekle k smučarskim ali dolgim hlačam

starši in otroki. Otroci bo v krogu družine najmočneje začutili kako prijetno je živeti drug z drugim in tudi sam si bo kasneje zaželel sličnega silvestrovanja. Vzgojna vrednost prazno-

1+3=4 dobro (3) odlično (5)

1+3=4 dobro (3) odlično (5)

1+3=4 dobro (3) odlično (5)

IZ DEDKOVEGA NABIRALNIKA

O PROMETNIH NESREČAH
Preteklo sredo smo šli iz razreda, ki je na Planini, na osn. šolo v Kranj. Prišel je tovariš miličnik in nam prav zanimivo pripovedoval o prometnih nesrečah. Govoril je tudi o prometnih znakih. Drugi dan smo šli na Jelenov klanec. Tovariš miličnik je pripeljal nekega dečka, ki tudi obiskuje našo šolo. Bil je oblečen tako, kakor prometni miličnik. Deček se je postavil na križišče zraven prometnega miličnika in skupaj sta urejala promet. Nekaj časa je celo sam usmerjal vozila in pešce. Vsi so se mu morali pokoravati. Kmalu se je pojavil fotograf in oba fotografiral.
Logar Anica, II. razr.
Osnovna šola Planina

V TOVARNI »ISKRA«

28. novembra smo nesli trije pionirji čestitke k prazniku v tovarno »Iskra«. V razredu so nas izvolili naši součenci. Ko smo prišli v tovarno, nas je vratar peljal na tajništvo. Tam smo oddali čestitke sošolcev delovnemu kolektivu tovarne. Pogostili so nas z napolitankami in borovničevim biserom. Razgovarjali smo se s tovariši v tajništvu o šoli in kako smo preživeli počitnice. Pozneje pa smo si ogledali tovarno. Videli smo velike kinoprojektorje, predvajali pa so nam tudi v posebni kinodvorani kratko risanko. Bili smo zelo veseli ob tako lepem sprejemu. — Veseli smo se vrnili v šolo in pripovedovali tovarišem, kaj smo doživeli v naši tovarni »Iskra«.

Časl Rado, učenec III. razreda

NAGRADNA KRİZANKA „DEDEK MRAZ“

VODORAVNO: 1. kazalni zaimek, 2. krma, 5. zaimek, 6. evropska prestolica, 9. enaka soglasnika, 9. a poziv, 12. vzemi po domače, 13. del klasja, 14. vodna rastlina, 15. Koroska (samo prva in zadnja črka).

NAVPIČNO: 1. ogromna delavnica, 2. kontinent olimpijade v letu 1956, 4. enaki samoglasniki, 6. Jože, 8. priroda, 10. prebivalec na severu, 11. industrijska rastlina.

MIHA KLINAR:

Nini sanja

Nini že ves mesec sanja, kdaj prišel bo dedek Mrza. Ko se prebudi iz spanja, v sreči ji žari obraz.
— Videla sem dedka Mrza, — pravi mi potem na glas...
— Tam čez hribe prek prelaza pride skoro k meni v vas.
V belem gozdu se ustavlil danes je in se spočil. Očka, saj si včeraj pravil, da darove tam je skrnil. Z njim je prisopihal Veter, Boru kučmo razcefral, Veter nagajiv ko Peter, ki mi kopo je zagnal.
O, kako se je razjezil stari, krivi očka Bor in je v nagli, hudi jezi rekel Vetrju, da je nor. Se bi čul jih godec Veter, še bi slišal, da je nor, nagajivec kakor Peter, še bi hud bil očka Bor, a je videl dedka Mrza, se veselo zasmajal, jeza naglo mu z obraza je sprhnela v lep pozdrav. In nastalo je veselje, Mesec splezal je z neba in povedal dedku želje, kaj želim si iz srca.
Dedek vse je v zvezek pisal: avto, punčko... Kaj?... Še več?! in se zraven rahlo kisal, godrnjal, da je preveč. Toliko ne more nesti, ker je revež siv in star... — Nehaj, dedek mi jih piesti! — Mesec mu je dal denar. — Vse boš kupil v trgovini, kar otroci si želijo, kar želiš si mala Nini in izpolnil ji želje. Jaz posodim ti kočijo; dve imam tam vrh neba, zvezde se na njih iskrijo; z njo popelješ se z gora... — No! — mi pravi mala Nini, — Kaj porečeš, očka moj? Kmalu dedek bo v dolini, morda že nocoj... — Ze mogoče, moja Nini; saj bi tudi očka rad, le da v gozdu na strmini dedek ne zdrsi v prepad.

EGIPCANSKA PRAVLJICA ALIBEG KAŠKAŠI

V Kairu v Egiptu je živel nekoč človek, kateremu je bilo ime Alibeg Kaškaši. Imel je hromo nego in zato je, kadar se je sprehajal po mestu, nkolikanj šepal. Hudobni otroci pa so se, kedarkoli se je pojavil na ulici, zbrali v gručo, tekalj za njim in kričali: »Alibeg Kaškaši, Alibeg Kaškaši, Alibeg Kaškaši...«
Nekoč pa je bilo Alibegu tega dovolj. Sklonil se je, pobral kamen in ga zalučal v gručo. Kamen je zadrl nekega otroka v glavo, da se mu je ulila kri. Deček je zagnal vik in krik. Pršel je oče in vprašal sina: »Kdo te je tako pretepel?«
»Alibeg me je s kamnom«, je povedal otrok.
To je očeta močno razjezilo, pograbil je Alibega in ga prignal pred sodnika: »Tale Alibeg je zagnal mojemu sinu v glavo kamen. Sodni in kaznuj ga, o pravični sodnik!«
Sodnik se je obrnil k Alibegu in vprašal:
»Zakaj si dečka brez vzroka kamegnjal?«
»Alah je velik in Mohamed je njegov prerok!«
Sodnik mu je prav tako odgovoril: »Alah je velik in Mohamed je njegov prerok!« Tak je bil namreč tam v tistih časih pozdrav.
In zopet je rekel Alibeg: »Alah je velik in Mohamed je njegov prerok!«
In sodnik mu je zopet odvrnil: »Alah je velik in Mohamed je njegov prerok!«
Ko pa je Alibeg že v četrto ponovil »Alah je velik in Mohamed je njegov prerok«, je bilo sodniku dovolj. Zadril se je: »Nehaj že vendar s tem večnim pozdravljanjem in pređi k stvari!«
Tedaj je Alibeg rekel: »Ze štirje pozdravi preroku Mohamedu, ki ga obo častiva, so ti preveč. Kako neki, kaj misliš, je bilo pri duši meni, ki sem moral dan na dan trpeti in poslušati, ko so otroci tekali za menoj in vpili venomer: »Alibeg Kaškaši, Alibeg Kaškaši, Alibeg Kaškaši...«
Sodnik je spoznal, da ima Alibeg prav; oprstil ga je, dečkov oče pa je moral sam z otrokom k zdravniku in tudi račun poravnati sam.
Taka je zgodba o Alibegu Kaškašiju.
Prev. M. S.

Pionirji, presodite sami, če je prav...

...da tale deklica vrta prstek po nosu?

...da tale dečko ni odstopil sedeža onemogemu starčku?

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

MIMI MALENŠEK KONIČ
VIGENCY ROMAN

Ko so pokopali kroparskega kovača Aleša Gašperina, so se pogrebci začeli naglo razhajati, ker je čez pokopališče vel strupeno mrzel veter. Še preden je grobar pokrtil krsto z zmrzlo prstjo, so stali ob grobu samo še sorodniki in bližnji sosedje, ki so pričakovali, da bodo povabljeni na pogrebščino. Pokojnikov svak, gospod Filip, ki je skupaj z domačim župnikom pokopaval, si je v zakristiji naglo slekel črni mašni plašč in se vrnil na pokopališče. Stopil je k nečakinji Ani, ki se je opirala na mlajšega brata študenta Aleša in neotlažljivo jokala, ji položil roko na ramo, pogledal po ljudeh in s prehlajenim glasom rekel:

„Ana, čas bi bil, da bi šli. Mraz je.“

Nečakinja je vdano prikimala, si še enkrat potegnila z robcem čez oči, potem pa se obrnila k čakajočim in komaj slšno rekla:

„Prosim, da bi šli na pogrebščino...“

„Na pogrebščino! Kar hitro stopimo!“ je odločno ponovil vabilo gospod Filip.

Pogrebci, ki so se nestrpnostno prestopali v zmrzlih škornjih in si hukali v roke, so se naglo usuli s pokopališča. Spotikaje se, so šli po ozki strmi poti navzdol in nato čez trg proti visoki, starinski Gašperinovi hiši. Hiša jih je sprejela mrko, zamrzla okna so gledala na trg kot slepe oči, z dvorišča in od poledenelih koles pri vigencih je dihal hlad. V veži so si odkavali sneg s škornjev in se polglasno pomenkovali. Ana je stopila pod stopnice, ki so vodile v prvo nadstropje in nekako togo, kakor bi se je vse skupaj nič ne tikalo, vabila:

„Prosim sorodnike in sosede, naj gredo v zgornjo hišo! Za nosače je pripravljeno v hiši.“

Osem nosačev, grobar, dva kovaška hlapca in vsi tisti, ki so pomagali pri pogrebu, so stopili v hišo, drugi so šli v zgornjo hišo. Nabralo se jih je toliko, da jih je prostorna zgornja hiša komaj sprejela vase. Vmes so bili sorodniki, ki jih Ana sploh ni poznala — privabil jih je hišni stric Miklavž, ki je ukazoval k pogrebu in je pri tem obredel vso žlahto do četrtega kolena. Pri dolgi pogrjnjeni mizi so se zvrstili pokojnikovi bratrance in sestrične z otroki, o katerih ni bil nikoli govoril in je morda že pozabil, da so mu v rodu. Vmes je bil nek bratranec iz Besnice z ženo in petimi otroki, potem dve samski, staromodno oblečeni sestrični iz Miina, ki sta med sorodstvom sloveli kot zelo bogati, skopuški in nekoliko čudaški — pravili so, da besniškega bratranca močno skrbi, ali je res, da nameravata zapustiti svojo veliko kmetijo cerkvi, ko bi jo vendar lahko zapustili kateremu njegovih otrok. Med sorodniki je sedel tudi pokojnikov svak Zgonc iz Kamne gorice. Žene ni pripeljal s seboj, češ da je bolna. Ana, ki ji je to pripovedoval, si je mislila svoje; Zgonca nikoli ni marala, preveč je bil nasilen in grabežljiv. Vendar mu ni rekla nič in je tiho, spodobno sedela na koncu klopi zraven strica Miklavža, ki je nihal čisto na oglu in se je na njem videlo, da bi bil raje med kovači in nosači, toda zaradi ugleda je moral sedeti med sorodniki in sosedi, kamor pravzaprav ni spadal.

Povabljeni so jedli in pili; pogovor je bil sprva zadržan, potem pa so se razživel. Najprej so govorili o pokojniku, da je bil dober, toda nesrečen človek. Nič čudnega ni, če mu je šlo zadnja leta gospodarstvo rakovo pot, ko je bil bolan, povrh pa so še časi tako hudi! Kovači se komaj še držijo.

mala fotoreportaža

ANITA EKBERG
V FILMU
»ZARAK KHAN«

STOP!

DOVOLITE -
CARINSKI
PREGLED!

Brž ko prispe vlak na jenski postaji, se cariniki naglo lotijo dela, kajti njihov čas je natanko odmerjen.

Ogromno opravka imajo s tovornimi pošiljkami, med katerimi je tudi — no, saj veste kaj mislimo. Tudi do 1000 vagonov je treba dnevno pregledati. Zato se delovni čas carinikov kaj rad raztegne v nedogled. V človeka leze utrujenost, toda potnik ne sme čutiti zavoljo tega nobenega znaka nevljudnosti, nekorektnosti.

Carinik se predvsem zanaša na to, da je potnik pravilno prijavil blago, ki ga prinaša čez mejo. Večina pot-

nikov tudi tako stori. V takih primerih pregled priljage ni mučen niti za potnika niti za carinika.

So pa ljudje, ki jim tihotapska žilica ne da miru, zato pa jih tudi pripelje v zadrego. Tako se je zgodilo nekemu inozemcu. V njegovi blaznici je carinik našel skrito prejšico, vredno kakih 70 tisočakov, v žimnicji (to je bilo v spalnem vozu) pa dežnike. Očitno se je ta potnik zavedal, da ravna nepošteno, kajti potulil se je v drug vagon. Vendar so carinski organi ugotovili lastnika vtihotapjenega blaga, še preden je vlak pripeljal do Kranja. Morda je ta grešnik v stiski le sklenil: nikdar več!

ZIMA
V
JULIJSKIH
ALPAH

Dve novoletni anekdoti

Janez in Jože s Koroške Bele sta se lani na Silvestra pogovarjala, kam naj bi šla zapiti staro leto.

Pa pravi Janez: »Kamorkoli že, samo da ne bo nobenega klerikalca, niti preveč »zgrajenega« zraven. Tako bomo vsaj vse od kraja lahko govorili.«

Matevž je star grafik in je zato s starim letom prav teme-

ljito opravil. Dan po Novem letu je s precejšnjim mačkom prišel na delo.

Med delom so se mu seveda črke kaj čudno motovile pod rokami, naslednji dan pa so prebivalci nekega mesta na Gorenjskem brali naslednji letak: »Danes veliko nagradno tekmovanje. Spored: 1. streljanje častnih gostov, 2. nagradni sprejem. Po streljanju prosta zabava — igrate bodo tržiške gobe!«

Letak morebiti ni bil natanko tak, bil pa mu je precej podob-

ZGORNJE VINSKE IN DRUGI TABERKE Z GORENJSKE

Marsikdo se še spominja lepih čedr in vivčkov, ki so imeli z olserno matico vdolane razne motive in iz katerih so kadili tobak naši vaški očanci. Ne-

katero kmečko hišo jih še hranijo za spomin na deda. Navadne lesene in moderne pipe pa so sčasoma izpodrinile ta lepi domači izdelki.

Rojstni kraj čedr in vivčkov pa je malokomu znan. Je to planinska vas Gorjuše, raztresena po velikem kotlu na južnem robu Pokljuke. V višini 900 do 980 m južno in vzhodno od Hribarice leže Spodnje Gorjuše, na severni strani pa v višini nad 1000 m Zgornje Gorjuše. Hiše v redkih skupinah so obkrožene s svislimi in planinskimi stanovi. Spodnji del ima razozarano apnenčasto površino s suhimi dolinami, le zaselek Potok ima tekočo vodo. Znan je tudi po presihajočem jezercu, ki leži v kotanji, nazvano Blato. Prebivalci se v glavnem pečajo z živinorejo in gozdarstvom, postranski zaslužek pa jim nudijo razni izdelki iz lesa, nekdanj predvsem čedre in vivčki.

Nč manj zanimive kot gorjuške čedre in vivčki pa so rezljane koželji od kolovratov iz 17. in 18. stoletja. Znano je, da so se Bohinjeci nekdanj pečali s predenjem volne in tkanjem platna. Na gostilni pri Becu v Bohinjski Bistrici je bila še leta 1937 freska leva, ki je držal v roki klopčič preje. V tem poslopju je bila namreč včasih predilnica.

Naš lepi Bohinjec je še eden izmed redkih otočkov, ki so ohranili do danes svojo izvorno slovensko alpsko značilnost in ljudski umetnosti. Po bohinjskih vaseh še stoji s skodlami krite hiše, z lepo izrezljanimi hodniki in linami v podstrešju. Iz paža ven gleda dira, da se na njej suši proso, okna so narejena še po starem, iz zelenega kamna in imajo lepo zavite križe v njih. Oprava v teh kmečkih domovih je izdelana v narodnem motivu. Vse od žličnikov, stolov, miz do pisane poslikane skrtnje za nevestino balo. Tudi staro bohinjsko nošo hranijo ponekod. Značilni so zlasti kožuh s krasno uvezeno rožo na hrbtu. Skoda, da je toliko tega narodnega blaga že šlo v nič in da ne znamo ceniti, kaj bi pomenilo za tujski promet prav dandanes. Skoro vse lepe stare freske na hišah so že prebeljene, hiše in hleva po starem ne zida nihče več. Zbiralci narodnega blaga so odnesli za majhno odškodnino lepe skrtnje in drugo pohištvo. Vsi čedalje bolj izgubljajo na lepoti in originalnosti. Kraji naše druge Svice žal izgubljajo svoje nekdanje alpske lice.

JOSIP JURČIČ
JANKO KERSNIK
Rokovnjači
PRIREDIL
Edo ROBLEK
RIŠE
Milan BATISTA

1. Pred stoletji so se skrivali begunci, ki so prišli z gosposko navzkriž, po gozdovih. Prehudi grajski jarem, novačenja, pa tudi zločinstva, so pripravili marsikoga do tega, da so je podal v to družino.

Ljudje so te ubežnike nazivali ponekod rokovnjači, v drugem kraju rokovníki, v tretjem spet kako drugače. Staro izročilo namreč pravi, da roka še nerojenega otroka pomaga človeku v najhujših stiskah. In tako roke, so pravili ljudje, nosijo rokovnjači v svojih malhah.

2. Naša povest se godi pred poldrugim stoletjem, ko so pri nas gospodarili Francozi. Rokovnjaštvo je takrat cvetelo. Kmečki fantje, ki bi morali v Napoleono armado, so se kar množično skrivali po gozdovih.

Najštevilnejši rokovnjaški skupini sta bili istrska in gorenjska. Prav o tej poslednji, ki je strašila od Udenboršta pa tja preko Kamnika do Savinjske doline, pripoveduje naša povest:

3. V Kamniku je bil semanj dan. Zbralo se je mnogo okoličanov. Njihovo pozornost je pritegnilo nekaj nenavadnega: pred mesno hišo je bil na sramotnem odru privezan razcapanec. Okrog vrta je imel obešeno tablico, na kateri je pisalo: TAT.

Kaj takega v Kamniku že dolgo niso videli, zato so se ljudje gnetli okrog izpostavljenca. Nekateri so ga prepoznali: bil je berač Tomaž.

4. Gruča se je neusmiljeno norčevala iz jetnika, ki se je paril na vročem junjskem soncu: »Gotovo je rokovnjač, kaj poštenega tako in tako nikoli ni znal, so menili nekateri.«

Medtem prijaše mimo konjski mešetar Tonček. Ko spozna Tomaža, skoči raz konja, si porine kučmo globlje na čelo in se prerine do prvih vrst. Pogleda po ljudih, če ga niso spoznali in ko vidi, da ga je obsojenec opazil, mu skrivaj pomigne

Gorenjski obveščevalci

Gorenjske bodice

Uredništvo
»Glasu Gorenjske« išče
VODJO OGLASNEGA ODDELKA
Nastop službe takoj.
Pogoj: Nžja srednja šola z večletno prakso v založniški ali knjigotrdni stroki.

ZAHVALA
Vsem, ki so sočustvovali z nami, položili vence in cvetje na grob našega ljubljenega
PETRA KRAVANJA
se najokrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni organizaciji Zveze borcev iz Bohinja, ki je nesebično pomagala nesrečni družini ter vsem, ki se pokojnika spemili na njegovi zadnji poti.
Bohinj, 27. dec. 1956.
Zalujoče družine: Kravanja, Soštarec in Urbanc.

MALI OGLASI

Lovski pes — Istrijanec, belo rujev, lisast, se je neznan kam zatekel. Prosimo, proti nagradi vrniti lovski družini Kovor.
Prodaj stavbno parcelo ob Jezerski in Senčurški cesti. Pomudne oddati na upravo lista.
Prodaj 6,5 prm. suhih bukovičev drv na Primskovem. Naslov v upravi.
Prodaj posnemalnik. Polzve se na upravi lista.
Prodaj hišo, še ne popolnoma zgotovljeno, na Primskovem. Polzve se v Kisarni.
Gospodinjstvo pomočnico z znanjem kuhe sprejme takoj dvočlanska družina. Plača po dogovoru. Naslov v upravi lista.
Podpisani Malovrh Franc, Laborec 30, preključem obdolitve, k sem jih izrekel o Košir Anki dreju z Labor 23 in njegovi družini, ker so neresnične.

KINO

KINO »STORŽIČ« KRAJN
20. decembra ob 14. uri »CESARJEV SLAVČEK« češki barv. film;
ob 16., 18. in 20. uri »GOG« ameriški barvni film;
ob 22. uri »PLAZA« premiera italijanskega barvnega filma.
30. decembra ob 9.30 uri »CESARJEV SLAVČEK« češki barv. film;
ob 14., 16. in 20. uri »GOG« ameriški barvni film.
31. decembra ob 14. uri »CESARJEV SLAVČEK« češki barv. film;
ob 16. in 18. uri »GOG« ameriški barvni film, zadnjikrat;
ob 21. uri premiera dveh ameriških barvnih filmov

1. »KLICI M. ZA UMOR« — ameriški barvni film.
2. »TROBENTE OPOLDNE« — ameriški barvni film, zadnjikrat.
1. januarja ob 14., 16., 18. in 20. uri »PLAZA« ital. barvni film;
2. januarja ob 9.30 uri »RDEČI GUSAR« amer. barvni film;
ob 14. uri »SKARAMUS« ameriški barvni film;
ob 16., 18. in 20. uri »PLAZA« ital. barvni film, zadnjikrat.
3. januarja ob 16., 18. in 20. uri »KLICI M. ZA UMOR« ameriški barvni film.
4. januarja ob 16., 18. in 20. uri »KLICI M. ZA UMOR« — amer. barvni film, zadnjikrat.
5. januarja ob 16., 18. in 20. uri »TROBENTE OPOLDNE« — amer. barvni film.
6. januarja ob 9. uri »PEPELKA« amer. barvni risani film;
ob 10.30. uri »MAJERLING« predvaja jugoslov. kinoteka;
ob 14., 16., 18. in 20. uri »TROBENTE OPOLDNE« amer. barv. film, zadnjikrat.

KINO »SVOBODA« STRAZISČE
30. decembra ob 18. in 20. uri »CESARJEV SLAVČEK« češki barvni film.
1. januarja ob 15., 17. in 19. uri »SKARAMUS« amer. barvni film.
2. januarja ob 15., 17. in 19. uri »TROBENTE OPOLDNE« — ameriški barvni film.
5. januarja ob 18. in 20. uri »LJUBIMEC NEW ORLEANSA« ameriški barvni film.
6. januarja ob 15., 17. in 19. uri »KLICI M. ZA UMOR« — ameriški barvni film.

KINO »TRIGLAV« PRIMSKOVO
20. decembra ob 17. in 19. uri »CESARJEV SLAVČEK« češki barvni film.
30. decembra ob 17. in 19. uri »PLAZA« italijanski barv. film.
1. januarja ob 15., 17. in 19. uri »RDEČI GUSAR« ameriški barvni film.
2. januarja ob 15., 17. in 19. uri »KLICI M. ZA UMOR« — ameriški barvni film.
5. januarja ob 17. in 19. uri »MAJERLING« predvaja jugosl. kinoteka.
6. jan. ob 15., 17. in 19. uri »LJUBIMEC NEW ORLEANSA« ameriški barvni film.

KINO NAKLO
30. decembra ob 16. in 19. uri »TROBENTE OPOLDNE« ameriški barvni film.
1. januarja ob 16. in 19. uri »GOG« ameriški barvni film.
2. januarja ob 16. in 19. uri »RDEČI GUSAR« amer. barvni film.
6. januarja ob 16. in 19. uri »PLAZA« italijanski barv. film.

KINO RADOVLJICA
29. decembra, francoski barv. film »RDEČE IN ČRNO II. DEL« ob 20. uri.
30. decembra, francoski barv. film »RDEČE IN ČRNO II. DEL« ob 15.20 in 17.30 uri ter premiera sloven. filma »DOLINA MIRU« ob 20. uri.
31. decembra, francoski film »HEROJI SO UTRUJENI« ob 20. uri.

1. jan. slovenski film »DOLINA MIRU« ob 14. in 18. uri ter franc. film »HEROJI SO UTRUJENI« ob 16. in 20. uri.
2. jan. slovenski film »DOLINA MIRU« ob 17.30 in 20. uri.
Od 4. do 6. januarja, nemški film »DOKLER SI Z MENOJ«. V petek in soboto ob 20. uri ter v nedeljo ob 15.30, 17.30 in ob 20. uri.

KINO »SORA« ŠKOFJA LOKA
Od 28. do 30. decembra, nemški film »FANFARE LJUBEZNI« — glasbena veseloljra.

KINO »KRAVČ« CERKLJE
29. in 30. decembra, francoski film »UMOR«. V nedeljo ob 16. in 19. uri.
5. in 6. januarja, amer. barvni film »VRNITEV NA BRODVAJ«. V soboto ob 19.30 uri in v nedeljo ob 16. in 19. uri.

GLEDALIŠČE

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE
V nedeljo, 30. decembra 1956 ob 19.30 uri — Fran Roš — Danilo Gorinšek — »DESETNICA ALENCICA«. Režija Jože Tomazič, scena Jože Bedič. Zveze z vlaki ugodne.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRAJN
Sobota, 29. decembra ob 11. uri dopoldne zaključena predstava za mladino iz Tržiča — Fran Milčinski — »MOGOČNI PRSTAN« — pravljica v treh dejanjih, dvanajstih slikah — v okviru Novoletne jelke.
Nedelja, 30. decembra ob 11. uri dopoldne zaključena predstava za mladino iz Tržiča, — ob 16. uri Izven iz podeželja — Fran Milčinski — »MOGOČNI PRSTAN« — pravljica v treh dejanjih, dvanajstih slikah.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V ŠKOFJI LOKI
Rojstva: Stanislava Kusterle iz Stare Loke 6 rodila hčerko Božo.
Poročili so se: Francišek Pezdar, po poklicu cestar z Dobravca 8 in Marija Kosmač, industrijska delavka, Stari dvor 58.
Umrli: Marijana Zaletelj, roj. Uršič, roj. 29. 7. 1881, umrla 20. decembra v Puštalu 25.

V TRŽIČU

Poročili so se: Vincencij Subić, delavec iz Tržiča, Blejska cesta 6 in Cör Regina, delavka iz Bistrice pri Tržiču 112.
Umrli: Ivan Koren, oseb. upokojenec iz Tržiča, umrl 16. dec. na Koroški cesti 56, Tržič.

V KRANJU

Rodile so: Ivana Rudolf, tov. delavka Kranj, Gorenja Sava 1 — deklico; Marija Frkč, tov. delavka, Britof 12 — deklico; Angela Maklavčič, gospodinja, Visoko 38 — deklico; Danica Košenina, laborant, Sv. Duh 20 — dečka; Zdenka Zebec, tovar. delavka, Kranj, Cesta na Rupo 26 — deklico; Ana Anžič, uslužbenka, Britof 38 — deklico; Matilda Bauderk, Stražišče 28 — deklico; Marijana Dobrin, gospodinja, Trstenik št. 10 — dečka; Francka Gorjanc, knjigovodkinja, Smarjetna gora 21 — deklico; Pavla Stremfelj, tov. delavka, Labore 22 — dečka; Ivana Demšar, tov. delavka, Puštal 55 — dečka; Marija Jelovek, učiteljica, Bukovica 21 — dečka; Marija Bernik, gospodinja, Zabnica 43 — dečka; Olga Stefe, tovarniška delavka, Suha št. 11 — dečka; Vida Gradišar, trg. pomoč., Sp. Duplje 12 — deklico; Vida Golob, tov. delavka, Kokrca 79 — deklico; Alojzija Avbelj, gospodinja, Kranj, Zlato polje 18 — deklico; Pavla Miklavčič, tov. delavka, Hušica 2 — deklico; Marija Senk, tov. delavka, Kranj, Zlato polje 26 — dečka; Kristina Gerbec, tov. delavka, Stara Loka 28 — deklico; Marija Eržen, gospodinja, Sp. Duplje 29 — deklico; Angela Potočnik, šivilja, Kranj, Stražišče — deklico; Ivanka Carman gospodinja, Brezje 11 — deklico.

Poročili so se: Jožef Grlj, p'etar, stan. Kamnik, Slandrova 2 in Frančiška Jelenc, stan. Kranj, Primskovo 91, tov. delavka.

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Kljub nanovo zapadlemu snegu in mrazu je bilo v ponedeljek na kranjskem trgu na izbiro dovolj zelenjave, predvsem vsakovrstne solate. Ni pa bilo na stojnicah opaziti surovega masla in tudi jaje so kmence le malo prinesle na trg. Prodajale so jih po 27 dinarjev. Lepa jabolka so bila naprodaj po 40 dinarjev, lahko pa si jih kupil tudi po 30. Cena radežu je bila 200 din kg, endiviji 80, merica špinače pa je bila po 25 din. — Tudi južne zelenjave je bilo precej na izbiro. Ostale cene: zelje v glavah 25 din kg, podzemeljska koleraba 15 din kom., česen 5 po 12 din glavica, čebula 100 din kg in kislja repa 18 din kilogram. Perustine ni bilo na trgu.

V LOKI

Cene na živilskem trgu v sredo, 26. decembra: krompir 14 din kilogram, zelje (glave) 25 din kg, zelje (lojlo) 50 din kg, repa cela 5—7 din kom., repa kislja 20 din merica, por 7—15 din kom., fižol suhi 80 din liter, jabolka 35—40 din kg, bruske 40 din kg, solata 50 din kg, korenje 15 din kilogram, pesa rdeča 35 din kg, redkev črna 5 din kom., špinača 25 din merica, čebula 100 din kg, česen 7—15 din glavica, motovilec 30 din merica, oreh cel 85 din liter, jajca 21—24 din kom., smetana sladka 150 din liter, sirček din 12 kom., peteršilj 10 din zavitek.

V KAMNIKU

Sobotni živilski trg v Kamniku je bil v znamenju padanja cen nekaterim živilom, ki so se v zadnjem času podražila. Predvsem je bilo na pretek jaje po 25 din komad, drobnejša pa tudi po 20 din. Orehov je bilo dovolj po 65 din liter, dve prodajalki pa sta jih merili tudi po 60 din. Ekonomija iz Križa je praprijela na trg živo perutnino. Kočkosi so prodajali po 200 din, petelin pa po 150 din kg žive teže. Vse je šlo hitro v kup. — Ostale cene: čebula 100 din kg (tudi v trgovinah jo zdaj prodajajo po tej ceni), česen 8 din večja in 5 din drobnejša glavica, zelje (glave) 30 din kg, jabolka 30 din, hruške (pastorovke) 40 din kg. Tudi špinače in radiča je bilo dovolj, pač pa je povsem izostala endivija, za katero je bilo veliko povpraševanje.
Na zadnji živilski sejum so prignali 40 glav goveje živine, 250 prašičev in 50 glav drobnice. Dogon živine je bil za 30% manjši kot v novembru.
V ponedeljek in torek je bil živilski trg v Kamniku kaj skromen. Bilo je komaj kakih 20 prodajalcev.

Se tokrat bom pokramljal o tem in onem, potlej bom dal pa bodicam slovo — na žalost le za letos.
Za uvod nekaj o umnem gospodarstvu.

Ondaj je naneslo, da sem prihlačil v Javorniški rovt. Kraj leži v višini Črnega vrha in je ves poraščen z lepimi gozdovi. Ko sem se pozneje vračal proti Javorniku, sem srečal voznike, ki so tovorili drva v smeri Javorniškega rovta. Na veliko začudenje so mi vozniki povedali, da so drva namenjena tamošnji hidrocentrali jeseniške železarne. — Torej z Jesenic kjer kuriva močno primanjkuje, vozijo drva v Javorniški rovt, kjer je drv na pretek. — Res, umno gospodarstvo!

Dan pozneje me je zaneslo v Zirovnico. Ves prestrašen sem iskal prostor, kjer bi se pogrel. Že sem hotel zaviti v gostino, ko mi je padlo na um, da tudi v kinu ni tako napačno. Udobno sedi, prijetno toplo je, pa čas hitro mine. Pa sem naskakal, da nikoli tako. V dvorani je bilo mrzlo kot v Sibiriji, pa še za filmski tednik so nas prikrajšali. Ko sem pozneje vrtil po možganih, kako da ne predvajajo tednikov, se mi je posvetilo. Seveda, če bi še tednike vključevali v filmski program, tedaj bi pa ljudje v nezakurjeni dvorani še dlje zmrzovali. No, skrb za ljudske množice je tudi nekaj!

Zdaj pa nasvet, ki naj bi ga gorenjski kinematografi v bodoče upoštevali. — Pogosto se namreč zgodi, da so naslovi filmov v srbskem jeziku ali pa so sila nerodno prevedeni. Vse kaže, da ljudje, ki naslove prevajajo, niso večbi srbskega jezika. Da ne bi bilo v bodoče spolkivanja ob naslove, bi predlagal, naj se v bodoče kinematografska podjetja obračajo na voščeni ljudi, ki bodo pravilno prevajali naslove filmov. — Vzemimo za vzorec film, ki ga prav te dni vrte po Gorenjskem. Naslov »Blago kalife« je enostavno presajen iz srbohrvaščine. Zdaj pa še lepši primer »veščega« prevoda, ki je povzročil pred časom na Gorenjskem precej dobre volje. Srbohrvaški naslov filma je bil »Nema mira med maslinama«. »Aha!« so rekli filmski jezikoslovci, »naslov s prizvokom senzacionalnosti tudi pritegne!« In film so krstili »Ni miru med muslimani«. Film bi se moral pravilno glasiti »Ni miru med oljkami«. — No, med maslinami in muslimani pa res ni velike razlike, sicer pa, ne bodimo dlakocepi.

Ni dolgo tega, ko je moja Marjana natakajena prifurkala domov. Kaj vi veste, kako je tedaj v naši bajti... — Nič ni govorila, le od časa do časa me je ošinila s pogledi, da sem kar vase lezel. »Mejdan,« sem se mislil, »gotovo kuha mulo zavoljo mene.« Da bi odvrnil nevihtu, sem koj nacepil drv za ves teden, pa v štacuno sem

šel in k peku. Da bi se ji še bolj prikupil, sem še kuhinjo poribal in po vsej bajti pomedel. Ko sem vse to opravil, sem na smrt truden zlezal v zapeček in molčal kot riba. Pa glejte čudež — Marjana je postavila pred me večerjo — pečenko s kislim zeljem in kruhovimi cmoki ter pol litra vina. »Zdaj pa le daj!« je rekla s sladkim lasom. »Zasluzil si. Saj si priden, kadar hočeš...«

Grizljaj mi je običal v grlu. Marjana je pa nadaljevala: »Veš, jezi me pa, strašansko jezi! Grozni so ti fotografi...«

Koj sem vedel, koliko je ura. Torej, nisem bil jaz kriv Marjamine jeze, temveč kranjski fotografi. In zavoljo njih sem ves dan garal kot črna živina. Tega jim pač ne odpustim.

»Veš, Tina mi je pravila, kako se je ondan neka dijakinja fotografirala pri Krmarju v Prešernovi ulici. Ker je slika dobro izpadla, jo je fotograf Krmar za reklamo potisnil v auslag. Dvakrat je stopila k fotografu s prošnjo, naj fotografijo umakne iz auslaga, pa je figo zalego. Seveda, če bi bila na tisti sliki stara babja, je še za drag denar ne bi razstavil — tako pa... Potlej pa že ne vem, kako je bilo. Se delegacija mladincev iz gimnazije ni dosti opravičila...«

Zdaj pa presodimo! Mar ni primer takšnega poslovanja vreden vse graje!
Za zaključek pa še pozrirete dobre volje.
Oča iz Krana — menda ni Gorenjca, ki ne bi poznal tega hudomušnega iz radijskih oddaj — mi je poslal novoletno pismo, ki ga bom kar v celoti preplonkal.

Prelubi moj šol Bodičar!

Duša m ni dava preh gmaha, de sem mogu še teb za nov let en brifcel napisat. Rajtam, des ti belj trde kože, kuker pa tist ta mvdaj ježek, kje prvekov k soj mam z usem krvavem krempelcem, ježovka moj pa djava: Frdaman pamž, prov tje, a t nisem rekva, de se na smeš po hrbbe praskat!
No videš, glih toko sem se pa jest te dni en juter praskov, k sem imu tako čudno sno. Pa veš kuga sem je sanav? Kar nankat sem je zasnav, de sem na Okraj, pa sem iskov tirarcta zavolj moje Šeke, kjo je prov napevov, pa srečal na ta spodnomo gank tistga Pavleša k ta zelene, pa ta rdeče kanalčke vali: Lej ga, sem djav, kva paj tebe u Kran prnesov? — Oh, neč posebnaga, po pos sem pršu, za u Afrko! — Ja prmejdvet za u Afriko, ja kuga maš pa tam za upravi? — Je djav: Veš, tist Mrkurjov direktar Jaka mje naroču, de nej mo prštimam iz Afrike kašne prov posebne sorte papagaje, de jeh bo spustu u tist foglovž, k so ga h štacun prizdal. S tistem

šol in k stroj pod foglovžam namalal, mende ni prov preveč kentent kso mo jeh ldje tko skreteziral. — No viš, sem djav, sam poj bojo pa mogel krančan glave še belj u left zasukane noset. Je djav, ja na kašno vižo? — Veš, sem djav, po navad krančan belj u tva pa na gliho gledajo, zadne cajte majo pa vsi toko glave u left zasukane, toko, da me je en tuje že prašov, kva to pomen, sem pa djav, de gvišen zato k vedo, de bodo za nov let topelč colengo dobil, pa še tista bo na vem za kolk procentov viši! — No, poj sem šele pogurlov, de toni to, ampak de usakmo, ker pride spod Mrkurjovga foglovža glava kar gor zasukana ustane, sem pa cajta tiste kone na strop gledov, pa se jeh ni mogu nagledat.

Nazaj grede mej pa pred Delekateso ustavu moj sosed Zvirca, paj djav: No prmejkuš, pa reč če nismo krančan huš ket Amerikanc. Jahačove štarije pa šale ni več, zej pa že kar kle nastilajo, to bo poj ene take sorte Servis — furman bo kona kar na trentovar zategnju, sam pa šu noter na gvažek ta nartabolsiga vina, kso ga že za reklamo pa za to majengo kar za en firkele pocenel. — Jest sem kar zjov. Takrat sem šele zamerkov, kva se use okol mene godi. Kej tagca pa res še svet ni vidu. Na enmo konc so z eno električno štango, kjo je božast metava, beton lomil, od ta družga že po glajžeh z vagončkam frišno mavto not metal, ta tret so že na mavto na debev žagana metal, zad pa že s trahtorjam svamo vozil, pa z vilam prebračval po trentovarj, ket b sno sešil, en paplir ves u zvateh portah je pa komandirov, da bo ja dost visok nastvan, de se mavta nav prehvadvva. Otroc pa od vesela skakal pa prekucval po tist svam pa mavt, toko de nazadne nis več vedu, kva je mavta, kva žagane, kva pa otroc. Ob rob trentuarja so pa mestn vrtnarji htel zasajat eno brezo zraven druge. Men sej use kar mešav u glav, toko, de sem se vs presvičan zbudu.

Snav sem je pa toko žvo, de sem se kar brž ugvanovt pa teku pogledat, a je res, a se mje samo sanav. Pridem pred Delekateso pa vidim, da je use čezenčez bevl — O, Madona, sem djav, samo de ni res!

No zej te pa kar ta narbelj lepo pozravlam, pa t željo za nov let, de neb imu nkol takeh čudneh san, tiste tvoje švanke nej t pa še mav dali zrasejo

Tvoj Oča s Krana

Ce vam je bilo pismo všč, je prav, če ne, pa tudi prav. Pa kdo bi sicer ustregel vsem okusom. — Zda vam pa želim srečno pa zdravo Novo leto z željo, da bi drugo leto manj grešili.
Vas pozdravlja
vaš Bodičar!

§§§ S SODIŠČA

V JESENŠKI ŽELEZARNI SO IZSLEDILI TATU

Oktober lani se je Suljo Bahitič zaposlil v obratu Plavž v jeseniški železarni. Do začetka letošnjega leta so imeli delavci

v tem obratu svoje obleke in ostale predmete spravljene v omarih skupne garderobe. Do prihoda Bahtiča ni nihče ničesar pogrešil. Letos spomladi pa so delavci vse pogosteje ugotavljali, da jim je zmanjkval denar in razni drugi predmeti. Vendar storilcu niso mogli priti na sled. V času, ko so delavci delali, so je storilec skrivaj prilapljal v garderobo, jemal iz omari denar, perilo in ostale predmete na škodo svojih delovnih tovarišev. 11. avgusta letos pa so ga zalotili, ko je ukradel zapestno uro in 300 dinarjev.
Na glavni obravnavi pred Okrajnim sodiščem v Radovljici, so ugotovili, da je v času svoje zaposlitve na Jesenicah storil dve kaznlivi dejanji tatvine in devet kaznivih dejanj majhne

Obč. ljudski odbor Kranj razpisuje delovno mesto HISNIKA za upravno stavbo Titov trg št. 4

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Stanovanje za sameca ali zakonski par brez otrok na razpolago v stavbi. Plača in delovni pogoji se uredijo s hišniško pogodbo. Informacije v uradu tajnika.

tatvine. Obsojen je bil na eno leto zopora. Razen tega bo moral vsem oškodovancem povrniti škodo.

Na veselo silvestrovanje vabi Delikatesa Kranj
Obenem vam želi srečno in veselo novo leto.
Kolektiv »Delikatesa«

DELOVNI KOLEKTIV

Tovarne kos in srpov Tržič

oskrbuje potrošnike
s kvalitetnim
poljedelskim
in ročnim orodjem.
Vsem delovnim ljudem
želimo
srečno in uspehov polno
Novo leto 1957

Mnogo sreče, zadovoljstva
in delovnih uspehov voščil
Gorenjcem

Tovarna lepenke Tržič

Industrija bombaznih izdelkov
Kranj
ZELI SVOJIM
POSLOVNIM
PRIJATELJEM
IN VSEM
DELOVNIM LJUDEM
USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1957

Sava

Poštni predaj 56
Brzjav: Guma Kranj
Telefon 274 in 275

želi delovnim kolektivom
in vsem svojim odjemal-
cem srečno in uspehov
polno Novo leto 1957. —

Obveščamo tudi vse inte-
resente, da izdelujemo ka-
kovostne transportne tra-
kove širine do 1200 mm na
najsodobnejšem stroju za
sontinuelno vulkanizacijo
in bomo leta 1957 lahko
krili vse potrebe po tem
izdelku.

Ob novem gospodarskem letu
pozdravljamo vse
delovne ljudi in jim želimo
mного uspehov.

Delovni kolektiv

Papirnice Količevo pošta Domžale

Mestna klavnica Kranj

VSEM SVOJIM
ODJEMALCEM
ZELIMO
SREČNO
NOVO LETO

GROSISTIČNO
TRGOVSKO PODJETJE
ZA GORENJSKO

KOKRA Kranj

želi cenjenim potrošnikom
in delovnim ljudem polno
zadovoljstva v novem letu

DELOVNI KOLEKTIV
TOVARNE USNJA

RUNO TRŽIČ

želi delovnim ljudem
mного sreče
in uspehov v novem letu

1957

Trgovsko
podjetje

SADJE Kranj

čestita
k novemu
letu 1957
vsem potrošnikom
in poslovnim
prijateljem

SREČNO NOVO LETO
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZELI

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE - KRANJ

CENJENIM DOBAVITELJEM
IN ODJEMALCEM
ČESTITA
OB NOVM LETU

Pekarna - slašičarna Radovljica

Tovarna čipk in vezenin Bled

želi vsem prijateljem in
delovnim ljudem mnogo
sreče in uspehov v l. 1957

CENJENIM STRANKAM
ZELI

Predilnica volne Baklo

VELIKO USPEHOV
V NOVM LETU

GROSISTIČNO
TRGOVSKO PODJETJE

»ŽIVILA« - KRANJ

pošilja vsem potrošnikom
in dobaviteljem prirčne
novoletne čestitke.

Knjižarna SIMON JENKO Kranj

želi vsem delovnim ljudem
veliko uspehov v letu 1957

Trgovsko podjetje

„Izbira“ - Lesce

čestita svojim odjemalcem
za novo leto 1957 in ob-
ljudlja solidno postrežbo.

SREČNO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO VAM ŽELIJO:

- Grošel Jakob, krovstvo, Kranj
- Gostilna »Beksels« Kranj
- Gostilna »Pri Kolodvoru, Kranj
- Gostilna »Pri Jožovcu«, Begunje
- Gostilna »Pri Fajdigu«
Zgoša - Begunje
- Gostilna Dolinšek Alb., Sv. Neža
- Nadižar Franc, mizar, Kranj
- Zupančič S., mizar, Primskevo
- Udir Ivan, pohištveno okovje
Goriče
- Markelj Ciril, mizar, Otoče
- Ažman Karol, mizar, Kranj
- Florjančič Rudolf, ključavničar-
stvo, Kranj
- Mohorič Fr., klepar, Primskevo
- Avgust Mavčič, predilnica žime,
Kranj

Svet stanovanjske skupnosti
in stanovanjska uprava Jesenice

želita vsem hišnim svetom in
stanovalcem na območju ObLO
Jesenice srečno in zadovoljno
Novo leto ter polno uspehov pri
njihovem upravljanju v l. 1957.

»Merkur« Kranj

Vsem svojim odjemalcem,
dobaviteljem in poslov-
nim prijateljem želimo
srečno in uspehov polno
Novo leto 1957

Vsem svojim dobaviteljem
in odjemalcem želi srečno
in uspešno novo leto 1957

TRGOVINA „Zlato polje“ - Kranj

Okrajni ljudski odbor KRANJ

želi vsem
prebivalcem

kranjskega okraja ter vsem
delovnim ljudem
naše socialistične domovine
veliko sreče
in delovnih uspehov v letu 1957

Poslovnim prijateljem
in odjemalcem pošilja
za novo leto
prirčne čestitke

RUDNIKAOLINA ČRNA PRI KAMNIKU

Obrtna zbornica za okraj Kranj

želi vsem svojim članom
in delovnim kolektivom
uspešno novo leto 1957. —

- Vložimo vse sile za
- napredek in razširitev
- obrtništva

VSEM
POSLOVNIM
PRIJATELJEM
ZELIMO
SREČNO
IN USPEHOV
POLNO
NOVO LETO

Vino Kranj

Kurivo Kranj

želi vsem svojim odjemal-
cem mnogo uspehov in
zadovoljstva v Novem letu

Srečno in uspehov polno
Novo leto 1957
želi vsem svojim
poslovnim prijateljem

»Zelenjava« Kranj

Gozdno gospodarstva Bled

- s svojimi enotami:
- Gozdno upravo Boh. Bistrica
  - Gozdno upravo Pokljuka
  - Gozdno upravo Jesenice
  - Gozdno upravo Radovljica
  - in gradbeno grupo Gozdnega
gospodarstva Bled
  - z avtoparkom v Gorjah
  - in mehanično delavnico na
Fortuni
- želi vsem svojim poslovnim
prijateljem in vsem delovnim
ljudem Gorenjske srečno in
uspešno v novem letu 1957!

»KOVINAR« KRANJ
IN PUŠKARNA KRANJ
obveščata vse poslovne prijate-
lje, da sta se združila in poslu-
jeta z novim letom pod skupnim
nazivom

»KOVINAR«

tovarna tekstilnih strojev,
lovskih pušk in patron
KRANJ - HUJE 49

Hkrati želimo vsem našim po-
slovnim prijateljem srečno in
uspeha polno novo leto 1957

DELOVNI KOLEKTIV SGP Projekt

s svojimi stavbiščji v Kranju,
Sl. Javorniku in Kamniku želi
vsemu delovnemu ljudstvu in
poslovnim prijateljem — srečno
novo leto 1957

Zelimo vsem
svojim odjemalcem
uspehov polno
novo leto!

Trgovsko
podjetje
**Moda
Kranj**

Vsem svojim
poslovnim
prijateljem
želi
delovni kolektiv

**Ž
E
L
E
Z
A
R
N
E**

**J
E
S
E
N
I
C
E**

srečno in uspeha polno novo leto

„ELEKTRO“

Kranj

želi vsem svojim odjemalcem
in poslovnim prijateljem
srečno in uspešno
novo leto
1957

Z električno energijo oskrbujemo
20.000 maloodjemalcev in 31 veleodjemalcev

V letu 1956 smo na novo zgradili:

- 5 transformatorskih postaj
- 9 km daljnovodov visoke napetosti
- 24 km omrežja nizke napetosti
- 15 vasi na novo elektrificiranih
- 3 transformatorske postaje so v gradnji

Obnovili in uredili smo 10 transformatorskih postaj, 26 km daljnovoda visoke napetosti, 17,8 km omrežja nizke napetosti

POZDRAVLJAMO VSE
DELOVNE LJUDI
NA GORENJSKEM IN JIM
ŽELIMO V NASTOPAJOČEM
LETU 1957
SREČO IN ZADOVOLJSTVO!

Delovni kolektiv
tovarne

„ISKRA“ Kranj

Našim odjemalcem, sodelavcem in delovnim kolektivom
želimo
veselo, srečno in uspehov polno

NOVO LETO 1957

Priporočamo svoje izdelke! Nudimo svoje usluge!

KOLEKTIV

„NIKO“

tovarne kovinskih in elektromehanskih izdelkov

ŽELEZNIKI

Delavski svet, upravni odbor
in uprava podjetja

„Induplati“ - Jarše

želi
svojim delavcem in uslužbencem,
poslovnim prijateljem
in vsem delovnim ljudem širom naše domovine

srečno novo leto 1957

Kakor smo se do sedaj, se bomo tudi naprej trudili,
da bomo dali na trg
najboljšo kvaliteto po zmernih cenah,
ker služimo ljudstvu.

Vsem svojim poslovnim prijateljem
želi delovni kolektiv

**BOMBAŽNE PREDILNICE
IN TRALNICE TRŽIČ**

veliko sreče in uspehov
V NOVEM LETU 1957

Kateremu naročniku se bo nasmehnila sreča?

V drugi polovici februarja leta 1957 bosta uredništvo in uprava „Glasa Gorenjske“ priredila

NAGRADNO ŽREBANJE

Žreb bo izbiral dobitnike med vsemi našimi naročniki, ki bodo dolje plačali celoletno naročnino. Vsakdo, ki bo do tega časa pridobil najmanj 5 novih naročnikov „Glasa Gorenjske“, pa se bo žrebanja lahko udeležil še z enim dodatnim glasom (če je sam že naročnik) tako da si bo podvojil možnost, da ga izbere žreb.

Na sliki sta dva dobitka:
KOLO ZNAMKE „ROG“ IN

RADIO APARAT „VESNA“ M 56

z vgrajenim magičnim očesom. Ta sprejemnik je najnovejši izpopolnjeni izdelak ljubljanske tovarne „Telekomunikacije“.

Tema dvema se že pridružujejo še številni lepi dobitki, ki so jih za naše naročnike poklonila nekatera gorenjska podjetja.

Morda je to pot ravno Vam namenjena sreča, zato Vas vabimo, da čimprej poravnate celoletno naročnino v znesku 600 din, oziroma da se takoj naročite na „Glas Gorenjske“ in vplačate letno naročnino.

Za novoletno veselje so pripravili...

V KAMNIKU

SZDL in Društvo prijateljev mladine sta se potrudila, da bo imela mladina za Novo leto mnogo prigrizne radosti in zabave. Gimnazijska gledališka družina »Mladi oder« bo petkrat uprizorila mladinsko igro »Teta Peh-ta« za vse šole v kamniškem okolišju. Spored bo izpopolnilo lutkovno gledališče iz Ljubljane in zabavni mladinski film. Trgovine v Kamniku so za prihod dedka Mrza primerno založene. Največ novoletnega veselja je prinesla otrokom skromna snežna odeja, ki je že prvi dan privabila na plan vse, ki premorejo smučke in sanke.

V SKOFJJI LOKI

KUD »Tone Sifrer« je pripravil otrokom za Novoletno jelko dve stvari: premiero lutkovnega gledališča — »Baterija ing. Lisca« (avtor Niko Kuret), po Novem letu pa bo gledališče zaigralo Tiranove »Carobne gosle«.

»Svoboda« Kranj, po krajih izven Kranja pa domača društva. Praktične dan-rove (sanke, smučke, žoge, perjanice, šah, pribor za rezljanje itd.) so prispevala vsa podjetja kranjske občine. Tudi trgovska podjetja so prispevala svoj delež tako, da so uredila pred Sindikalnim domom veliko paviljonov in jim dala pravični videz. Otrokom se je oddolžila tudi DPD »Svoboda« Kranj in jim pripravila otroško igro P. Golija »Princeska in pastirček« v režiji tovariša B. Dežmana.

V KRANJSKI GORI

Na osnovni šoli in nižji gimnazijl imajo otroci vsako popoldne vaje, kjer se učijo plesati, da bodo lahko zaigrali kraljico Zimo, gozdnega moža, vile, palčke in druga pravljica in bajeslovna bitja. Skoda le, da zaradi kino predstav ne bodo mogli uprizoriti svojega dela tudi na praznik Novega leta. Prvič so prikazali to delo v četrtek, 27. decembra.

NA JESENICAH

so za novoletno praznovanje pripravili celotedenski spored. Otroci bodo v teh dneh gledali lutkovne in gledališke predstave. Dedek Mrza se bo oglasil na Javorniku, Koroski Bell, na Potokih, v Zirovnici in okoliških vaseh v soboto; naslednji dan se bo oglasil na Dovjem, Martuljku, Kranjski gori, Podkorenu, Ratečah, na Hrušcl. ob 16. uri pa bo glavna prireditev s prihodom dedka Mrza s Plavža na drsališče. Tu bo revija z umetniškimi in zabavnimi sporedom ter razdelitev kolektivnih daril. 31. decembra popoldne bo novoletno praznovanje na Planini pod Golico, na Novo leto popoldne bodo kino predstave za otroke, 2. januarja pa bodo svečano odprli pionirsko knjižnico in čitalnico.

— Zadržna mlekarina Kranj — obvešča cenjene potrošnike, da bodo prodajalne mleka v Kranju in Trzliču zaprte 1. januarja. — Mleko se bo prodajalo v ponedeljek 31. decembra popoldne.

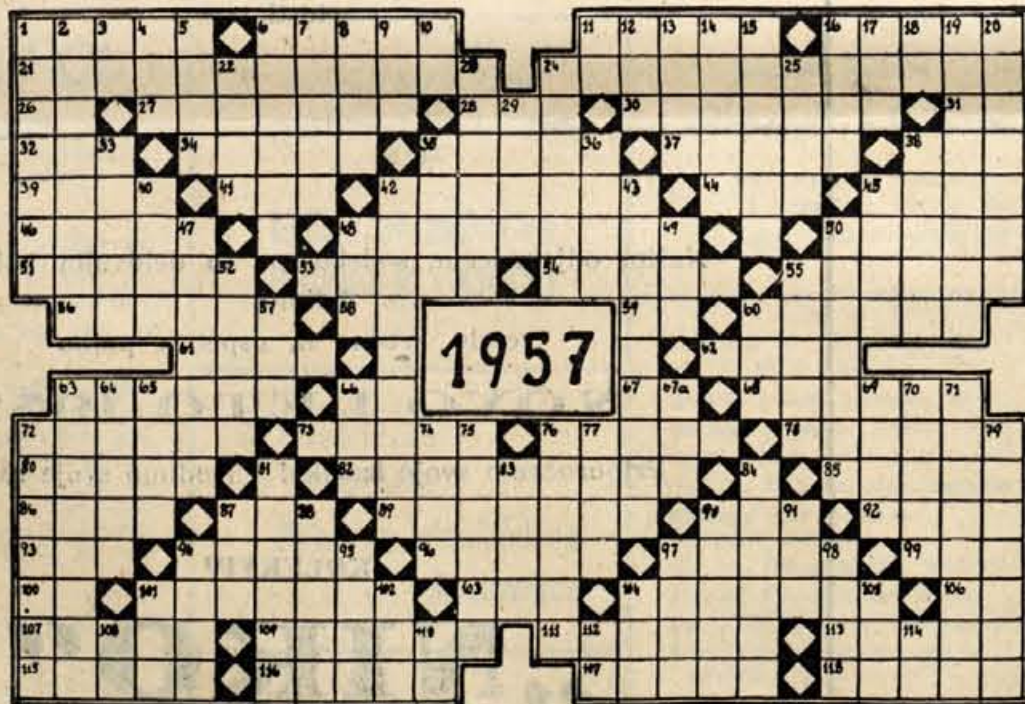
● PRIHODNJA ŠTEVILKA
»GLASA GORENJSKE«
BO IZSILA V PONEDELJEK,
7. JANUARJA 1957.
Uredništvo in uprava

V KRANJU

V Kranju je pionirje in cicibane dedek Mrza prvič pozdravil 26. decembra pred Sindikalnim domom. V vseh naslednjih dneh do 31. decembra bo dedek Mrza prihajal med otroke in jih množično obdaroval. Skoro vsa kranjska podjetja so se odločila, da bodo kolektivno obdarila pionirske odrede in vrtee. Vsekakor je množično obdarovanje mnogo bolj koristno in vzgojno za otroke same, saj bodo darila lahko hranili pionirski odredi dlje časa. Razen tega bodo prav ta darila omogočila, da bodo na šolah začeli delati pionirji po krožkih. Ščasoma si bo lahko vsaka šola ustvarila svoje delovne pripomočke. Da ne bi bilo nepotrebnega navala, je pripravljajni odbor za Novoletno jelko razdelil pionirske odrede tako, da bo dedek Mrza postopoma obiskoval posamezne odrede. Kratek program obiska dedka Mrza in njegovega spremstva med pionirji in cicibani je pripravila DPD

Novoletna nagradna križanka

Kupon za
Novoletno nagradno
križanko

1. nagrada 2000 din
2. in 3. nagrada po 1000 din
4. nagrada: celoletno brezplačno prejemanje »Glasa Gorenjske«
5. in 6. nagrada: knjige.

Nagradnega žrebanja se lahko udeležijo vsakdo, ki priloži rešitvi križanke tudi kupon, objavljen na tej strani. Rešitve pošiljite v uredništvo do dne 14. januarja 1957. Dan in uro žrebanja bomo naknadno objavili.

Vodoravno: 1. del sobe, 6. industrijski kraj na Gorenjskem, 11. naše podjetje za zbiranje starega materiala, 16. stog, senena kopicca, 21. gostilna, točilnica in okrepčevalnica, 24. znani kanal, katerega nacionalizacija je znatno zaostrila mednarodne odnose, 26. številko, 27. mesec v letu, 28. čebula, 30. doslužen vojak, zaslužni starejši delavec, 31. oblika pomožnega glagola, 32. hloč, klada, 34. mesto v Boki Kotorski, 35. predsednik delavsko-kmečke vlade na Madžarskem (Janoš), 37. kovina, 38. drag, ljub, 39. čud, značaj, 41. siv, 42. orografija, opis gora, 44. živalski glas, 45. lani umrl nemški pisatelj (Thomas), 46. nabrušen, 48. velik škodljivec krompirja, 50. okrnjen kip, nedokončano delo, 51. mitološki prvi letalec (daljša oblika), 53. ljudstvo, nacija, 54. mesec, 55. glavno mesto zvezne države Massachusettsa v ZDA z najstarejšo ameriško univerzo, 56. Perzijec, 58. nikalnica, 59. avtomobilska značka Danske, 60. preležan, pregret (o jedi), 61. osje gnezdo, 62. del roke, 63. prestolen, glaven, 66. pojasnjevalna kratica, 67. stavčna nikalnica, 68.

hitro, z veliko silo tekoča, 72. narobe, 73. večja naselbina, 76. cesta v mestih, 78. lepilo, opojna droga, 80. gornje usnje čevljev, ogljav, 82. visoka znanstvena ustanova, 85. mrtev, brez življenja, 86. morska riba, 87. kulturna rastlina, 89. razčlenjevanje, razkrajanje, razstavljanje, 90. kratica požrtvovalne organizacije, ki pomaga pone srečenim v gorah, 92. ampak, temveč, marveč, 93. močan, rezek glas, 94. del ženske obleke, 96. domača žival, 97. vrsta kislh sadnih bonbonov, 99. brst, poganjek, 100. dve zaporedni črki abecede, 101. napraviti razo, raniti, 103. žensko ime, 104. staro glasbilo, predhodnik klavirja, 106. simbol za kemično prvino telur, 107. najstarejše glasbilo na strune, 109. gospodar, upravitelj, kmetovalec, 111. močnata jed, 113. plot, ograja, 115. naznanilo, objava, 116. lovec vodnih živali, 117. kratki dramski prizori, enodejanke, 118. glavno mesto mesta afriške države, ki sta jo napadli Anglija in Francija s pretezo, da zaščitita kanal pod 24. vod.

Navpično: 1., 72., 20. in 79. navp. — voščila uprave in uredništva vsem bralcem in naročnikom našega lista, 2. visok moški pevski glas (pridevnik), 3. začetnici slovenskega skladatelja, 4. moško ime, 5. pogodba, dogovor, sporazum, 6. nevaren obrtniški poklic, 7. hrvatski mednarodni šahovski mojster, 8. kis, 9. gostilja, svatovanje, 10. vzklik, 11. dva različna samoglasnika, 12. slovenski skladatelj, 13. tolčem ječmen, da se odlučijo mekine, 14. igralec, 15. bolnik s predpisano hrano, 16. plosk. mera, 17. sanje, 18. začetnici slov. slikarja in kiparja, 19. glavni junak znamenitega istoimenskega romana D. De-

DELOVNI KOLEKTIV

Medzadrugega
lesnega kombinata

Jelovica

Trata -
Škofja Loka

ŽELI SREČNO IN USPEHA
POLNO NOVO LETO 1957
VSEM DELOVNIM
KOLEKTIVOM
IN DELOVNIM LJUDEM
NAŠE SOCIALISTIČNE
JUGOSLAVIJE

KOLEKTIV

TOVARNE USNJA
»STANDARD«
V KRANJU

ŽELI SREČNO
IN USPEHA
POLNO
NOVO LETO 1957

CESTITKAM

K NOVEMU LETU
SE PRIDRUŽUJE TUDI

„Mesarija“ Bled

GOZDNO
GOSPODARSTVO Kranj

ŽELI
VSEM DELOVNIM LJUDEM
SREČNO NOVO LETO

Mesarija Radovljica

želi svojim cenjenim
odjemalcem uspeha
polno novo leto 1957

DELOVNI KOLEKTIV
Žimpreja - Strazišče

ŽELI VELIKO SREČE
VSEM DELOVNIM LJUDEM
V LETU 1957

Svojim kupcem, poslovnim prijateljem in vsem delovnim ljudem želimo srečno, zadovoljno in uspehov polno novo leto 1957

„Roleta mizarstvo“ = Kranj